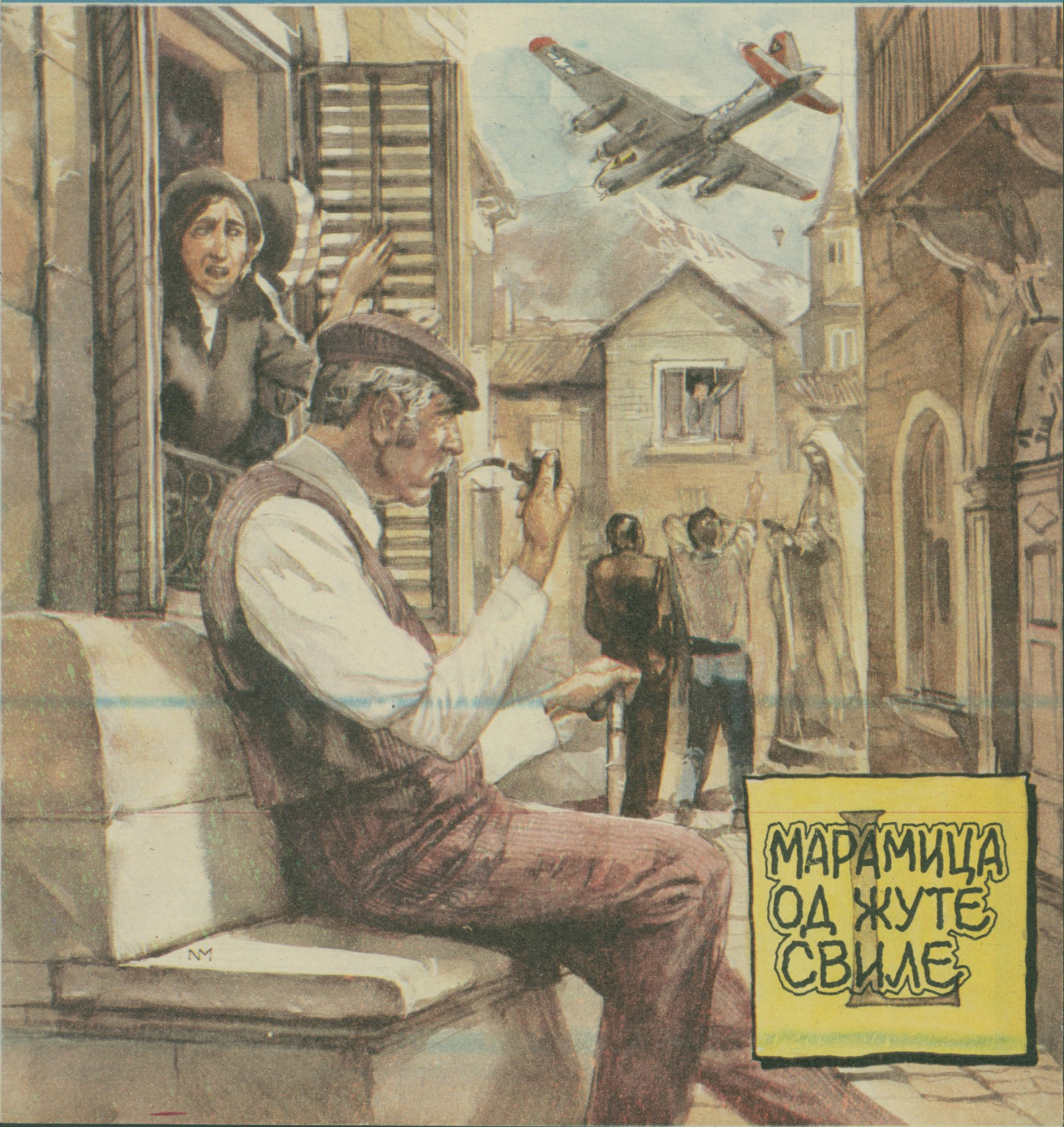


ПОЛИТИКИН

25. 3. 1983. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XLIV • 20 ДИН

БРОЈ
1630

ЗАБАВНИК



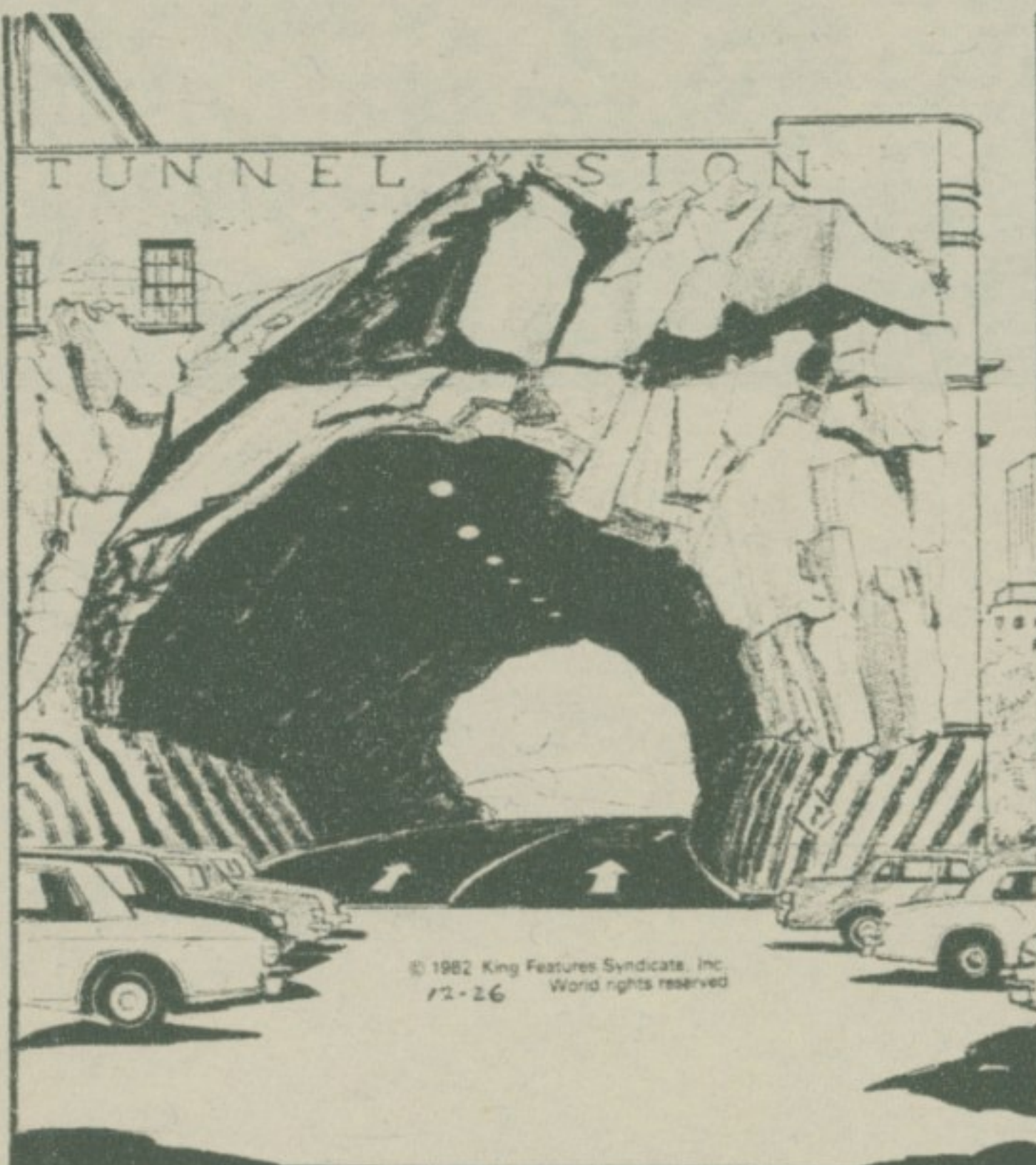
МАРАМИЦА
ОД ЖУТЕ
СВИЛЕ

Фирма

Веровали или не!

ТУНЕЛ КОЈИ ТО НИЈЕ

Ово што видите на слици није прави тунел већ дело једног сликара из Колумбије (Џуџа Каролина). Овако реалистички насликан тунел налази се на згради банке, а да би се лако и брзо кретао с једног краја зграде на други, уметник је користио скељу за праће прозора.



© 1982 King Features Syndicate, Inc.
72-26 World rights reserved

ОРКЕСТАР ЛОНДОНСКЕ КРАЉЕВСКЕ ОМХАРМОНИЈЕ

Морало је да прекине концерт јула 1982. у Билбаоу (Шпанија) за време светског фудбалског првенства, јер су гледаоци напустили салу да би на телевизији гледали утакмицу између енглеске и шпаније. За њима су се одмах упутили и чланови оркестра.

Замак

У Хедлајму (САД) глумца Вилема Џилета (играо Шерлока Холмса на позорници око 1300 пута између 1899. и 1932.) има гранитне зидове дебеле 150 цм, 47 врата, огледала помоћу којих може да се гледа и иза угла а да вас нико не примети, а са спољашње стране нема ни комадић метала јер је Џилет веровао да чак и ексер може да привуче гром.

ФРАНАЧКИ РАТНИЦИ

Који су се борили против Римљана 400. године нашој ери, имали су пругасте униформе сличне купатим костимима који су се носили у 19. веку.



ДИЈАМАНТИ

Су постали део церемоније венчања у Јапану тек од 1967. и то под утицајем американаца, па сада око 60 одсто јапанских невеста носи дијамантско венчање прстење.



ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА

●●● једној жени из Бангладеша, која је превалила стоту и готово педесет година била крезуба, одједном су израсла сва тридесет два зуба.



●●● двадесет петогодишња америчка пливачица Деби Бичел потукла је све рекорде у скоковима у воду. Пре извесног времена скочила је са висине од 36 метара и у тренутку кад је додирнула воду достигла брзину од 90 км на час.

●●● Немиша Вероника Сајдер има тако оштар вид да су лекари у Монаку, где је подвргнута испитивању, остали без речи. Са десет до двадесет центиметара раздаљине она види и најситније нити од којих је сачињен папир, а у једној зеленој тачки избројала је тачно онолико тачкица колико се видело и кроз микроскоп.

●●● израчунато је да се у САД поједе годишње три милиона тона сладолета, а то је око 15 kg по особи.

●●● кишне глисте највише воле да једу отпатке и уопште нису пробирљиве. Сто милијарди глиста, које се изроде у веома кратком периоду, могу да униште петнаест милиона тона отпадака годишње и истовремено их претворе у веома корисно ђубриво.

●●● прошло је време Твиги и осталих манекенки попут гранције. Најновија мода диктира нове димензије и килажу. Жена треба, према неким модним креаторима, да буде тешка између 70 и 100 килограма.



●●● у америчкој савезној држави Мериленду отворена је прва у свету клиника за лечење коцкара. У току прве године постојања клинике у њој се лечило 200 пацијената од којих су се 182 заувек ослободила ове опасне страсти.

●●● у Аустралији је конструисан јак авион чија тежина износи свега сто килограма. Авион има двоцилиндричан мотор, лети брзином од 245 километара на час, а дужина рулања при узлетању и слетању му је свега 110 метара.

●●● једна од концертних дворана у Прагу добила је недавно оргуље које се с правом могу назвати дивовским: имају 6554 цеви.

●●● два аргентинска научника приметили су да шећер доприноси зацељивању компликованих рана и то на тај начин што обуздава размножавање бактерија. Ова појава објашњава се тиме што шећер битно смањује активност воде у организму, а бактеријама је потребна баш вода с високом активношћу.

●●● у Јапану је конструисана нова косачица која уместо сечива има танак најлонски шнур. Једним својим крајем шнур је причвршћен за осовину бензинског мотора. Јачина



мотора је свега 1,2 коњске снаге, али је зато брзина обртања 7 хиљада обртаја у минути. Шнур уз звиждук коси траву (као кад се танким прутећем килају врхови биљака) и за разлику од обичних косачица његово „сечиво“ никад не отупи.

Када је доктор Касаткин објавио књигу „Теорија снова“ она је изазвала велико интересовање и бурне реакције његових колега не само у Совјетском Савезу већ и у читавом свету. Није ни чудо. Тумачењем снова у смислу да они могу да предвиде неко органско обољење бавили су се још у античка времена Хипокрит и Аристотел, али је требало да прођу векови и векови да то неко најзад и докаже. У томе је успео лењинградски неуропатолог Василиј Касаткин који се већ пуних четрдесет година бави проучавањем снова. Поред књига Касаткин је објавио и „Албум снова“ који представља јединствену антологију ликова и показује како садржај снова зависи од здравља, животног искуства и других фактора. Он је такође открио и законмерности које данас стручњацима разних профила могу да користе у проучавању личности, постављању дијагнозе и судско-медицинској експертизи.

Пропадање у амбис — срце

Стручњаци који се баве физиологијом сна извршили су до данас обимна истраживања и постигли значајне успехе у откривању многих тајни, али је ипак много шта остало нејасно. Једно је апсолутно сигурно: у сан се сливају и психолошка конституција личности, и физиолошки фактори, и спољни надражаји. У току четрдесет година напорног рада доктор Касаткин с екипом сарадника проучио је 22 хиљаде различитих снова болесних и здравих људи, младих и старих, мушкараца и жена, најразличитијих професија. Непријатни снови, потврдили су експерименти, у великој мери представљају најраније сигнале болести, почетак скривеног инкубационог периода. Зар је то могуће? Да. Ствар је у томе што су сигнали о почетку болести у организму толико слаби да још не делују на рецепторе бола, али је њихова енергија ипак довољна да доспе до веома осетљиве визуелне зоне мозга. А надражај хелија у овом делу мозга реализује се у сновима који јасно најављују болест. Често се дешава да на болест указује један исти лик који се упорно понавља. Отуд се на основу учесталости и специфичности снова може одредити не само жариште болести већ и њен стадијум.

Снови се мењају два-три месеца пре откривања високог притиска, месец дана пре појаве гастритиса, два месеца пре првих знакова туберкулозе. Неки патолошки процеси испољавају се у сновима годину, две, па и три, пре клиничког откривања симптома, а то

Нова теорија: снови предсказују болести

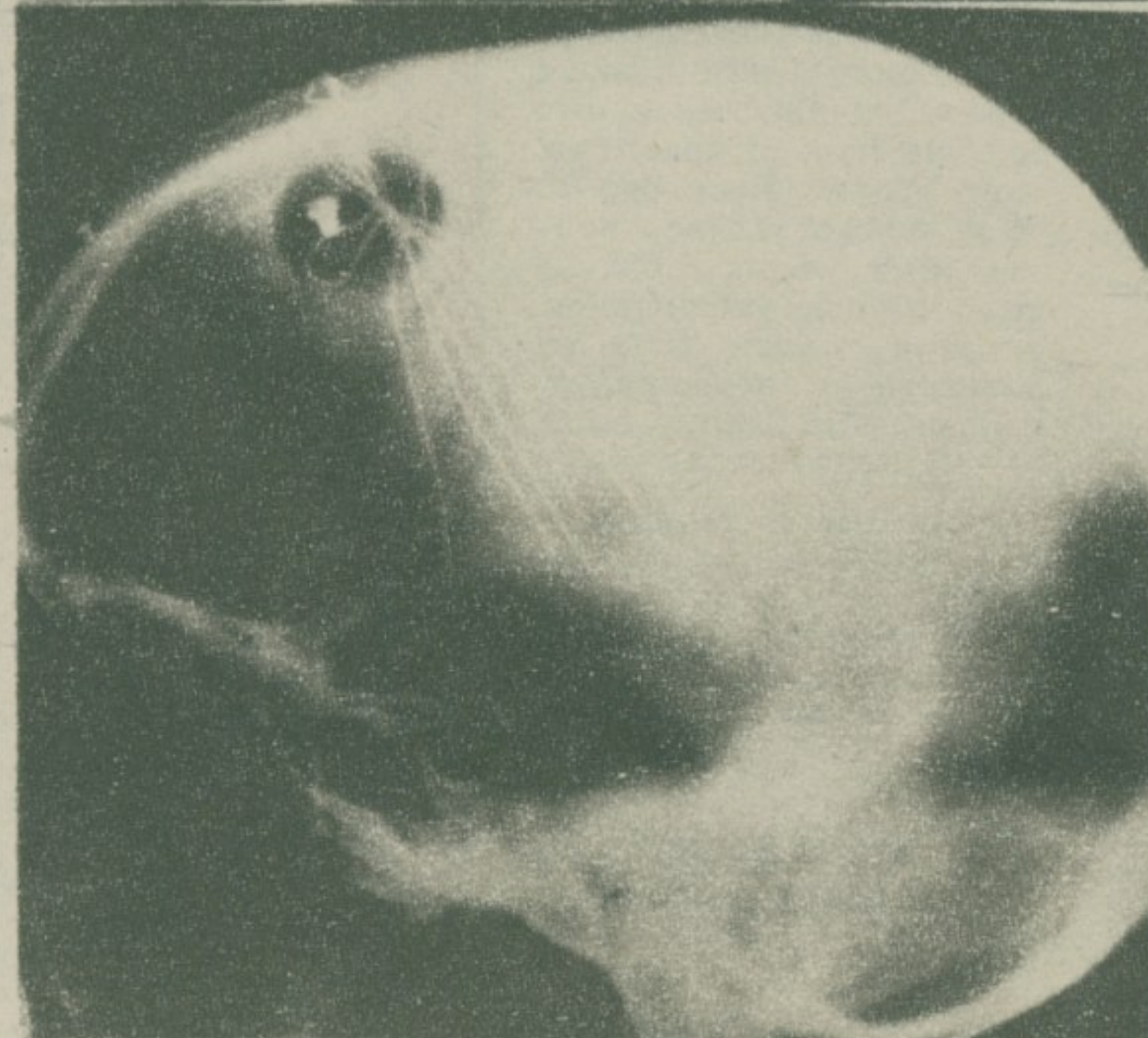
ШТА СТЕ НОБАС САЊАЛИ?

НА ОСНОВУ ЛИКОВА ВИЂЕНИХ У СНУ МОЖЕ СЕ ПОСТАВИТИ ДИЈАГНОЗА МЕСЕЦ, ГОДИНУ, ПА И ВИШЕ ГОДИНА ПРЕ ПОЈАВЕ ПРВИХ ЗНАКОВА ОРГАНСКОГ ОБОЉЕЊА. КАКО ЈЕ ТО МОГУЋЕ?

је веома значајно ако се зна да низ болести досадашњим методама није могуће утврдити у раном стадијуму. Код болести плућа, на пример, човек се најчешће у сновима гуши, дави у води. Сања, рецимо, да хоће али не може да исплива на површину воде или се пење уз брдо па му нестаје ваздух. Код болести срца типични су кошмари праћени јаким страхом од смрти или болесник сања да пропада у понор. Једна пацијенткиња доктора Касаткина често је сањала пожаре и крв. Бутила се од страха сва обливена знојем. Медицинским прегледом утврђено је да пати од реуматског обољења срца.

То не можете сањати

Постоје ли болести које је тешко прогнозировать помоћу снова? Наравно. То су по правилу бурни инфективни процеси — грип, запаљење дисајних путева, тифус. Код њих је размак између првих сигнала у сновима и почетка болести



толико мали да се пре може рећи да су снови потврда нечега што се већ десило.

Можда је неко помислио да су сви непријатни снови увек предзнак да ћемо се разболети. То би било скроз погрешно јер и савим здрав човек може да

сања страшне снове. Човек који заспи с књигом на грудима сањаће како се руши планина или грађевина. Онај ко спава у просторији пуној дима може да сања на свој начин зависно од професије, интелектуалног нивoa, животног искуства. Римски

ратник је пре но што добије неко кожно обољење могао сањати да га је закачила стрела, човек нашег доба који је преживео рат сањаће да га је скрзнуо метак или парче гранате. Али, хиљаде и хиљаде посматрања омогућиле су научницима да пронађу како се најчешће патолошка стања претварају у визуелне ликове сна. Ипак, Касаткин и његови сарадници, као ни многобројни лекари који су прихватили нову методу у откривању органских обољења, не желе да ризикују и тврде да то важи за сваког појединца. Нови метод захтева да лекар изванредно познаје више области медицине. Да би одредио болест, лекар мора да разговара с пацијентом не само о његовим сновима. Он у исто време мора одлично да познаје теорију снова и њену примену, али и да буде способан клиничар. Његов је циљ да постави преддијагнозу и упуту пацијента на одговарајуће прегледе. Јер, само на клиници може да се утврди од чега неко болује.

Научници из екипе доктора Касаткина успели су да објасне не само шта се све може сањати за време ове или оне болести већ и шта људи не могу сањати. То је такође врло значајно, нарочито у медицинској експертизи код душевних обољења. Утврђено је, рецимо, да се болест не испољава у сновима болесника који пате од поремећаја говора, хиперкинезе (претерана покретљивост), атрофије удова изазване поремећајем моторних центара. Такви болесници у сновима покрећу удове као и пре болести јер су трагови покрета фиксирани у кори великог мозга. Ако се пацијент жали на слушне халуцинације, чује на пример, гласове који му наређују да учини ово или оно и ако тврди да тада наредбе чује и у сновима, он обманује лекара. Йуди који заиста пате од слушних халуцинација не могу да их осећају у сну!

Метода постављања дијагнозе на основу снова лако открива и у којој је мери пацијент излечен од алкохолизма. Ако неко банчи у сновима, то је јасан доказ да лечење није савршено без обзира што болесник тврди супротно.

Помоћу методе доктора Касаткина сада је могуће да се на време открије и спречи низ озбиљних обољења. Али, то ни у ком случају не значи да се на основу ликова из снова самостално да „откривате“ на себи ову или ону болест. То не треба чак ни покушавати. Само лекар који добро познаје теорију и има огромно искуство може тако утврдити болест. У сваком случају, драги читаоци, научници вам поручују да имате једно на уму: леви снови су знак доброг здравља.

Р. Досковић

НОВО У СВЕТУ ТЕЛЕВИЗОРА

ГЛАМИВЕРИ И ЛИЛИПУТАНИЦИ

ПОСЛЕДЊА ТВ МОДА ЈЕ У ЗНАКУ СУПРОТНОСТИ: ХИТ СУ И МАЈУШНИ ТЕЛЕВИЗОРИ КОЈИ СТАЈУ У ЦЕП И ЦИНОВИ СА ЕКРАНОМ ОД ПРЕКО МЕТАР.

Годинама се говорило да телевизија не само озбиљно конкурише филму већ и да га све више потискује и да ће филмска индустрија постепено сасвим прени на производњу искључиво за мале екране. Те прогнозе показале су се, међутим, потпуно неосноване. Не само да телевизија не утиче на популарност биоскопа — статистике урађене у Америци показују да је прошлогодишњи приход од биоскопских улазница у тој земљи премашио све рекорде.

Да није на помолу нешто сасвим обрнуто? Јер, недавно се на америчком тржишту јављају нови типови телевизијских апарата — један примамљивији од другог, све саме нове „цаке“. Изгледа да је проблем привући муштерије!

Да ништа не пропустите

Последњи ТВ-хит су мајушни апарати који се популарно називају „гоу-енизер“ — у слободном преводу „свуда с вама“. Уверљив језик пропагандиста свуда истиче бар три добра разлога зашто бисте морали имати телевизор куд год кренете: шта да радите ако почињете утакмицу а ви сте заглављени у саобраћајној гужви? Или, баш сте на најзанимљивијем месту филма, а нестало је струје у вашем стану! Једино решење је — мини ТВ који ради и на батерије... Трећи разлог за набавку овог реквизита односи се на пословне људе, којима је увек, свуда, па и на путу, потребан портабл-компјутер који, наравно, не може да ради без екрана.

Прва фирма која је на тржиште избацила цешни телевизор је јапански „Сони“. Њихов „вочмен“ (по угледу на већ чувени касетофон „вокман“) и

буквално може да стане у џеп, истина нешто већи. Убрзо за „сонијем“ појавили су се и други телевизорчићи као печурке. Најмањи „панасоник ЦТ-3311“ има екран од 6,5 см, а цео може да стане у кутију од дечијих ципелица.

За оне који воле комфор „свуда са собом“ има нешто мало већих али зато свестраних портабл-апарата с уграђеним радијом, касетофоном и часовником који одбројава сате и минуте на мајушном ТВ екрану, све док се притиском на дугме на њему не појави програм.

Сви ови телевизорчићи могу да раде и на струју и на батерије а могу и на аутомобилски акумулатор. Дакле, оно из филмова научне фантастике о чему смо пре десетак година као деца маштали — остварује се: телевизор у аутомобилу није више ствар будућности. А што се тиче моде и престижа, опет „Сони“ води, бар за сада, пошто једино „вочмен“ има облик потпуно различит од уобичајеног: он је дугуљаст, личи на дигитрон, а дебелина му износи само нешто више од два центиметра!

Цена ових телевизорчића креће се од сто долара — до близу две хиљаде, колико кошта онај најкомплетнији, са радијом, часовником, слушалицама...

Изум Елиса Бетинског

Међутим, за љубитеље телевизије и удобности дома постоји још једна нова мода: циновски екран (толико и кошта: од 3 000 до 3 800 долара). И само име вели, ово су телевизори са много већим екраном од уобичајеног, а то значи метар, метар и десет центиметара.

Циновски телевизори нису нова ствар, они већ годинама постоје и зову



се пројекциони (апарат за пројектовање слике која може бити готово као филмска, стоји у супротном крају просторије од екрана). Ново је што се сада слика емитује из самог апарата, дакле, цео систем за пројекцију смештен је у саму кутију телевизора, а она није баш много велика! То значи да не заузима много места у стану и није неопходно имати за њега посебну омању салу, као што је то случај са пројекционим телевизором.

Тај нови систем зове се „Компакт делта I“, а геније који је све смислио запослен је у фирми „У. С. Пресижи лентс“ (Презижа оптика) у Синсинатију, држава Охајо. Зове се Елиса Бетински. Његов систем уграђен је сада у све телевизор са цинским екраном — производе их фирме РЦА, Магновокс, Хитаџи, Тошиба, Ценерал електрик, Сони и друге. Код свих ових телевизора, захваљујући кликеру Елиса Бетинског, постигнуто је и то да им

светлост не смета. А и то је новина! Досадашњим пројекционим телевизорима, баш као и биоскопу, сваки сноп светла чинио је слику блећом.

Сада нови пластични екран има танке густе црне пруге уздужно повучене. Њихота је улога да упијају светлост па се и крај отвореног прозора или упаљеног светла у соби може сасвим лепо гледати програм.

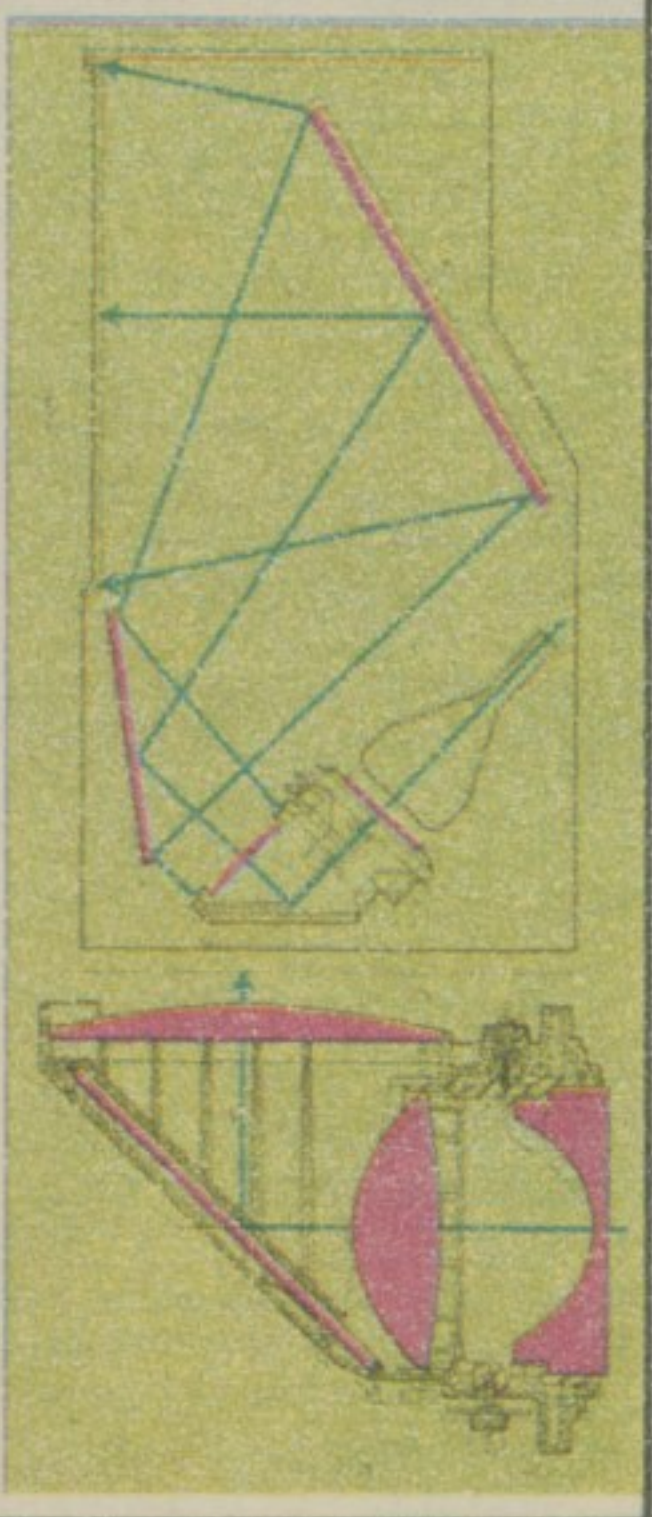
На слици је приказана шема новог оптичког система Елиса Бетинског.

Беле раде, кифлица, прибор за јело и воће нису само декор на овој слици. Постављени су и зато да се сагледају праве димензије портابل-телевизорчића, да се види колико су заиста мали.



НАЈМАЊИ ОД СВИХ

Он има екран од течног кристала велик само 3 см! Ручни часовник — телевизор јапанске фирме „Сува Сеико“ сасвим сигурно је најмањи ТВ-апарат на свету. Наравно, уз овај сат иде и џепни пријемник за који је сат повезан каблом, а и слушалице. Јер, шта вреди погледати на сат како бисте чули вести или резултат — ако не би било звука? Према томе, сат-телевизор није некомплицован, али је свакако веома привлачан. Кошта око 400 долара (27 000 динара).



Овако изгледа „компакт делта I“ — комплет од три сочива, црвеног, зеленог и плавог која су постављена између два коса огледала. Та сочива, кроз одвојене цеви, пројектују црвену, зелену и плаву слику иза екрана, а њихова комбинација даје слику у боји. Слика још пролази кроз увећавајуће сочиво, па кроз корективна сочива пре него што се појави на равном, великом екрану, оштра и савршена.

КУЋА ЗА ПЕТ МИНУТА

У овом времену брзине и темпа људи се све више, макар за викенд, окрећу природи. Само већина нема стрпљења да толико дуго чека док се кућа сазида. Зато постоје различите варијанте монтажних летњиковаца и код нас и у свету. Недавно су произвођачи из Висконтија изашли на тржиште са „кућом за пет минута“. У ствари није пет минута, већ од два до пет дана и свако може сам да је направи (у проспекту стоји да је боље ако је праве бар два човека). Кућа није претерано пространа, 3 метра са



5, али цена ове „брзо-изграђујуће“ куће није баш тако мала — кошта око двадесет старих милиона.

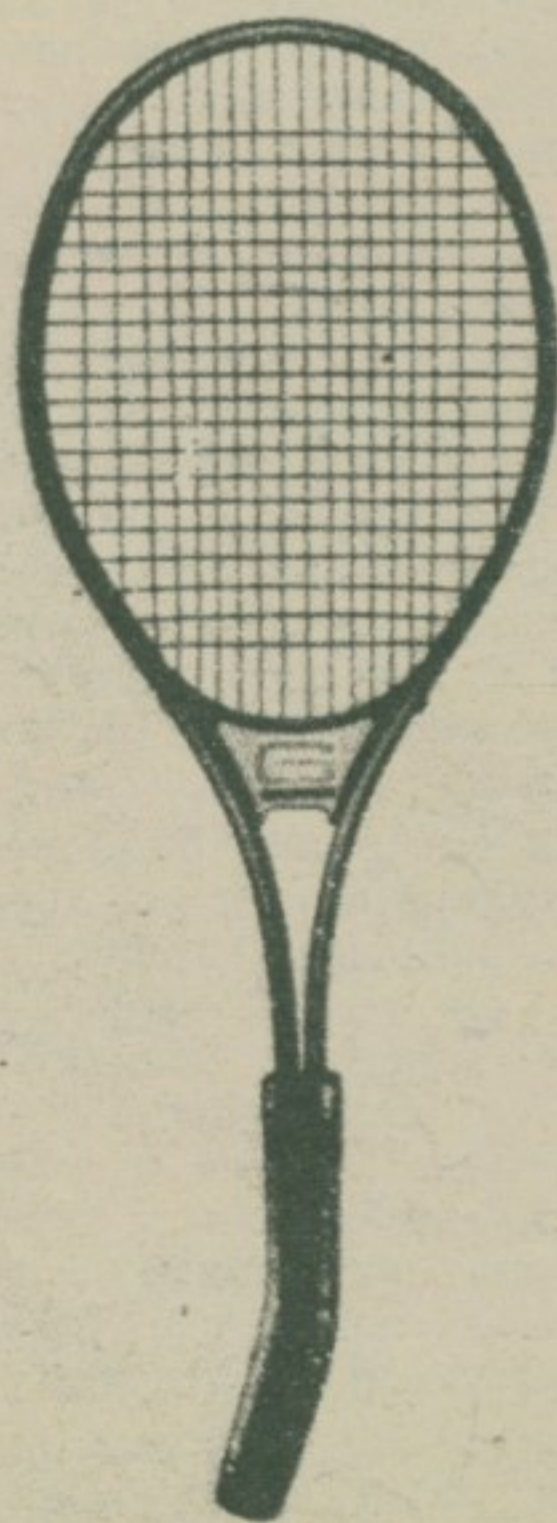
ЈЕВТИНИЈЕ СУНЦЕ



Соларна енергија још увек је ствар будућности, али све више продира као један од равноправних енергетских извора. Куће које се греју на Сунце веома су скупе, али полако се подижу по свету. И не само куће. Оно што је најскупље су сунчеви колектори направљени од специјалних врста метала. Сада су произвођачи из Калифорније направили колекторе од преднапрегнутог стакла преко кога се наноси танак слој специјалне смеше алуминизираниг полиестера. Овакви колектори знатно су лакши и јевтинији него досадашњи.

ЗА БУДУЋЕ БОРГОВЕ

За тенис многи кажу да је један од најлепших и најужбудљивијих спортова. Међутим, то је и веома напоран спорт. Човек који може да се похвали да је савладао његове тајне, мора добро да влада рекетом што нимало није једноставно с обзиром на чињеницу да је изузетан напор држати га. Произвођачи из САД који су на тржиште избацили овај рекет са неубичајеном дршком тврде да ће многи проблеми сада бити решени. Та дршка која је искошена под углом од 19 степени, тврде они, приликом ударца смањиће напор за 80 посто. Да ли је то баш тако, показаће време. Можда ће овај рекет постати рекет будућности и са њим ће се родити неки нови Боргови.



НАЈМЛАЂИ
ДИПЛОМАЦ
СВИХ
ВРЕМЕНА

ЏЕЈ НИШТА НЕ ЗАБОРАВЉА

Са само 12 година један Американац је успео да дипломира. После тог својеврсног светског рекорда сада се спрема да докторира, математику наравно.

Џеј Луо има дванаест година и сасвим је нормалан дечак: воли цртане филмове, фудбал, жваке. Па, ипак, овај млади Американац нема пријатеља! Једноставно, деца и девојчице његових година не знају о чему би разговарали с њим.

Откако је Џеј у јуну прошле године дипломирао математику на Државном универзитету Бојсија (америчка савезна држава Ајдахо), Гинисова књига рекорда наводи га као „најмлађег дипломца свих времена“. Његов професор, математичар Роберт Хјуз каже: „То је најпапетнија глава коју сам срео у животу. Једноставно, тај дечак зна све!“

Родитељи: нисмо ни приметили

Мајка и отац малог генија запазили су да је њихов син нешто посебно кад је напунио три године. У то време Џуди и Чонг Луо, досељеници са Тајвана, били су преко главе заокупљени тиме како да обезбеде egzистенцију у САД. — Поред тога — каже 38-годишњи електроинжењер Чонг Луо, који данас ради за познату рачунарску фирму „Хјулет Пакард“ у калифорнијском граду Лонгмонту — нисмо са децом имали никаквог искуства, па нисмо ни знали да се Џеј интелектуално развио изнад својих вршњака.

Када су дечаку биле четири године, док су се његови вршњаци играли у песку, он је на запрепашћење својих родитеља читао и само читао! — Нико га на то није приморавао — каже његов отац. — Убрзо смо схватили да он зна да пише и рачуна, без икакве наше помоћи!

Када је Џеј напунио пет година, родитељи су покушавали да га дају у школу. У међувремену почео је да „гута“ научну фантастику,

а већ је знао да ради и с компјутерима. Ипак, школске власти нису допустиле изузетак да се упише пре шесте године. Учитељ је тврдио: управо због толике напредности и „солирања“ потребно је да се прилагоди у трини.

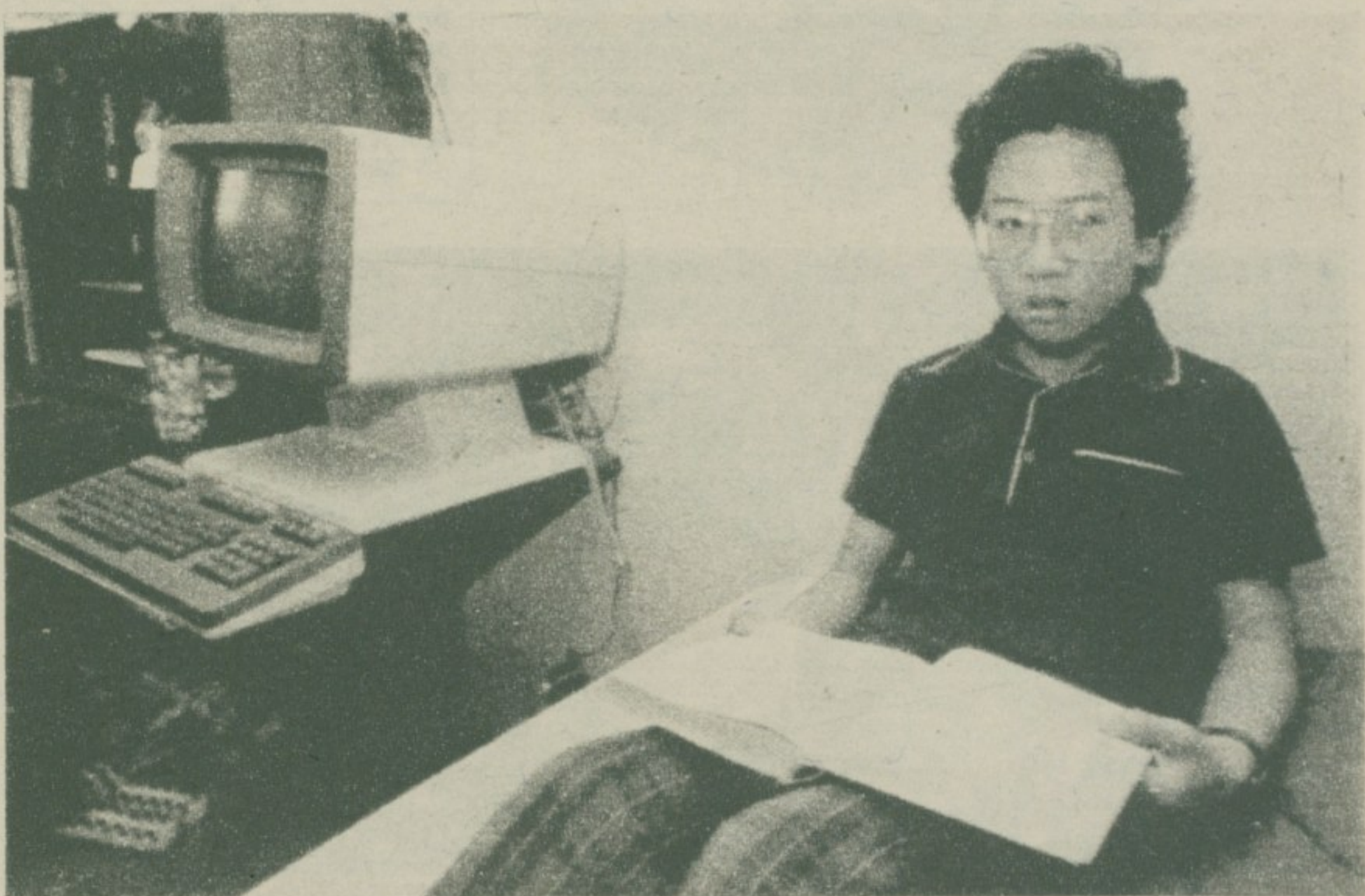
— Није било лако објаснити васпитачима да је мој син можда изузетно интелигентан и да је због тога „проблем“ — сећа се Чонг Луо. — Тапшали су ме по рамену и говорили ми да тако мисли сваки поносан тата.

Шта да радимо с њим?

Џеја су примили у основну школу „тек“ са шест година. Али, само на неколико дана. Тада је његове родитеље позвао директор школе и запитао их покајнички шта да раде са дечаком. Његов учитељ је, наиме, захтевао да се Џеј „пресели“ из разреда, пошто ту више није имао шта да научи. Отац је предложио да тестирају Џеја у читању, писању, рачунању. Убрзо су стручњаци установили да Џејово знање одговара оном дваестогодишњака.

Отада је Џеј писао и рачунао са 12-годишњацима, али што се тиче музике, спорта и уметности ставили су га у други разред. Први разред су му, једноставно, „опростили“. Али, ни тај компромис није дуго издржао. Џеј је, наиме, ускоро знао више него његови учитељи! У очајању, не знајући шта да раде, управа школе одлучује да га пошаље у школку библиотеку где може да ради шта хоће. Педагози су тако могли да се одморе неколико седмица, али онда се опет појавио Џеј са питањем: шта да ради сада кад је прочитао све књиге.

Код куће, родитељи су мучили мучку како да Џеј потпуно не изгуби контакт



Оно што једном прочита, не заборавља никад: Џеј Луо код куће са својом омиљеном играчком — компјутером.

са вршњацима. Кад је било лепо време, слали су га напоље да се игра, њему самом то није падало на памет. Иако је знао да рачуна као одрастао, имао је баш као и његови вршњаци фазе пркоса, које су се, ипак, изражавале другачије него код деце његовог узраста. — Његов најодлучнији протест био је да не спава. Чекао је да се све у кући смири и онда би читао читаву ноћ — каже његов отац.

За родитеље је таленат њиховог првог детета имао и пријатнију страну. Када би тражили неког ко ће да им причува Џеја и кћерку Џуди, јављала се читава гомила тинејџера. Разлог за то открили су Луови једне вечери када су се вратили кући пре него што су намеравали. Џеј је, наиме, седео за кухињским столом и радио домаћи задатак „беби-ситерки“ која је гледала телевизију.

Породица се затим преселила у Бојси, главни

град савезне државе Ајдахо, али су проблеми остали. Отац је предложио новој школи да приме његовог сина у четврти уместо у други разред. Школска управа је овај предлог одбила с образложењем да прописи то не дозвољавају. Али, већ после првог дана проведеног у новој школи позвали су дечаковог оца у школу и немоћно запитали: „Он већ све зна. Шта да радимо с њим?“

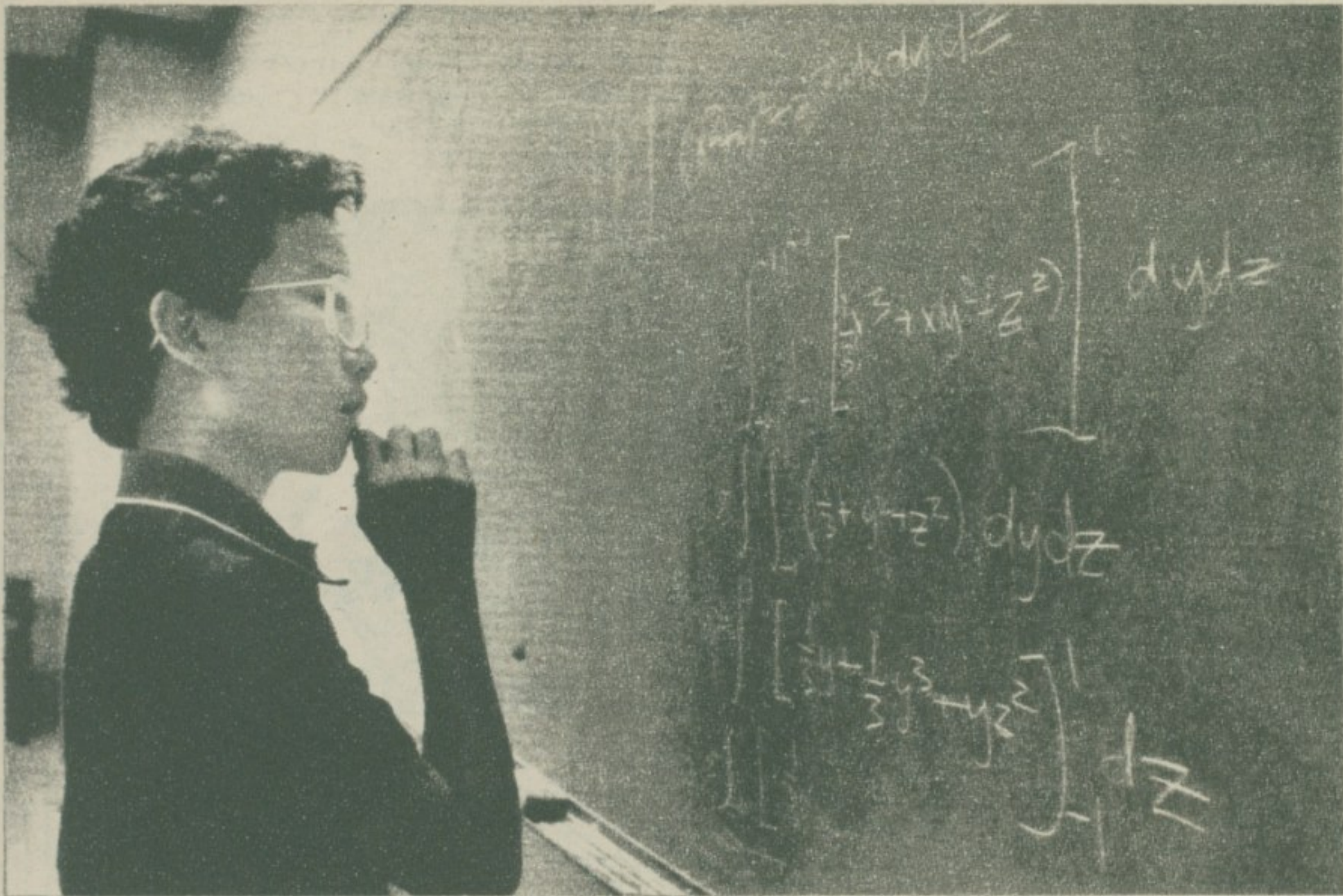
Пре подне основна школа — по подне факултет

Отац је тада почео сам да се бави васпитањем и образовањем сина. Прочи-тао је све могуће о надареној деци, а интересовао се и о школама за такву децу. Такве школе, наиме, постоје у готово свим савезним државама САД. Затим је одвео дечака до неког познатог психолога. После једночасовног разговора са

дечаком стручњак је изјавио да Џеј треба да оде на универзитет.

Али, није све ишло једноставно. Јер, основна школа није желела да се одрекне свог „права васпитана“. Тако је Џеј пре подне морао да иде на нормалну наставу — у основну школу, а по подне је имао на вишој школи посебне часове из енглеског, математике и физике. Научници су били фасцинирани способношћу за учење малог Џеја. Знање које би једном стекао читањем никад не би заборавио! Хтели су да утврде његов коефицијент интелигенције, али отац то није дозволио: — Мерење „IQ“ само по себи је спорно. Поред тога не желим да се са мојим сином поступа као са филмском звездом.

При томе је остао све до данас. Ко жели да дође до Џеја, мора прво да се обрати математичару Меку који је годинама Џејов представник и саветник.



Универзитетски професори из САД тврде за младог Џеја да је најпааметнија глава коју су досад срели.

У пролеће 1979. је Џеј, тада још увек у другом разреду, успешно положио завршни испит на вишој школи (који може да се пореди са нашом матуром). То значи, да је интелектуално надвисио своје вршњаке за читавих десет година. Основна школа се на крају предала и „отказала му гостопримство“.

На јесен су Џеја примили на факултет као редовног студента. Када је првот

дана дошао на предавање, професор је позвао рецепцију мислећи да је на његов час залутао неки ђацић из основне школе. Џеј је имао и тешкоће друге врсте. Столице у сали за предавања биле су преви-соке, а дневни товар књига за учење претежак. Прво веће искушење завршило се неславно за Џеја. У основној школи навикао је да сме у ВЦ по потреби, а сада није смео из учионице

јер су писали тест. Пошто је за време одмора заборавио да оде у клозет, морао је да одустане јер је „индиспониран“.

Невоље са столицом

Упркос томе његови родитељи су најзад имали осећај да је њихов син коначно нашао образовање какво заслужује. Џеј је на универзитету Бојси бучкално процветао. Захваљујући свом хобију — компјутерском шаху — постао је организатор високошколског шаховског турнира који се одржава сваке године. Дипломирао је за непуне три године, јуна 1982, и тако потукао зветски рекорд: Мериел Кет Волф, имао је 1945. само 14 година када је дипломирао на чувеном Јелском универзитету.

Пошто сада жели да магистрира и докторира, Џеј се опет нашао у дилеми: куда? Али, овог пута, за разлику од основне школе, најпознатији амерички универзитети отимали су се о њега. Бирајући између најчувенијих — Харварда, Принстона и Станфорда — Луови су се одлучили за овај последњи, удаљен 40 километара од Сан Франциска пошто тата Луис има изгледа да тамо нађе посао.

Да не заборавимо: Луови нису имали „тешкоћа“ само са првим дететом: деветогодишњој Џуди су у школи саветовали да прескочи четири разреда, а трогодишњи Роберт, који већ гута књиге, примљен је у специјалну предшколоку установу.

М. Ш.



Ректор универзитета Бојси честита Џеју на дипломи математичара.

ПОМОЗИМО ЗООЛОШКОМ ВРТУ

ЗАБАВНИК И ТЕЛЕВИЗИЈА НА ЗАЈЕДНИЧКОМ ПОСЛУ

„Забавничковој“ акцији Помозимо 300 врту недавно се прикључила и редакција „Београдске хронике“ Телевизије Београд.

После прве емисије, у којој су Београдска хроника и „Забавник“ позвали своје гледаоце и читаоце да се укључе у ову племениту акцију, јавио се велики број радних организација и појединаца који желе да својим прилозима помогну куповину жирафе.

Међу првима се јавила колонија сликара са Скадарлије. Око председника Колоније и иницијатора акције академског сликара Веселина Вешковића окупило се 14 сликара и један вајар који су одлучили да путем аукције уновче своје слике и цео приход поклоне Фонду за куповину жирафе. Слике су поклонили: Веселин Вешковић, Љубомир Иванов и Радмила Нешић по две а по једну Александар Богдановић, Пола Несторовић, Зоран Ивановић, Душко Мишић, Јован Илић-Бакар, Неда Јефтић, Споменка Марић и наивац Радомир Димић. Њима су се придружили и сликар Слободан Радивојевић Сремац из Новог Сада и вајар Радивоје Влечић из Инђије. Уметници су нагласили да су поклонили највредније слике које ће бити продате на аукцији.

Верујемо да ће и остали пријатељи деце доћи на неку идеју како би Београдски зоолошки врт што пре добио новог становника.

Појединачне уплате

Радмиле Гак, Београд 100,00 динара, Љиљана и Славко Иванковић, Београд 60,00, Александра Грозданић, Београд 200,00, група читалаца из Београда 332,00, Олга Максимовић, Београд 200,00, Милан Грбац, Београд 200,00 Предраг и Милан Кузмановић, Београд 500,00 и Никита Радонић, Београд 200,00 динара.

Прилози се уплаћују на адресу: ЗООЛОШКИ ВРТ ГРАДА БЕОГРАДА, жиро-рачун 60806-603-8334.



WALT
DISNEY

ПАЈА
ПАТАК

ДРАГИ СЛУШАОЦИ!
ВЕЧЕРАС ЗАПОЧИЊЕМО
СЕРИЈУ РАЗГОВОРА О
ФУДБАЛУ!

ГДЕ ЛЕЖИ ИСТИНА О
НАШЕМ ДЕБАКЛУ НА
СВЕТСКОМ
ПРВЕНСТВУ?

КО ЈЕ КРИВ!
САВЕЗНИ СЕЛЕКТОР
ИЛИ ИГРАЧИ?

ДА ЛИ ЈЕ НАША
РЕПРЕЗЕНТАЦИЈА
БИЛА ДОВОЉНО НА
ПРИПРЕМАМА?

ДА ЛИ СУ НАШИ МОМ-
ЦИ МОГЛИ ДА ПОСТИ-
ГНУ БОЉЕ
РЕЗУЛТАТЕ?

ОПШИРНИЈИ РАЗГОВОР
О ПРАВИМ РАЗЛОЗИМА
НЕУСПЕХА-ВЕЧЕРАС У
ДВАДЕСЕТ ТРИ ЧАСА!

СРАМОТА...

И, ШТА ЋЕШ
УРАДИТИ?

НЕКУ СЕДЕТИ
ОКРШТЕНИХ
РУКУ И СЛУШАТИ
ТУ СРАМО-
ТУ...

...ОТИЋИ КУ ВЕЧЕРАС
ДА ЛЕГНЕМ У ДВАДЕСЕТ
ДВА И ТРИДЕСЕТ!

3
16

ХОЋУ КУЋИ!

ШЋУЋУРЕНИ У РУПИ НОЋУ СУ ИСКОПАЛИ У СНЕГУ, ПОКУШАВАЛИ СУ ДА БАР ТЕЛИМА ЗАШТИТЕ МАЛИШАНЕ ОД ВЕТРА И СТУДЕНИ И ЧЕНАЛИ ДА СЕ ОЛУЈА СТИША. ПРОШАО ЈЕ ЈЕДАН, ДРУГИ, ТРЕЋИ ДАН...

Снежна олуја почела је одједном. Ковитлаци с неба избрисали су границу између неба и земље; свуда око њих само непровидне завесе белине и завијање ветра. Застрашујуће завијање које леди крв у жилама.

Дон Никол и Гордон Палмер очајнички су покушавали да бар телима заштите малишане од ветра и студени. Шћућурени у њиховом загрљају, деветогодишња Тоња и тринаестогодишњи Кен трудили су се да задрже сузе.

— Татице, хоћу кући — прошапутала је Тоња и на крају ипак бризнула у плач.

— Ускоро, душо, ускоро... — одговорио је четрдесетогодишњи Гордон Палмер.

Шта је друго могао да јој каже? Да ће се највероватније смрзнати пре него што спасилачка екипа уопште и стигне до њих? А да ли је неко уопште кренуо да их тражи?

Нећу да плачем, само девојчице то раде, мислио је тринаестогодишњи Кен. Само, било му је страшно хладно, мучила га је глад, а и стално му се нешто привиђало што никако није могло да буде ту: топла дневна соба у њиховој кући у Мидленду, стадо оваца или она шоља топле чоколаде коју му је мама спремала сваког јутра за доручак...

Четрдесет двогодишњи Дон Никол није ништа одговорио, само је сину стиснуо руку. Обојица су читали о оној омамљујућој „белој поспаности“ која на крају увек савлада беспомоћне жртве леда, снега и поларних хладноћа.

А све је требало да буде сасвим другачије. Гордон и он су тај викенд замислили као изненађење и поклон деци. Жене су остале код куће у Мидленду, граду стотинак километара северно од Торонта, а снели су се са децом на моторним санкама упутили ка колиби коју су изнајмили на обали језера Хјурон.

Била је субота, 29. јануар 1977. године — дан који ће житељи јута Канаде запамтити по снежној олуји какве није било у последњих сто година.

У почетку је све било како треба. Деца су одушевљено цикала и довикивала се, Гордон и Дон уживали у њиховој срећи. Олуја се на земљу сручила одједном: више нису видели ни прст пред собом.

— Да се вратимо? — вичући је упитао Гордон.

— Не, идемо према колиби, ближе је — одговорио је Дон.

Од колибе их је делило неких пола сата вожње. Прошло је пола сата а од дрвене кућице ни трага. Да ли су јој се уопште приближили? Или се можда воје у круг?

У једном тренутку олујни ветар је ослабио и Гордон и Дон су пред собом угледали снежни нанос. Није био нарочито висок, али је ипак могао да им пружи какву-такву заштиту. Изгледа да ће се тако спасти били су мршави, али другог избора нису имали. Баш када су стигли до наноса мотор на Гордоновим санкама чудно је закахључао а потом замро. Дакле, остају ту...



Малу Тоњу су због промрзлина задржали у болници неколико дана

У снегу су ископали рупу, метар и по широку и око метар дубоку. Увукли су се у њу и шћућурили једно уз друго, с децом у средини штитећи их леђима од продорног ветра.

Хране нису имали. Само флаша вискија и тегла праха за прављење лимунате. Били су добро обучени, али не довољно топло за двадесет степени испод нуле. И Гордон и Дон мислили су на исту ствар: само је питање времена кад ће се смрзнати... Морали су, како згњу, да наложе ватру.

— Идем ја — рекао је Гордон. Из алата који је увек носио на санкама извукао је



секирицу и кренуо у потрагу за грањем с муком се пробијајући кроз снег који му је сезао до струка.

Петнаестак минута касније, задихан и испрљен, вратио се с нарамком грања. Ватра је била слаба, није их много угрејала, брзо се и угасила, али им је уз њу ипак свима било лакше. Читаве ноћи на смену су одлазили по дрва, пробијали се кроз снег до првих стабала и враћали промрзли и изнеможени.

Свануло је, а олуја није јењавала. Тог јутра догодила им се нова несрећа. Док је Дон на измаку снага одсецао гранчице с једне велике грање, пукла је дршка секире. Ништа му није преостало него да промрзлим рукама откине гране. Отада им је за сваки нарамак дрва било потребно двоструко више времена и напора.

Послеподне су испили последње капи вискија и полизали последња зрна праха за прављење лимунате. Од тога часа почели су да живе на истопљеном снегу.

Одрасли су се трудили да од деце сакрију безнађе које их је обузело. На смену су им причали приче и певали песмице. Од тога малишанима није било ни мање хладно, нити их је мање мучила глад, али више нису могли да им пруже.

Најтеже им је, ипак, било ноћу. Ветар је завијао упорније, као да никада неће престати. И страх је тада био већи. Трудили су се да га сакрију од деце и један од другог. Покушавали су да не криве себе за несрећу која их је снашла: оно прохладно и ведро јутро било је као створено за излет, олуја је заиста дошла неочекивано, без икаквог наговештаја... Како су могли да је предвиде? Или можда ипак јесу... Да су, рецимо, саслушали метеоролошки извештај?

У понедељак је мала Тоња почела да халуцинира.

— Хеј, слушајте, деца певају...

— Да, певају. Хајде да им се придружимо — одговорио јој је отац.

Запевали су сви.

Дан су провели у неком чудном, полудвесном стању. Ногу окренутих према ватри падали су у сан, трзали се, с крајњим напором дизали, подизали и децу и терали их да скакућу, да машу и ударају се рукама по телу како би се мало раздрмали и загрејали.

Предвече је и Гордон почео да халуцинира. Јасно је чуо весело чаврљање и смех деце из школе у којој је радио као наставник математике. Свест, ипак, није сасвим изгубио. С времена на време сетио би се своје жене Ане, сигурно брине: сбећали су да ће се вратити до недеље послеподне, мора да је већ обавестила полицију.

У уторак више није мислио ни на жену ни на спасилачку екипу. Више ни на шта није мислио. Осећао је само страховит умор и жељу да заспи, да се коначно одмори.

Нису ни приметили кад је и како олуја престала. Само су у једном тренутку схватили да је небо над њима плаво, ветро, да нигде више нема ни облачка. Онда су, прво из велике даљине а затим ближе и јасније чули мотор. Неколико минута касније, на неколико метара од њих спустио се спасилачки хеликоптер.

Било је уторак ујутро. Прошла су три дана од сног јануарског јутра када су кренули на излет који замало није постао и последњи у њиховом животу.



БРЗИНОМ ОД 190 КИЛОМЕТАРА

ДАСКА

НА НЕБУ

Скок на главу:
„ер-серфер“
искаче из
авиона заједно
са падобраном
и даском за
јахање на
таласима



Испод даске се
образује
ваздушни јастук
на коме се једри
кроз ваздух
брзином од 190
километара
на час

„Ер-серфер“

НА ЧАС

ЦОЕЛ ШИВЕЛИ ЈЕ
ИСНОМБИНОВАО ЈА-
ХАЊЕ НА ТАЛАСИМА
И ПАДОБРАНСТВО У
НОВУ СПОРТСКУ
ДИСЦИПЛИНУ.

Сваког дана он једри на једној мини-дасци изнад Лос Анђелеса. Премијери ваздушног серфинга присуствовали су многи фото-репортери и чувени каскадер Мајк Делуна који иначе важи као специјалиста за вратоломне скокове: у биоскопском хиту Берта Рејнолдса „Пакао на ауто-путу“ скочио из авиона, са висине од 1.800 метара, са мотоциклом међу ногама и падобраном на леђима.

Два храбра момка и Цоел Шивели попели су се авионом до висине од 3.000 метара. Њихове мини-серфинг даске лаке као перце направљене од стиropора биле су им причвршћене тесно уз груди. Почели су један за другим да искачу из авиона. А онда су посебним маневром доспели у хоризонталан положај. Брзина њиховог падања се смањила и они су полако почели да једре кроз ваздух. Јер, испод даске се створио ваздушни јастук на коме су могли да клизе кроз ваздух, као код јахања на таласима.

Падобранска одеа са специјалним крилима као у слепог миша на рукама и ногама побринула су се за додатни отпор ваздуха и пркосећи Земљиној тежи продужили тројници младих Американаца неописив доживљај слободног пада.

— Ово је луђе него најрискантнија возња најбржим боб санкама на свету — изјавио је после успелог „једрења“ Цоел Шивели. Иначе, ови небески јахачи летели су серфинг-даском кроз ваздух брзином од око 190 километара на час. Управљање се изводи испруженим ногама па ове акробате у ваздуху могу да изводе елегантне замахе, окрете, лупинге.

Четири и по минута траје овај занос између неба и земље, да би тек онда, на висини од 300 метара, „ер-серфинг“ отворио свој падобран. На земљу се пада, са даском између ногу, брзином од пет метара у секунди (18 км/х).

М. Ш.

РЕПОЊЕ

ПЕВАЦ У МАКСИ ХАЉИНИ

Прича у ствари почиње још 1600. године кад је извесни РиEMON Такечи из Кочија, у Јапану, био је надалеко познат као мајстор за украшавање венчаних хаљина петловим перјем. Кажу да је за живота испратио преко шест хиљада младенаца! Међутим, како је време пролазило и стари обичаји замењивани новим, и услуге старог одгајивача украсних петлова све су мање тражене.

Ипак, Такечи се није предавао. Свом сину Шибау предао је тајни рецепт одгајања обичних домаћих петлова који током десетак година постају прави лепотани са предивним реповима. Овај занат се и одржао у Јапану захваљујући породици Такечи и њима сличним. Када се више није могло живети од украшавања невеста, узгајивачи заљубљени у своје лепотане дошли су на нову идеју: да су петлови утолико лепши што им је

реп дужи. (До тада су лепотани били украшени репом дугачким метар.) Али, много је времена прошло док је један од одгајивача открио како да спречи редовно годишње мењање перја код петлова. Месаши Кубота из околине Хирошиме успео је да специјалним начином исхране прво спречи опадање перја, а затим да продужи његов раст тако да су петлићи из сваке следеће генерације имали све дужке и све лепше „свилене разнобојне шалове“ на задњој страни.

Прошло је триста година док није „сачивен“ предиван свилен реп рекордера дугачак десет метара! На жалост, осим лепоте репа, у овом необичном игрању са природом нема више ничег пријатног. Да би се одгајио овакав шампион, потребно је много стрпљења и рада. И много новца. Међу стотинама петлића треба изабрати праве кандидате за шампиона.

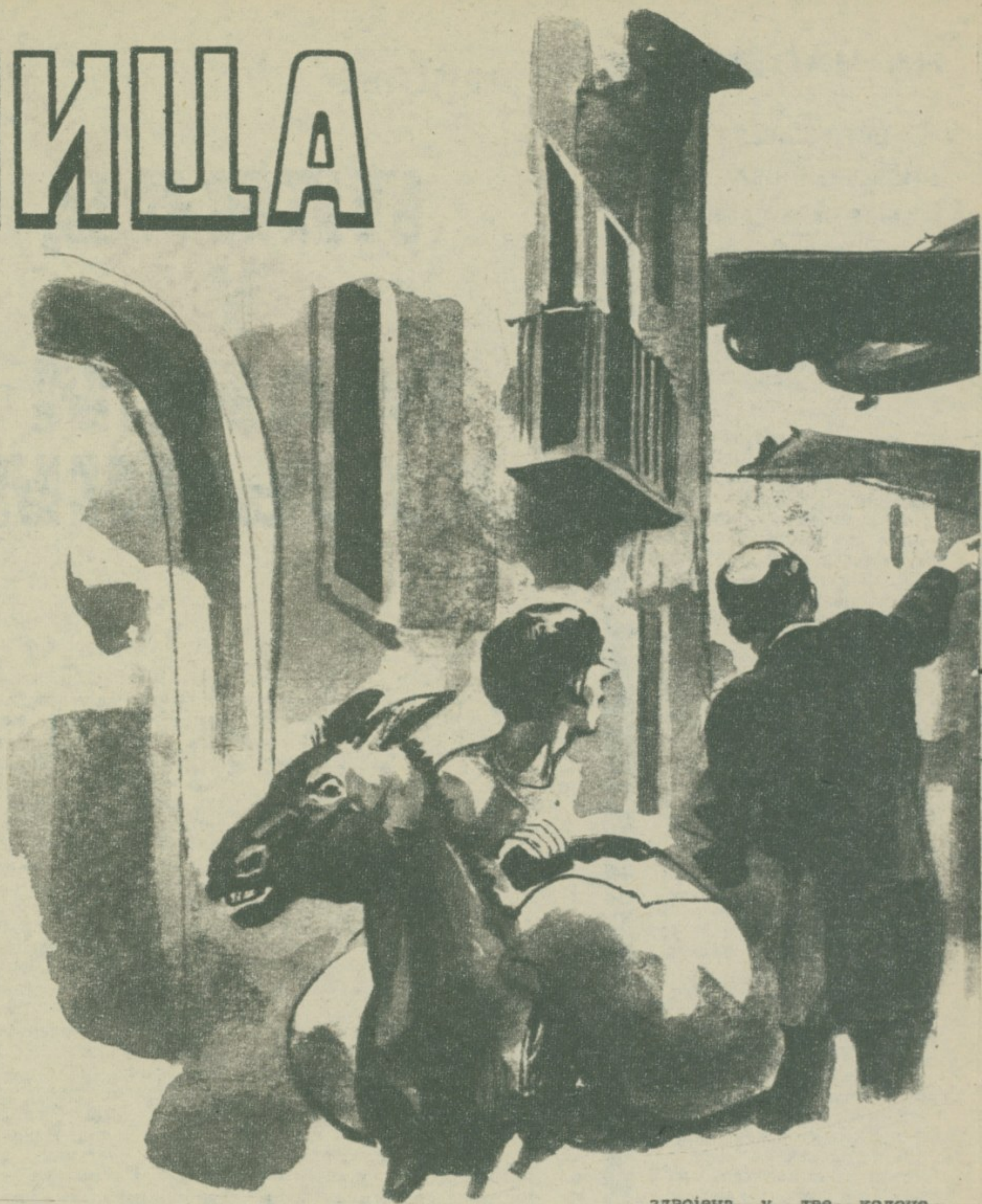


А онда кад после десетак година реп постане дуг и предуг за петла више нема ни младости, ни кретања, ни љубави са кокошкама. Да би направио један корак, он мора да моли за помоћ човека који ће му подићи реп.

М. И.



МАРАМИЦА ОД ЖУТЕ СВИЛЕ



Кад је карабињер Анђело Ричо-
ли размотао пакетић избачен из
америчког авиона, помислио је
да то неко с њима, грађанима
планинске Вилалбе, збија шалу.

То јулско пре подне
1943. године у ме-
сташцу Вилалба на
Сицилији било је сасвим
обично: уске, кривудае у-
личице биле су пуне и-
зуме ли се неколико ста-
раца који су се, седећи на
кућним праговима, грејали
на сунцу. Ни на малом тр-
гу није било много живље.
Одједном, потпуно неоче-
кивано за дремљиву Ви-
лалбу, зачуло се брљање
мотора. Авион! Капци на
прозорима почели су да се
отварају. Шта се то дога-
ђа? Ваљда није ваздушни
напад? Не, није. зар би се
онда појавио само један.

Авион је у ниском лету
надлетао градић. Једанпут,
па још једанпут. При тре-
ћем кругу, кад се нашао
изнад звоника цркве, пи-
лот је избацио неки паке-
тић и затим узео курс
према југоистоку. Убрзо је
нестао на хоризонту. Доле,
на тргу, остао је да лежи
пакетић. На њему није би-
ло ни једног јединог слова,

нити каквог знака. Држећи
га у руци Анђело Бартола
спремно је питао: био је
мек. Шта то може да буде
унутра? Новац? Које је
намењен? Нико није могао
да одговори на ова питања.

— Најбоље је да пакетић
предамо Ричолију — пред-
ложио је деветнаестого-
дишњи Родолфо.

Сви су се сложили да је
то најпаметније.

Право у — башту

Кућа карабињера Анђела
Ричолија била је близу тр-
га. И он је био изненађен
појавом авиона, још више
садржином пакетића кад
га је отворио: на марамици
од жуте свиле било је у-
тиснуто велико црно „Л“.
Дон Ричоли се побожно
прекрстио. Да то Господ с
њима, сиромашним људи-
ма, не збија неку шалу? Још
читао сат превртао је
мараму, гледао је према
сунцу, опањао. Међутим,
није нашао ништа ни на
њој ни на папиру у који је
била увијена.

Те вечери цео градић ни

о чему другом није причао
до о необичном догађају.
Сви су на починак отишли
гасније него обично.

Сутрадан, 15. јула, узбу-
ђење се још није стишало
кад се одмах после девет у
даљини поново зачула бу-
ка мотора. Минут-два ка-
сније над Вилалбом се о-
пет нашао амерички бом-
бардер: са леве стране пи-
лотске кабине била је
причвршћена застава. По-
казивала је црно „Л“ на
жутој подлози.

Као и дан раније, пилот
је после неколико кругова
поново избацио пакетић.
Овог пута пао је у башту
Дон Кала, шездесет шесто-
годишњег шефа сицили-
јанске мафије, Калеђера
Виндинија, готово пред ноге
Кармела Бартоломеа. Не
отворивши пакетић Карме-
ло је пожурио у кућу.

Дон Кало је управо за-
вршавао доручак кад је
младић ушао у његову со-
бу. Обрисавши руке о ко-
шуљу пажљиво је отворио
пакет. За разлику од кара-
бињера. Дон Кало се није
ни најмање збунио кад је
угледао жуту мараму са

црним „Л“: била је то по-
рука коју је и очекивао.
— Пошаљи ми Виторија!
— наредио је Кармелу.

Обезбедити сигурност и удобност

Следећег јутра сунце је
било још ниско кад је Ви-
торио појахао коња и кре-
нуо у суседни Мусомели.
Носио је поруку Ђузепеу
Русу, човеку који је на хи-
јерархијској лествици ма-
фије био први иза Дон
Кала. У писму је било са-
општење да ће Тури, један
од мафијиних шефова, 20.
јула пратити моторизовану
америчку дивизију ове до
места Черде које је само
осам километара удаљено
од северне обале Сицилије.
Напредовање главнине а-
меричке војске пратиће
сам Дон Кало. Писмо је у-
једно садржавало молбу да
Ђузепе Русо предузме све
мере како би обезбедио
„сигурност и удобност А-
мериканаца“.

Разуме се да је Дон Русо
учинио све што је од њега
тражено. Захваљујући томе
Седма америчка армија за-
узела је без пуцњава пла-
нински положај Камарату.
Следећих шест дана, ра-

здвојена у две колоне,
марширала је острвом: све
време Дон Кало се налазио
у њеној пратњи. У Черди
су се колоне спојиле: за
њихово даље напредовање
„одговорност су преузеле“
друге вође мафије.

Упркос предвиђањима
стратега да ће Американ-
цима којима је у савез-
ничкој акцији искрцавања
на Сицилију припао тежак
задачак освајања средишта
острва и његовог западног
дела требати прилично
времена, они су то обновили
за свега седам дана. Генера-
л Џорџ Патон под чијом
се командом налазила
Седма армија изјавио је
касније да је то био „нај-
бржи муњевити рат у и-
сторији“. Несумњиво је да
је део заслуга за то имала
и мафија на челу са Дон
Калом коме су савезници
дали надимак „генерал
мафија“.

Свемоћни Дон Чичо

Наравно, поставља се
питање одакле међу при-
падницима мафије тако
изражено антифашистичко
расположење? Сасвим је
сигурно да није било у пи-
тању никакво човекољу-
бље. Разлози су потпуно
другачије природе: дола-
ском фашизма на власт у
Италији су за мафију на-



стали црни дани јер је Мусолини одлучио да је ускорени. Зашто, објашњава познати италијански књижевник Леонардо Шапа — две мафије нису могле трајно да коегзистирају у истој земљи.

Непосредан узрок Мусолинијевој кампањи била је његова посета Сицилији 1924. године. Наравно, направљен је одговарајући програм у који је увршћен и „одушевљени“ дочек у Палерму. Дуче је био задовољан али је своје доглавнике грдно изненадио жељом да посети неко мало место у близини Палерма. Избор је пао на Пиана деи Гречи. Фашистичке вође нашле су се у грдној неприлици: како обезбедити Дучесву „излет“ без обзира што је требало да траје само неколико сати кад је место познато по томе што се његови становници нису устезали да устану против власти? Осим тога, председник општине је био „мафиозо“ Дон Чичо, познат по томе што није пропуштао прилику да истакне да је угледан човек и да, по могућству, сваку ситуацију искористи како би тај углед подигао што више.

Мусолинијев шеф полиције Чезаре Мори, пошто није био нимало задовољан предузетим мерама обезбеђења, једини излаз из неприлике видео је у томе да Дуче у возњу по Пиано деи Гречи крене Дон Чи-

човим колима. Дон Чичо је његов предлог примио као личну увреду:

— Опростите, капетане, не разумем шта ће вам сви ти полицајци? Док сте у мојој близини, не морате се ничег бојати. Ја сам ту онај ко заповеда!

Мусолинију који је присуствовао разговору било је јасно да он није тај који влада на Сицилији. Ипак, подржао је Моријеву замисао што је један шеф мафије могао да доживи само као очити недостатак поштовања. Осветољубиви и сујетни Дон Чичо се одмах постао да увреду врати равном мером: издао је наређење својим људима да испразне трг кад Мусолини на њему буде држао говор. И заиста, у заказано време скупило се једва двадесетак сељака и чистача — публика одабрана по Дон Чичовом наређењу

План „Стила“

Фашистички диктатор кипео је од беса: овако нешто било је нечувено. Зато је променио тему говора и ту, на тргу, објавио рат мафији! Пун самозадовољства због одржане лекције Мусолинију, Дон Чичо се није ни потрудио да саслуша говор. Да јесте, вероватно се неколико недеља касније не би, по личном Дучеовом наређењу, нашао у затвору.

После хапшења Дон Чича Чезаре Мори је покренуо акцију коју је једном приликом назвао план

„Стила“: не хајући за законске форме пунио је затворе свима за које је сумњао да су припадници мафије или у било каквој вези с њом. За следећих неколико година лишено је слободе неколико хиљада људи. Међу њима су се нашли и многи „угледници“.

Први моћник Сицилије Дон Кало постарао се да се не нађе међу њима: остао је у својој Вилалби из које се није мрдао ни кад је рат почео, шаљући повремено, додуше без имало одушевљења, новчане прилоге за „фашистичку ствар“. Тако је између осталих и он био један од оних који су финансирали „Марш на Рим“.

Други разлог због чега се мафија, а са њом и Дон Кало, нашао у антифашистичком табору било је уверење да су САД желеле да од Сицилије направе своју четрдесет девету државу. Потајни сан Дон Вилинија био је да ће можда постати гувернер те државе. Касније се показало да је то био рачун без крчмара. Лативци се операције уједињавања мафије која је стално била на удару Чезара Морија. Американци су свакако имали у виду обезбеђивање успеха припреманог искрцавања на Сицилију. Постоје индиције да су, ступивши на тле острва, имали са собом листу поверљивих особа — углавном припадника мафије које су одмах постављали на одговорна места. То потврђује и авион који се 14. јула 1943. нашао изнад Вилалбе. Изгледа да су се америчке

тајне службе послужиле мафијом сицилијанског порекла из Сједињених Држава да би организоване искрцавање на Сицилији, написао је Леонардо Шапа. Од кога је потекла идеја, то није једноставно утврдити али се зато зна да је улогу посредника имао Лаки Лучано, шеф америчке мафије.

Бај, бај, Америку!

Године 1943. Лучано се, због 62 доказана криминална дела, нашао у затвору осуђен на 30 до 40 година робије. Његов адвокат Мозес Полакоф изјавио је после рата да је америчка контраобавештајна служба ступила у контакт с њим желећи да успостави везу са Лучаном. За добијене информације и помоћ гангстеру су обећане противуслуге. Међутим, по тврђењу Џорџа Вајта из федералног уреда за сузбијање трговине дрогом Лучано је сам понудио своје услуге и то шаљући поверљивог човека Агоста Дел Грациа, управо Вајту. Дел Грацио је натукнуо да је његов шеф један од најугледнијих чланова мафије и да посредством својих веза са сицилијанском мафијом може у Италију да убаци америчке агенте. Шта се све дешавало у току преговора тешко је рећи, тек жута застава са великим црним „Л“ затегнута на америчком бомбардеру који се 14. јула појавио над Вилалбом, била је емблем Лаки Лучана.

За заслуге учињене америчкој нацији други Лучанов адвокат Џорџ Волф затражио је 1943. смањење

казне. Међутим, пред одбором за помиловање његов газда се нашао тек две године касније: морнаричке власти које је требало да дају исказ у Лучанову корист нису желеле да буду увучене у „поступак“. Шеф америчке мафије ипак је пуштен на слободу и „отпуштен“ у Италију али захваљујући приватној интервенцији капетана фрегате Хафендена, човека за кога кажу да је имао веома значајну улогу у преговорима са Лучаном.

Што се тиче Дон Кала он је 28. јула, сутрадан по повратку из Черде, именован за градоначелника Вилалбе и почасног пуковника америчке војске. На пријему који је те вечери приредио он је присутним америчким официрима представио и неколицину пријатеља опишаних глава и бледих лица — тобожње жртве фашистичке диктатуре. На његову препоруку „борци против фашизма“ су, ради личне сигурности, већ сутрадан добили дозволе за ношење оружја, па је тако Дон Кало опет дошао до телесне страже коју му је још 1924. године одузео Мусолини. Као прва жртва ове страже пао је Пјетро Пурпи, карабинерски официр који је, по наређењу Американца, и издавао дозволе за ношење оружја.

Поставши први грађанин Вилалбе Дон Кало се постао да из судске и полицијске архиве уклони сва документа у којима се налазило његово име: сада је могао несметано да увећава своје богатство и неограничено господари Сицилијом. Умро је природном смрћу 1954. године.

Приредила:
Олга Вукадиновић



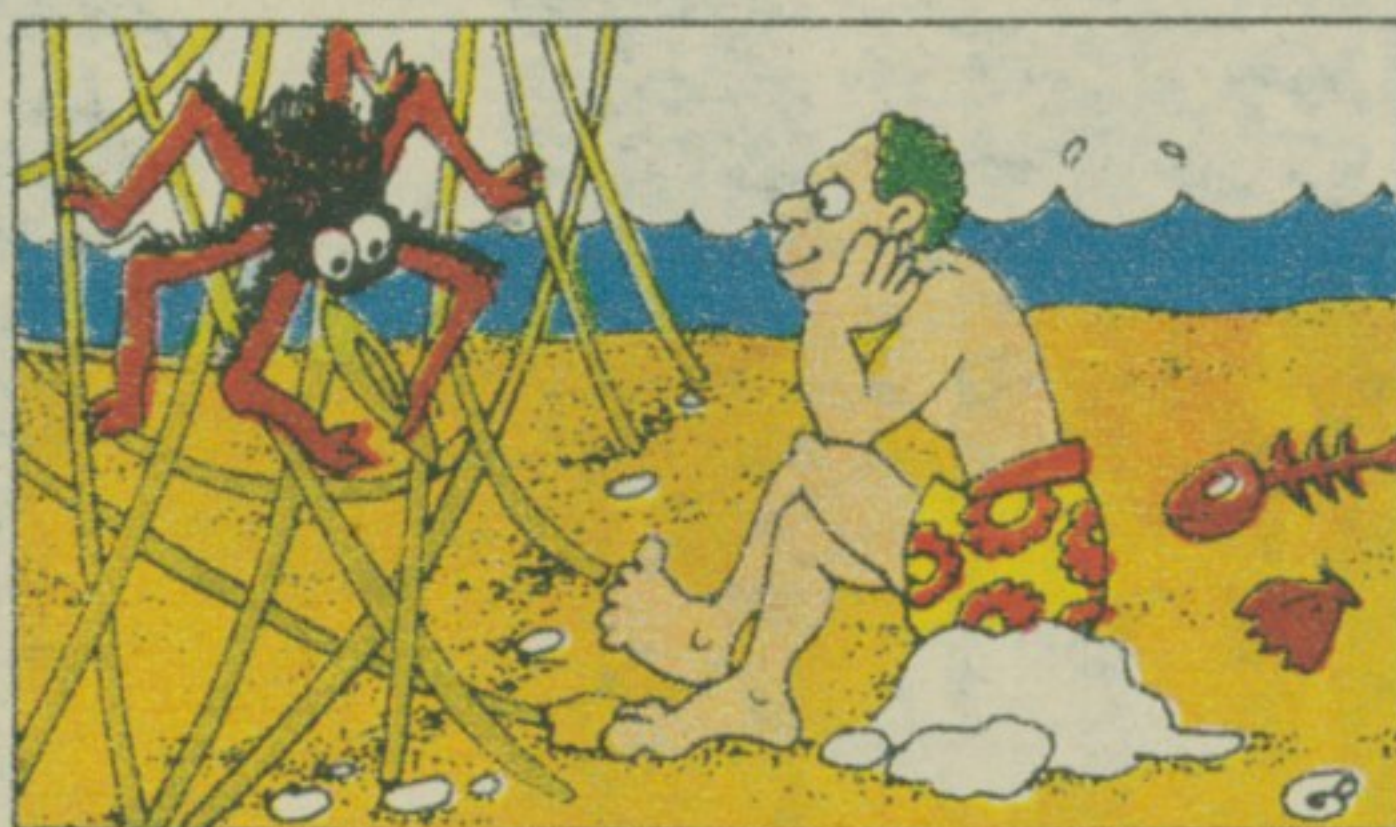
НАЈСТАРИЈИ КУВАР

Вероватно најстарија збирка кулинарских рецепата створена је у Месопотамији. Људи који су некад живели између Еуфрата и Тигра знали су како се праве сиреви, кисели млечни напци слични данашњем кефиру. На недавно откривеним глиненим таблицама с клинастим писмом описано је око три стотине рецепата за мешање хлеба. На таблицама је овековечено и име првог научи познатог куvara, извесног Мулхолда чији су рецепти записани око 1700. година пре наше ере. У архиви асирског цара Асурнасирапала II (883-859. пре наше ере) чува се рецепт кубе — паштете која је и данас омиљено јело у Ираку.



ПАУЦИ — ТКАЧИ

Све доскора многи научници нису веровали у тачност онога што је записао руски истраживач Миклухо-Миклаја — Папуанци лови рибу мрежама које ткају пауци. Енглески истраживач и природњак Прет одлучио је да провери ово тврђење. И, шта је открио? На Новој Гвинеји он је на лицу места посматрао како домороци праве рибарске мреже. Људи исплету само основу, а затим тај „плуфабрикат“ окаче између дрвећа. Посао довршавају новогвинејски пауци чија је паучина изузетно јака. За то им треба око две недеље.



ДВАДЕСЕТ ТАЧКИЦА

У Копенхагену је недавно отворена игротека, установа у којој свако дете, као у библиотеци, може да позајми на недељу дана неку занимљиву друштвену игру. Ако је после тог рока врати на време и неоштећену, у његову чланску карту уписује се једна тачка. За двадесет сакупљених тачака члан игротекe добије на поклон једну забавну игру.

ВОЛЕ ОТРОВ

Разни хербициди изванредно добро испуњавају свој задатак — уништавају коров али после тога остају у земљи и — трују је. Како се решити тих отрова? Амерички микробиолози одгајили су микроорганизме који се хране хербицидима, тачније једном материјом која улази у њихов састав. Микроби ту супстанцу разлажу на угљен-диоксид и сону киселину. Ако концентрација све материје која се назива прилично тајанствено 2,45 T у тлу прелази педесет делова на милион, на том месту никакве биљке више не расту. А микроорганизми за једну седмицу могу да „поједу“ 98 процената овог отрова. Научници сада покушавају да одгаје микроорганизме који ће бити способни да прерађују и такве јаке отрове као што су диоксини и пентахлорбензоли.



ЗА СВАКИ СЛУЧАЈ

Када је Нилсу Бору, данском физичару, једном од најистакнутијих научника двадесетог века, дошао у посету један познаник, са запрепашћењем је констатовао да Бор изнад улазних врата држи потковицу. Није издржао да га не упита како то да научник светског гласа може да буде сујеверан. Нилс Бор му је одговорио:

— Наравно да не верујем да потковица може да ми донесе срећу, али — она доноси срећу веровао ти то или не!



КОЛИКО ЈЕ САТИ?

Многе фирме и даље, без обзира на штетњу, својим сталним клијентима шаљу поклоне за новогодишње празнике. Тако је једна фирма из Филаделфије која продаје сатове послала некој својој муштерији ручни сат као поклон. Та млада дама (није желела да јој се открије име) убрзо је закључила да предиван сат који је добила — не ради. Покушала је да га рекламира, али на писмо које је фирми упутила није добила никакав одговор. Мислила је: ако не одговоре први пут, други пут сигурно хоће. Међутим, и треће писмо остало је без одговора. Онда је фирму обасула телеграмима увек исте садржине: „Имам један ваш сат који не ради. Зато, молим вас реците ми — колико је сати?“ Десетак оваквих телеграма стизало је сваки дан. И шта мислите шта је фирма из Филаделфије урадила? Наравно, послала јој је нови сат.





ЛЕВАЦИ

У Енглеској је недавно објављен списак познатих људи у историји који су писали левом руком. Први по реду је римски цар Тиберије, затим следе Леонардо да Винчи, енглески краљ Џорџ II и многе друге познате личности. Списак се завршава такође једним краљем али не неким који је седео на престолу већ краљем глумаца комичара — Чарлијем Чаплином.



РАДИО - КАПА

За оне који без приче и музике не могу ни да макну, а не свиђају им се слушалице на ушима, касетофон у џепу и жица спроведена кроз рукав — измишљена је радио-капа. Пријемник је „уграђен“ у њен клобук, слушалице само извирују, а дугмета за бирање станица и јачину звука налазе се са стране. Радио-капа ради на батерије и кошта 17 долара и 95 центи (око 1224 динара).



ФАТАМОРГАНА У ЕВРОПИ

Недавно су становници округа Карл-Маркс-Штата у ДР Немачкој били сведоци ретке природне појаве у овим крајевима: изнад планине Фихтелберг, највише у држави, неочекивано се појавио изврнут лик планинског масива Чешка Шума који се налази у суседној Чехословачкој, 1.150 километара далеко од Фихтелберга. Ни најстарији становници овог краја на памте да су икад видели фатаморгану.

СТО ЗА НАДУВАВАЊЕ

У Швајцарској је конструисан оперативни сто за надувавање намењен ветеринарима-хирурзима. За свега четири минута компресор који се струјом напаја из аутомобилског акумулатора надува сто и операција може да буде извршена на било ком месту и под било којим условима. Кад се сложи, сто стаје у кофер средње величине.



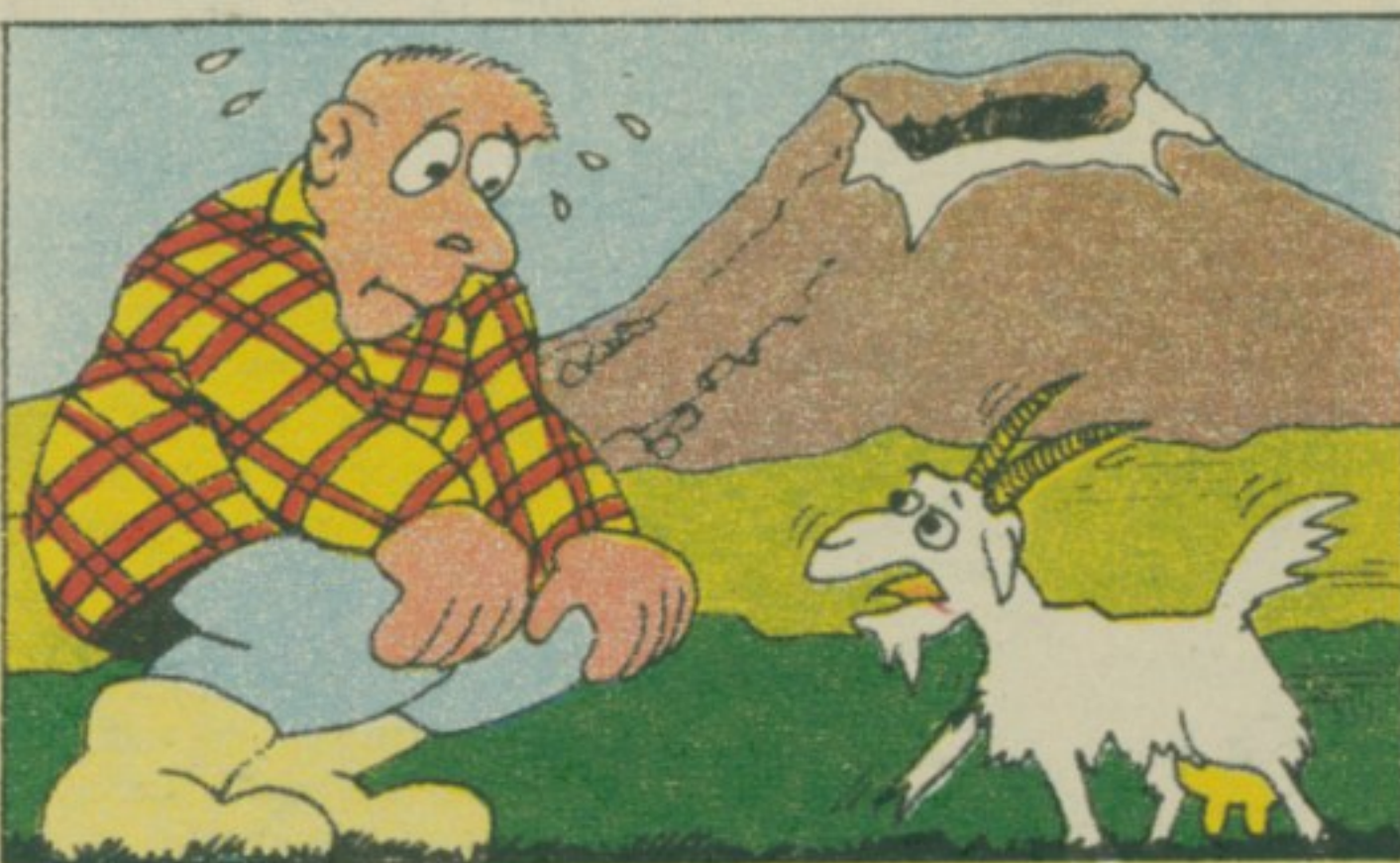
КАКВА МАПА!

Један италијански часопис објавио је недавно туристичку карту града Милана на којој су, поред осталог, означена места где се најчешће догађају крађе часовника, новчаника и женских ташни.

КОЗЕ НЕ ЗНАЈУ ЗА ГРЕШКУ

Да животиње предосећају земљотрес то је већ много пута потврђено у пракси. Патуљасте козе са фарме Хармони Килз, (САД) међутим, предсказају сваки пут вулканску ерупцију Маунт Сент Хелинза. Ове козе које се гаје на фарми удаљеној око четрдесетак километара од вулкана потпуно „полуле“ дан пре него што ће вулкан прорадити. По речима Џудит Ричардсон, власнице фарме, животиње почињу да трче унаоколо као изbezумљене, нападају се међусобно, испуштају неке чудне звуке и опасне су за човека или било коју другу животињу ако им приђе.

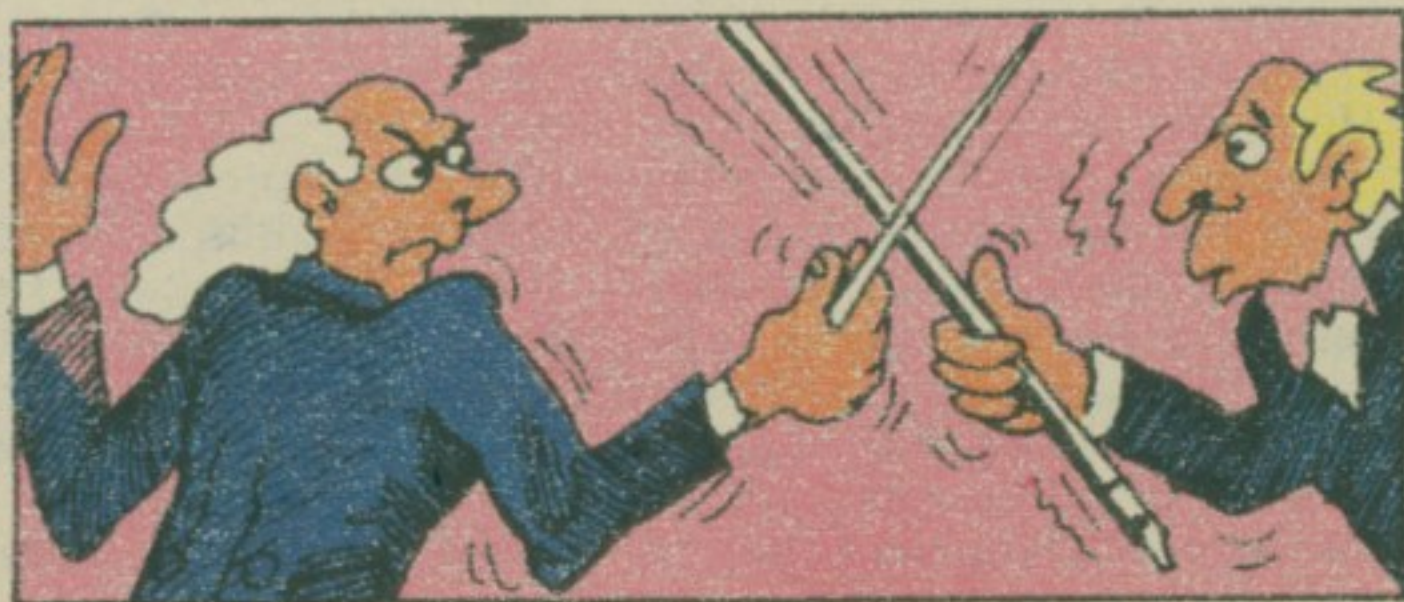
— До сада су патуљасте козе — каже Џудит — предвиделе све ерупције вулкана Сент Хелинз. — Док имамо њих, никакви сеизмографи нам нису потребни!



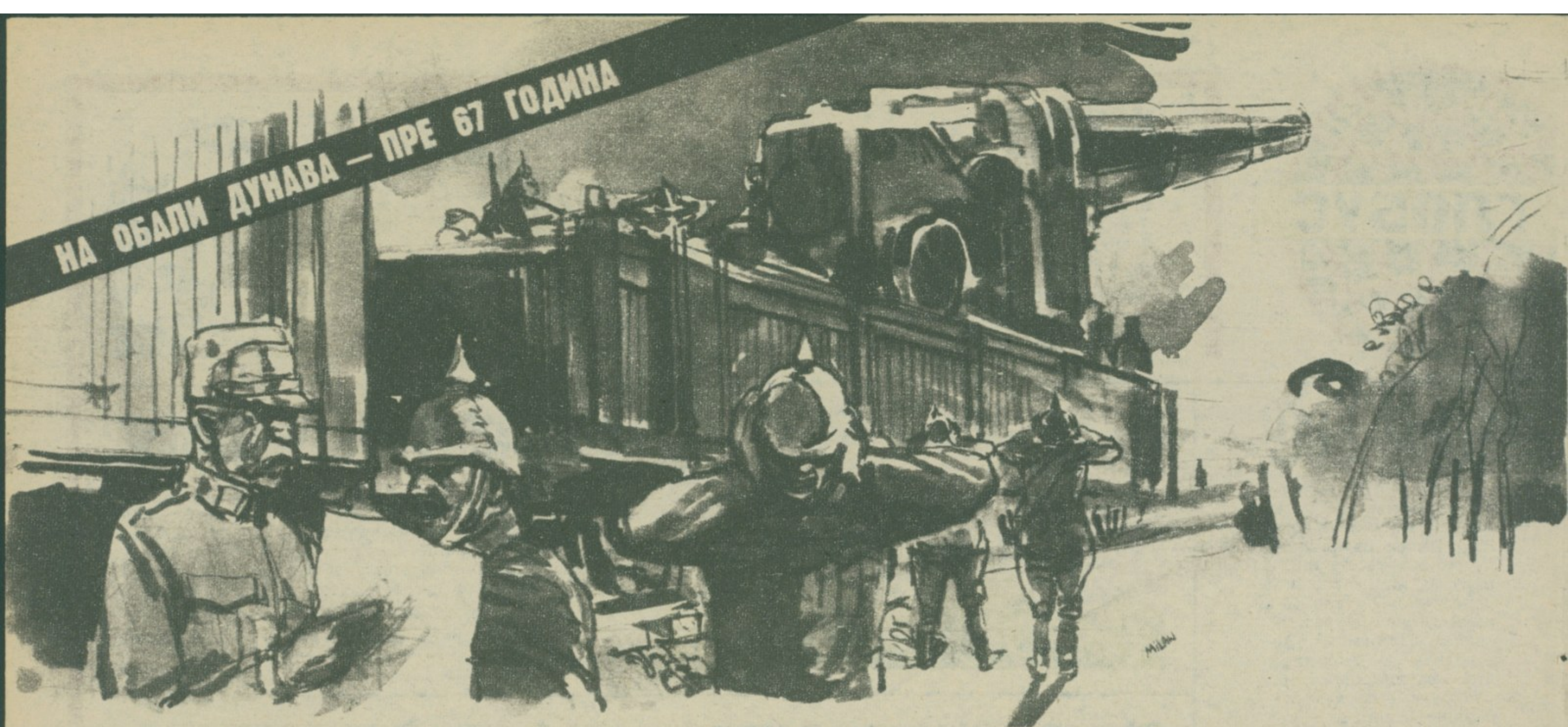
ЂУБРЕ У КОСИ

Амерички произвођач лака за косу „Силвер мист“ (сребрна магла) продао је лиценцу немачком тржишту. Међутим, лак са тим називом изузетно се слабо продавао. Разлог је брзо откривен. Мист не немачком значи — смеће.

КАД ДИРИГЕНТ ТУЧЕ



Артуро Тосканини, италијански оперски и симфонијски диригент светског гласа, важио је за веома преког човека. Када је са оркестром увежбавао концерт, од извођача је тражио пуну дисциплину. Прича се да је једном први виолиниста у току пробе био врло недисциплинован. Када се ни после неколико опомена није смирио, Тосканини се ужасно разбеснео и кренуо на њега диригентском палицом. Унезверени виолиниста покушао је да се одбрани гудалом, али Тосканини је замахнуо палицом, гудало се сломило и несрећног извођача ранило по лицу. Читав случај доспео је на суд. Судија је донео пресуду у корист чувеног диригента. Његово образложење је било: диригент има пуно право да некад и физички „уразуми“ своје извођаче.



„БЕРТА“ ТУЧЕ СМЕДЕРЕВО

Иако се генерал Макензен с правом уздао у разорност једног од највећих топова у историји, његове гранате тешке преко тону раниле су само једног коња у српској комори!

Уочи првог светског рата немачки војни стручњаци конструисали су и произвели два топа које су и неки научници назвали правим „чудом технике“. Први је био „париски топ“ или „Колобус“, како су га још називали, а други мерзер „Дебела Берта“. Иако су сви огромни топови разорног дејства и те како познати не само у војној литератури, мање се зна да је „Дебела Берта“ била и у нашој земљи и да је својим циновским гранатама тукла Смедерево. О томе је остало и неколико узбудљивих и веродостојних записа.

ЖЕЖЕ И ГВОЖЂЕ

„Дебела Берта“, како је овај мерзер због своје величине назван одмах по конструисању, био је намењен за разарање најјачих и највећих бетонских утврђења на граници Француске и Белгије. Браниоци утврда код Мононвилера, Дуомона, Лијежа, Намира, Анверса, а нарочито код Вердена и те како су запамтили ово оруђе „које и гвожђе жеже...“ Јер, немачка војска није почињала ниједну офанзиву већих размера, а да јој пут није крчила бар једна батерија тешких мерзера

— „Дебелих Берти“. Тако их је приликом бомбардовања Вердена учествовало десет и хроничар је записао да ће их „Верден запамтити док људи трају“.

Ма колико све ово данас, у време чудесне технике, изгледало мало вероватно, постаће јасније ако се изнесу неки основни технички подаци тог заиста чудноватог оруђа: пречник цеви „Дебеле Берте“ износио је 420 милиметара, односно дупло више од „париског топа“. Дужина цеви била је седам метара, што је, за ту врсту оруђа, рекорд у историји ратова. Тежина целог сруђа, спремног за дејство, износила је 140.000 килограма. Граната, заједно са експлозивним пуњењем, била је тежа од једне тоне. Цена сваког метка премачивала је три хиљаде немачких марака. Транспортиван је, најчешће, специјалним возом, сваки топ на десет вагона носивости од око 25 тона.

Зрна „Дебеле Берте“, домета преко 14 километара, продирали су у земљу до 12, а у дебео, армиран бетон 1,2 метра.

Немци су израдили укупно 14 ових топова, од којих су неки употребљени и у нападима на руске тврђаве Ковно (Каунас) и Ново Георгијевск (Модлин). Међутим, за нас је „Дебела Берта“ сигурно најзаним-

љивија по томе што су њене голијатске гранате падале и на нашу земљу.

ТВРЂАВА ИМПОНУЈЕ НЕМЦУ

Када је 1915. године немачки генерал Макензен добио наређење да нападне и покори Србију, он је, кажу, задатак прихватио само под једним условом: ако му се са фронта у Француској пошаље једна батерија „Дебелих Берти“. Свој захтев образложио је, између осталог, и овим речима: „Главни удар ћу нанети у правцу смедеревске тврђаве. Српски војници искористиће ту тврђаву, као заклон за топове и митраљезе...“

Генералов услов био је одмах испуњен: батерија тешких мерзера — две „Дебеле Берте“ — под командом поручника Солфа стигла је железницом из северне Француске, преко Немачке, Аустрије и Мађарске у Банат и зауставила се на Дунаву код Ковина. Главна осматрачница је била постављена у врбаку, на левој обали Дунава, а помоћна на Смедеревској ади. Основни циљ: смедеревска тврђава, чијим би уништењем немачки војници, уз помоћ јуришних чамца, створили о-

творена „врата“ кроз која би продрли у унутрашњост града, а затим и у дубину земље.

Осмог октобра по подне батерија је почела да дејствује, о чему је, после рата, писао и сам командир те батерије, поручник Солф, у књизи „Две године рата једне батерије од 42 cm“: „Ја сам гађао град. Бацао сам зрно по зрно, али жељени резултат нисам могао да постигнем. Старе зидине биле су невероватно отпорне. Иако су после сваког удара летели у ваздух прашина и камење, ипак су кула и зидине и даље стајале. Једна кула била је двапут погођена, али се само мало нагнула. Тврђава је почела да ми импонује...“

ОПЕТ НА ВЕРДЕНСКИ ФРОНТ

Повремено, он је ватру преносио и на само Смедерево, као и на околне положаје које су држали српски војници првог позива Шумадијске дивизије. Тако је једно зрно тешког мерзера пало пред општинску зграду у Смедереву, друго погодило ондашњу гимназију, треће — цркву, а четврто — окружну зграду.

Све је то, наравно, иза-

звало панику међу становништвом. Али, страх није захвагио и српске војнике. Командир градске опсадне батерије, која је била придата одбрани Смедерева, пише у свом дневнику, између осталог, и следеће: „Морал код војника добар. У почетку узрујани, јер до тада никад нису били изложени ватри топова од 210, 305 и 420 милиметара. Али су се доцније навикли, нарочито кад су увидели да од масе избачених граната немамо никаквих губитака. Рањен је само један коњ у комори...“

Немачки поручник и његове „Берте“ нису испунили очекивања: поколебали српску војску, која је, упркос „чуду технике“, и даље давала жилав отпор, грчевито бранећи своју земљу. И, батерија „Дебелих Берти“ вратила се железницом на фронт код Вердена. Токм 1916. и 1917. године Немци су ове голијате од топова употребавали и за уништавање живе силе у рововима, али резултати нису одговарали утрошку муниције и хабању цеви.

„Дебеле Берте“ су већ лавна прошлост. На њих данас, преко 67 година од бомбардовања Смедерева, подсећају многи оживљи на чврстој тврђави која је јуначки одолела њиховим чудовишним гранатама.

И. Л.

КАКО СУ ПОЧИЊАЛИ: ДВАНАЕСТ ВЕЛИЧАНСТВЕНИХ

РИЋА ГЛАВА ЈЕДВА ЈЕ ВИРИЛА
ИЗНАД СТОЛА СА
ШАХОВСКОМ
ТАБЛОМ. ОТАЦ ГА
ГОТОВО НИЈЕ НИ
ПРИМЕЋИВАО.
НИЈЕ МОГАО НИ
ДА ПРЕТПОСТАВИ
ДА ЋЕ КРОЗ
ПЕТ МИНУТА
ИЗГУБИТИ
ПАРТИЈУ
ОД НАЈМЛАЂЕГ
СИНА.

ТАТА, ЈА СЕ НЕ ШАЛИМ!

иду, а камоли да играш
целу партију. Хајде, реци
ми како се, на пример,
креће овај ловац овде.

На прстима

— Он сад не може да се
покрене, само скакач може

што је одиграо свој други
потез, немајући при том
храбрости да погледа оца у
очи.

Били су то први потези
које је за шаховском та-
блом одиграо Вилхелм
Штајниц, каснији шахов-
ски професионалац и први
од дванаест величанстве-
них, како љубитељи шаха
називају светске шампио-
не.

Отац није схватио деча-
ка озбиљно, одиграо је не-
колико провокативних по-
теза и на крају — изгубио
партију! Било му је неу-
годно и није у први мах
знао како да реагује. Нај-
боље да све окрене на ша-
лу.

Дајте ми јастуче!

— Волф, изгледа да сам
добрио новог партнера за
недељне партије шаха —
рекао је. — Нисам ни слу-
тио да ти пратиш ток пар-
тије. Хајде да одиграмо
још једну, али сада се
добро чувај, неће више би-
ти шале.

— Мама, молим те дај
ми оно јастуче, овако не
видим целу таблу — обра-
тио се мајци мали Волф,
који ће касније као сту-
дент техничких наука у
Бечу променити име у
Вилхелм, данас познато
свим љубитељима шаха у
свету.

Хроничари шаха кажу
да је и другу партију до-
био дечак. Можда то у од-
носу на партије које је
касније у дугој, успешној
и плодној каријери оди-
грао и није важно. Можда
је стари трговац и био
слаб играч. Битно је да је
дечак сам научио шах
гледајући како старији и-
грају и невероватно брзо
схватио његову суштину и
смисао.

Били су то први кораци
будућег шампиона који ће
својом реформом ударити
темеље модерном схватању
шаховских идеја. Играча
који ће целом шаховском
свету показати да поред
комбинаторног постоји и
позициони шах.

На трновитом и суровом
путу до шаховског Олимпа,
пребродиће све препреке.
Доспеће до самога врха да
би на крају завршио, не-
срећан и сломљен, у крај-
ној беди помућена ума.
Шаху је дао све што је
имао, а овај га је учинио
првим од „бесмртних“.

Б. М. — М. Б.



Јозеф Саломон Штај-
ниц, ситни гвожђар-
ски трговац, отац
тринаесторо деце, нерво-
знији је него обично. Ње-
гов дугогодишњи пријатељ
и редовни недељни пар-
тнер у шаху Епштајн, та-
кође мали трговац, није
дошао на време.

У прашком јеврејском
гету где је становала мао-
гочлана породица Штајниц,
почетком четрдесетих го-
дина прошлог века није
било баш весело. Нема-
штина, оскудица и беда
куцали су на готово свака
врата. О разоноди и одмо-
ру тешко да је могло да се
помисли. Трговац Штајниц
је, уз помоћ старијих си-
нова, радио целе недеље од
јутра до касно у ноћ да би
зарадио — једва да пре-
храни многобројну фами-
лију. Недељно поподне је
било редак тренутак про-
лазне среће, мира и спо-
којства у кући. Једино је

мајка, по ко зна који пут,
стављала закрпу на већ
искрпљене панталоне неког
од синова.

Не говори глупости!

Отац је редовно играо
своје партије шаха, не-
стрпљиво умирујући децу
која су се врзмала око
стола. Само је најмлађи
Волф као прикован стајао
пored стола изнад кога му
је вирио само нос и ђутке,
не трепћући, посматрао иг-
ру древних фигура. За-
мишљено, тако рећи не
дишући, зурio је у коцка-
сту таблу покушавајући да
схвати тајну игре.

— Доста са галамом —
викнуо је отац вадећи из
џепа сат. — Зашто га нема,
увек је тачан и педантан,
а сад касни већ читав сат.
Мора да су му дојадити
силни поразни — насмешно
се задовољно.

Комшије се жале да су
несносни.

— Пустите их, као да су
њихова деца боља! А што
си се, Волф, тако укипио и
зурите непомично у ту
таблу кад ни правила не
знаш? У ствари, нека Бар
не галамиш.

Дечак је подигао поглед
и са страхопоштовањем
једва чујно изговорио.

— Мислим да знам како
се игра. Док чика Епштајн
не дође, могао бих ја са
тобом да играм.

Отац га је погледао
пажљиво. На Волфа готово
никад није обраћао паж-
њу: био је исувише мали
да би радио у дућану а
недељом је поред стола
немо посматрао шах и само
покаткад с чуђењем погле-
дао неког играча после оди-
граног потеза.

— Хајде, не говори глу-
пости. Исувише си мали да
би схватио и како фигуре

да често долази у сукоб са
старијом браћом и сестра-
ма. Често је морао да опо-
миње да га не туку јер је
најмлађи. Сада га је први
пут погледао с више па-
жње. Риђа глава једва је
вирила изнад стола. Мали
Волф се пропео на прсте
да би оставио утисак ста-
ријег и вишег.

Отац је знао да дечак,
иако још није пошпао у
школу, уме добро да рачу-
на. Напапет је сабирао и
одузимао двоцифрене бро-
јеве, што је трговца веома
радовало. Некако више
махинално стари Јозеф је
помиловао гргураву као
пламен првену синовљево
косу. Охрабрен, Волф је
хитро испружио руку и
знад стола и покренуо бе-
лог пешака испред краља
за два поља. Правећи се
невешт отац је и сам одго-
ворио на исти начин. Де-
чак је размисљао само
неколико секунди пре него

СЕНЕТ

УЗВЕДАНШВА ИГРА БОЈУ НИСТЕ ЗНАМИ

Стари Египћани развили су још пре више од пет хиљада година разне друштвене игре које су и данас врло занимљиве. Игра „Сенет“ (на египатском — „Путовање“) била је најомиљенија и у њој су уживали, или се због ње љутили, фараони, грађани, робови. Дуго је имала религијско значење: представљала је путовање душе кроз подземни свет после смрти, а победник је стицао вечни живот. Ликови на табли приказују симболе среће али и свакодневне предмете који су људима потребни на њиховом путовању. Овакве табле пронађене су заједно са златом и накитом у гробници фараона Тутанхамона. Владареви поданици ставили су их тамо да би „Тут“ могао да се игра и на оном свету.

ЦИЉ

Потребно је да први померите свих својих пет фигура преко свих 30 поља на табли и напустите је. Играју само два играча.

ПРИВОР

Таблу (цртеж из „Политичног забавника“), налепите на картон. Потребно вам је још: пет већих и пет мањих „фигура“ (дугмади или металних новчића); четири дашчице од сладолета (који се купује у самоуслугу) или четири лекарске дашчице за преглед грла (можете их купити у апотеци); црвени фломастер.

ПРИПРЕМА

1) Нацртајте фломастером круг на једној страни сваке дашчице; друга страна мора да остане празна.

2) Положите таблу на сто и на њу поставите фигуре: пет већих на поља 1, 3, 5, 7, и 9 (први играч), а пет мањих на поља 2, 4, 6, 8 и 10 (други играч).

3) Да би се установило који од два играча почиње игру, један баца новчић у ваздух, а други у том тренутку каже: „Писмо!“, односно „Глава!“. Ко погоди тај је први играч.

ПРАВИЛА

1) Да би се видело за колико поља морате да померите своје

фигуре, баците све четири дашчице заједно да слободно падну на сто. Број дашчица са црвеним кругом на горњој страни (1, 2, 3 или 4) показује за колико поља треба да померите неку од својих фигура. У случају да су нагоре окренуте само празне стране дашчица, једну фигуру померате за пет поља.

2) Која ће то фигура бити ствар је вашег избора, али можете да померите само једну. На једном пољу не могу истовремено

да се нађу две фигуре. Ако сте добили број 1, 4 или 5, после одговарајућег померања фигура настављате бацање. Чим добијете број 2 или 3, након помицања фигуре бацање дашчица преузима други играч.

3) Други играч баца дашчице и помера фигуре на истоветан начин.

4) Ако ваша фигура доспе на поље на којем се налази фигура противника („нападне“ га), вратите његову фигуру на поље које сте управо напустили.

5) Две исте фигуре, или више

њих, у низу (на пример, велико дугме на пољу 16 и исто такмо на пољу 19) заштићене су од напада. Ниједна друга фигура, ни противникове ни ваша, не може да се стави на та поља него се, ако је могуће, помера нека друга фигура.

6) Док год је могуће, морате да се крећете напред. Ако то није могуће, морате за одговарајући број поља да померите једну своју фигуру натраг. Догоди ли се да при том етигнете на поље на којем се налази противникова фигура, њу ћете померити на-



(1)



(2)



(3)



(4)



(20)



(19)



(18)



(17)



(21)



(22)



(23)



(24)



пред, на поље које сте управо напустили.

7) Обавезни сте да извршите свако померање, осим ако то уопште није могуће. У том случају ваше фигуре остају где су, а дашчице преузима противник.

8) Када нека од ваших фигура дође близу краја табле, морате бацањем дашчица да добијете тачан број да бисте с њом били готови. На пример, ако се фигура налази на пољу 28, једино број 3 може одмах да је изведе са табле. Ако је фигура на пољу 30, морате да добијете број 1.

НАРОЧИТА ПОЉА

Кућа лепоте (поље 26): Свака фигура мора да стигне на ово поље пре него што настави кретање. Фигура која је већ била на њему и потом га прошла, па је затим враћена на поље испод њега, мора поново на њему да се заустави. За заустављање на овом пољу потребно је да бацањем дашчице добијете тачан број; мањи или већи користите за остале фигуре, ако је то могуће.

Кућа воде (поље 27): Фигура

коју спустите на ово поље одмах почиње да се „дави“. Док је не спасете, не можете померити ниједну од осталих фигура. Спасвање можете да извршите на два начина. Први — можете да вратите „дављеника“ на поље 15 (Кућа обновљеног живота), пропустите бацање ако сте на њега имали право, а затим фигуру померате према свим правилима. Ако се на пољу 15 већ налази нека фигура, померајте „дављеника“ још више наатраг, до првог слободног поља, пропустите бацање на које сте имали права

када на вас дође ред. Други — оставите „дављеника“ на пољу 27 и покушајте да бацањем дашчица добијете број 4 који вам омогућује да га уклоните са табле. Ако нисте успели, сачекајте свој ред па покушајте поново. Док не добијете број 4 и не уклоните фигуру са поља 27, не можете померити ниједну другу фигуру. Сачувајте правила док не научите игру.

ПРИЈАТНА ЗАБАВА!

Поручник БЛУБЕРИ: ДУХ СА ЗЛАТНИМ МЕЦИМА

III ДЕО

БЛУБЕРИ
И ЦИТИ
МЕК КЛУР
СЛЕДЕ
ВЕРНЕРА
АМАДЕУСА,
ЗВАНОГ
ПРОСИТ,
КОЈИ ЈЕ НА
ТРАГУ СКРИ-
ВЕНОГ ВЛА-
ДА
ПРОСИТ У
СТОПУ ПРА-
ТИ НЕПОЗ-
НАТОГ ЗА
КОГА КАЖЕ
ДА ЈЕ ДУХ,
И ДОСПЕВА
У СТАРО,
НАПУШТЕ-
НО СЕ-
ЛО...

А ШТА
АКО САМ
У КЛОП-
ЦИ?

ПРО-
СИТ
ЈЕ
ОСЕ-
ТИО
СТРАХ
...



ОВАЈ БАВО ЈЕ ЛУКА-
ВИЗИ ОД АПАЧА...



НЕШТО КРЦКА...
УХВАТИО САМ ГА
У КЛОПКУ...



БУДАЛА...
МИСТИО
ЈЕ ДА
НЕКА СМЕ-
ТИ ДА
ДОБЕЋ...
НЕ ЗНА
ОМ КО ЈЕ
ПРО-
СИТ...

ПРОСИТ
ЈЕ НАПУС-
ТИО ЗАК-
ЛОН И
ПОШАО
ПРЕМА
КИВИ



ОСТАВИО ЈЕ И
МЕРДЕВИНЕ... ОН
ЗАВЕТА МИСТИ ДА
ЈЕ СИГУРАН...



Е,
ДУШЕ,
ДУШЕ,
ОВО
ЋЕ
ТЕ
СКУПО
КОШТА-
ТИ...



ОВАЈ
ДИМ МЕ
ЗАСТЕП-
ЉУЈЕ
И ПУШИ...
ЧИНИ МИ
СЕ... ОХ...



ДОБРО ЈЕ,
ДУХ ЈЕ ТУ...
СПАВА... САД
МИ НЕГЕ ПО-
БЕЖИ...



ТРОФЕЈИ, ХРА-
НА И ПУН ВРЧ ВО-
ДЕ... А ШТА ЈЕ
ОНО НА ВАТРИ?
ОХ, ПА ОН ТОПИ
ЗЛАТО...



КАЛЧУП
ЗА
МЕТКЕ...
СПРЕ-
МАО
СЕ ДА
ИХ ПРА-
ВИ...



ДОС-
ТА
ЈЕ
БИ-
ЛО
ИГ-
РЕ...



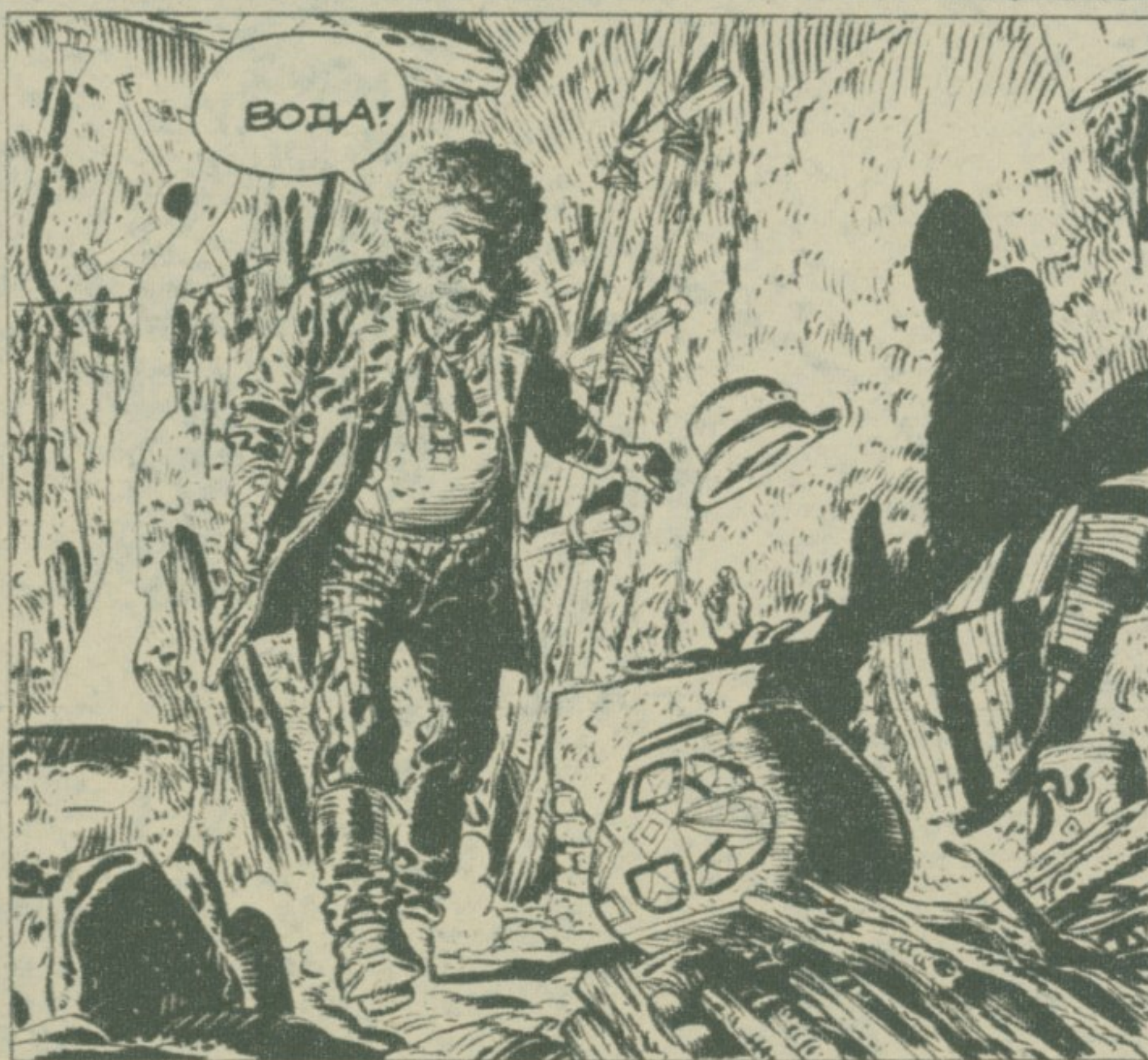
СРЕБАН ПУТ
У ПАКАО!

ПАМ!

ПАМ! ПАМ!



ШТА? ПУЦАО САМ
У ПРАЗНО... ОХ ОВО
ЈЕ БИО ГАДАН
КОШТАР!



ВОДА!



ААААХ!



ОТРОВНИ
ГУШТЕР!



ААХ?
ХИ?
ХИ?

СТЕШНО?
УТРЕКУ ОД
ЖЕБИ ПОРЕД
ПУНОГ ВРЧА?



ИЗНЕНАДА ...

НЕКИ
ШУТ...



ХАА?
ХА?
ХА?

МЕР-
ДЕВИ-
НЕ?
ДУХ?



ДО БА-
ВОПА?
ПУШКА
ЈЕ
ПРАЗ-
НА?



КАКО САМ СЕ
УВАЛИО ... АЛИ, У ШТА
САМ ПУЦАО? НЕШ-
ТО СЕ МРДАЛО...



ААХ? ЛЕШ АПА-
ЧА ... И ВЕЗАНИ ГУШ-
ТЕР ... ЗНАЧИ, ТО СЕ
ПОМЕРАЛО...



ИТАМ ПОСТА СА БА-
ВОПОМ? А ОВА КИВА
ПУНА ЗЛАТА ЈЕ ЗАТ-
ВОР, А И ГРОВ?



ПАЦОВЕ СМРД-
ЉИВИ?
КУКАВИЦЕ?
ПОКАЖИ
СЕ?
ШТО МИ
НИСИ ПУЦАО
У ЛЕ-
БА?



ТИ УБИЦА?
ЗАО? САД ОС-
ВЕТА?

ОВАЈ ГЛАС?
НЕМОЉ-
ЉЕ ... ПОЛ-
ДЕКУ...



ПАРАЛИ-ЗОВАН СТРАХОМ, ПРОСИТ ЈЕ СЛУ-ШАО ГЛАС КОЈИ РА ЈЕ ЗВАО ЊЕГОВИМ ПРАВИМ ИМЕ-НОМ, ИМЕ-НОМ КОЈЕ ЈЕ ЗНАО САМО ОН...





РЗАЊЕ ДОЛАЗИ ИЗ
КАЊОНА У ПУЧИ ИХ
ЖЕБ?

ТО СУ
ПРОСИТО-
ВИ КО-
ЊИ?



ЕНО, КОД ВЕЛИКЕ
СТЕНЕ? ДВА КОЊА И
ПАЗГА? АТИ НЕМА
ПРОСИТА?

ТРЕБА ГА СЕ
ЧУВАТИ? ОХ, ПО-
ГЛЕДАЈ?



СИГУРНО ЈЕ ТАМО ЧОВЕК
КОГА ОН ТРАЖИ?

СЕ-
ЛО?



ЗВИЗ?

БРЗО?
УЗЕГЕ-
МО
КО-
ЊА?



МАЛО КАСНИЈЕ...

ЈАДНЕ
ЖИВОТИ-
ЊЕ? НЕ ИЗ-
ГЛЕДАЈУ БАШ
НАЈБО-
ЉЕ?

УЗЕГУ
НАЈИЗ-
ДРЖЉИ-
ВИЈЕР?



УМЕСТО ДА ИДЕМО
ТАМО, ПОСТАВИМО ПРО-
СИТУ ЗАПКУ? СИГУРНО
БЕ ДОБИ ПО КОЊЕ?

НЕ, МЕК? ИНТЕРЕ-
СУЈЕ МЕ ОНАЈ
БОСОНОГИ?
ПОЖУРИМО?



НЕ ДОПАДА
МИ СЕ ОВО?
МОЖДА ОВДЕ
СТВАРНО
ИМА
ДУХО-
ВА?

КАД
ТЕ
ВИДЕ,
ПОБЕ-
БИ
БЕ?



КА ДНУ КИВЕ ...
ТУ ЈЕ НЕГДЕ ... МО-
РА ДА УЖИВА У МО-
ЈОЈ АГЕНИЈИ ...



НЕ МОГУ ЈОШ
ДУГО ОВАКО ...
ИМАМ ПРОЗНИЦУ ...
МОРАМ ГА УБИТИ ...
ПРИВУКИ ГА
ОВАМО ...

ЗНАМ
ПЕСТУ
КОЈОЈ
НЕКЕ
ОДО-
ЛЕ-
ТИ ...



АААХ!
УМИРЕМ!
ВОДЕ!



ХИ! ХИ!
ГУСТАВ! КРАЈ!
АААХ!
ВОДЕ!



ХИ! ХИ!
КРАЈ!

ТУ ЈЕ!
СУВИ-
ШЕ ЈЕ
ДУ-
КАВ
ДА БИ
ИЗВИ-
РИО...
СЕМ
АКО...



УБИЦА!
ОСВЕТА!

ПУЦАЊУ,
ПА ШТА БУ-
ДЕ...

ЗАПАЊАЊУКОМ БРЗИНОМ, ПРО-
СИТ ЈЕ ИСПРАЗНИО ШАРЖЕР...

ОДБИЈАЈУЊИ СЕ ОД СТЕНЕ, МЕЦИ СУ ПОЛЕТЕЛИ
НА СВЕ СТРАНЕ, И...



ПАМ!
ПАМ!
ПАМ!



ААААХ!



ПОГО-
ДИО
САМ
ГА...
ПО-
ГО-
ДИО...



ЈАО!
БОЛИ!
УХ!



ЈЕСИ
ЛИ
ЧУО,
МЕК
?

НИСАМ
ГЛУВ!
ИЗГЛЕДА
ДА СУ
ПРОСИТ И
ДУХ У
СВАЂИ?



СКЛОНИ КОЊЕ! НЕ БИХ
ЖЕЛЕО ДА ПРОСИТ ДО-
БЕ ДО ЊИХ АКО МИ СЕ ИЗ-
МИГОЉИ ИЗ РУКУ? ПОСЛЕ
МИ СЕ ПРИДРУЖИ!

ЛУД
ЈЕ...



САНЕКАЈ
МЕ, МАЈК?
МОЖДА
ЈЕ
ЗАМ-
КА?

ОВАЈ
БЕ
НАС
ОБО-
ЈИЦУ
ОТЕРА-
ТИ У
СМРТ...



НЕКА ПЕРИНА? ТУ
БУ ОСТАВИТИ КОЊЕ?

БЛУ-
БЕ-
РИ
ЈЕ
ВЕК
СТИ-
ГАО
ДО
СЕ-
ЛА...



СВЕ
ЈЕ
ТИ-
ХОУ
ЗА-
КАС-
НИО
САМ?



НЕМА ТРА-
ГОВА? НЕГ?
ВАЉДА
МОРАТИ
ДА
ИСПИ-
ТАМ НЕО-
ЛАВИ-
РИНТ?



ТОГ ТРЕНУТКА...

ЈОШ
САМО
ДА
ИЗИ-
БЕМ...



ВАЉДА БЕ
СЕ ПУШКА НЕГ-
ДЕ ЗАГЛА-
ВИТИ...



ПРО-
СИТ
ЈЕ
ЗА-
ПО-
ЧЕО
ПЕ-
ЊА-
ЊЕ
...



ЕЈ, МАЈК? ГДЕ
СИ ДО БАВОЛА?

УХ?
ЈАО?

НЕМОГУ-
БЕ... МАТО-
РИ КОЈОТ
ПЕК
КЛУР...



А ТУ СИ?
ДОНЕО
САМ
ЈАМ-
ПУ И
ЈАСО?

ЗА-
ВЕЖИ,
БУДА-
ЈО?
ОДА-
БЕШ
НАС?



КАСНИЈЕ...

НАДАМ СЕ
ДА БЕ ОВАЈ
ИМПРОВИ-
ЗОВАНИ
КОНО-
ПАЦ
ДА
ИЗДРЖИ...



ЗНАЧИ,
БЛУБЕРИ
И МЕК КЛУР
СУ ПО-
БЕРТИ АПА-
ЧИТА...
САД И ЊИХ
ИМАМ
НА ВРА-
ТУ...



ПОЧЕЛО ЈЕ ПРЕТРАЖИ-
ВАЊЕ
РУ-
ШЕ-
ВИ-
НА

НИКАК-
ВОГ
ТРАГА!

МАЈК,
ДО-
БИ
ДА ВИ-
ДИШ!



КРВ!



СВЕ-
ЖА?
НЕ-
КО
ЈЕ
РА-
ЊЕН?

ДО-
ШАО
ЈЕ
ОДАН-
ДЕ, А
ОТИ-
ШАО
ТА-
МО!



МЕРДЕ-
ВИНЕ...
БИЋЕ
МИ ПОТ-
РЕБНЕ
ЗБОР ЗЛАТА

ХРАНА
И ВОДА...
ОВДЕ ЈЕ
ЧЕКАО
МОЈУ СМРТ...



ВОДА? НАЈ-
ЗАД САМ
СПАШЕН?



МЕБУТИМ...

ЕВО НАС НА КРА-
ЈУ ХОДНИКА!

ОВАЈ
ЈЕ ДОБ-
РО
ИС-
КР-
ВА-
РИО!



МОЖДА СЕ ЗАВУ-
КАО ТАМО?



НЕМА
НИКО-
ГА!

АЛИ,
МОРА ДА
ЈЕ ТУ НЕГ-
ДЕ?
НИЈЕ
МОГАО
ДА ИШЧЕЗ-
НЕ?



АЛИ,
ГДЕ
ЈЕ?

СВУДА ИМА
КРВИ?
ЧОВЕК ЈЕ
ТРАЖИО
ИЗЛАЗ...



У ТОМ ТРЕНУТКУ...

ОВИ
ТРА-
РОВИ
БЕ МЕ
ОД-
ВЕС-
ТИ ДО
ДУ-
ХА...

И
БЛУ-
БЕРИ
ИХ ЈЕ СИ-
ГНА-
НО
ОТКРИО

ВИ-
ДИ
ОВС,
ДОЧ!





А КО ЈЕ ОН-
ДА ОНАЈ ДРУ-
ГИ?

БУНЦА?
РА-
ЊЕН ЈЕ
У ГЛА-
ВУ?



СТИРИ
СЕ,
СИН-
КО?

КУНЕМ СЕ?
СВЕ МИ СЕ
ЗЕРКАЛО...
ИМАМ УТИСАК
ДА САМ СЕ
ПРОБУДИО
КАД ЈЕ ГУС-
ТАВ ПУ-
ЦАО?

ГУ-
СТАВ
?



ГУСТАВ,
МОЈ СЛУГА?
ГУСТАВ
ХАЦЕЛ?

??



ГУСТАВ
ХАЦЕЛ?

ИЛИ
ПРОСИТ?
ПОЧИ-
ЊЕМ ДА
СХВА-
ТАМ...
ПР-
ЈА-
ВА
ИГ-
РА?



ДУГО
МИ ЈЕ
МОЗАК БИО
ПРТАВ?
САД СХВА-
ТАМ? ЖИВЕО
САМ КАО
ЖИВО-
ТИ-
ЊА?



ИМА ОЖИЉАК НА
ГЛАВИ? СИГУРНО
МУ ЈЕ УДАРАЦ ПО-
РЕМЕТИО УМ? ДА-
НАС МУ СЕ ПОВРАТИ-
ЛО ПАМЋЕЊЕ... АЛИ,
СУВИШЕ КАСНО?

А
ГДЕ
ЈЕ
ГУС-
ТАВ
?



ОН ЈЕ
ГОТОВ...
НА ДНУ
КИВЕУ
ОСВЕ-
ТИО САМ
СЕ?
ХИ?ХИ?

СТИРИТЕ
СЕ?



ИСПРИЧАЈТЕ НАМ ШТА
СЕ ДОГО-
ДИ-
ЛО?

СЕРАМ
СЕ... НАИ-
ДАЗИ У
ТАЛАСИ-
МА...



ПРЕ МНОГО ГО-
ДИНА МОРАО САМ
ДА ПОБЕРНЕМ ИЗ
ПРУСКЕ, ОБЕШЧАШ-
БЕН И ОСИРОМА-
ШЕН? СА СЛУГОМ
ГУСТАВОМ
САМ ПО-
КУШАО
ДА ОБ-
НОВИМ
БОГАТ-
СТВО?

"ЈЕДНОГ ДАНА У АРХИ-
ВИ У ТОЛЕДУ, НАШАО
САМ ПЛАН РУДНИКА ЗЛА-
ТА. РУДНИК СУ НЕКАД
ЕКСПЛОАТИСАЛИ АСТЕ-
НИ."



ПРАВЕМ
ГУСТАВОМ
УСПЕО САМ
ДА ПРЕ-
БЕМ ОКЕ-
АН И СТИГ-
НЕМ У МЕС-
ТО НАЗНА-
ЧЕНО У ПЛА-
НУТОПРЕЗ-
НОСТИ РАДИ,
ОСТАВИО
САМ ГУСТА-
ВА КОД СТЕ-
НЕ И КРЕ-
НУО САМ?
НАШАО
САМ
РУД-
НИК?



"КАД
САМ СЕ
ВРАТИО,
ГУСТАВ
ЈЕ ПО-
КУШАО
ДА САЗ-
НА ТАЈ-
НУ. У
ТОКУ
БОРБЕ
КОЈА
ЈЕ УС-
ЛЕДИ-
ЛА, ЗА-
ДОБИО
САМ
УДАРАЦ
У ГЛА-
ВУ..."

ГУСТАВ ЈЕ ОТИШАО
ОСТАВЉАЈУКИ МЕ
ДА УПРЕМ? АЛИ,
ДЕСИЛО СЕ
ЧУДО...



У РУ-
ШЕВИНА-
МА ЈЕ
ЖИВЕО
СТАРИ ИН-
ДИЈАНАЦ?
НАШАО
МЕ ЈЕ СТУ-
ЧАЈНО И СПА-
САО МИ ЖИ-
ВОТ, АЛИ
МИ НИЈЕ
МОГАО
ПОВРАТИ-
ТИ РАЗУМ?
ЖИВЕО
САМ
КАО
ЖИ-
ВО-
ТИ-
ЊА...

У РА-
НИО
САМ
СЕ
РТИ-
ЗАВ-
ЧИ-
МА...
РЕТ-
КО
КО
БИ
ОП-
ТАО
У
ТОМ
ПАК-
ЛУ...



ЖИВЕО САМ У ИНДИЈАНЧЕ-
ВОЈ КИВИ? У СВЕТЛИМ ТРЕ-
НУЦИМА КОПАО САМ ЗЛАТО И
ПРАВИО МЕТКЕ?



ЈЕД-
НОГ
ДАНА
ИНДИ-
ЈАНАЦ
ЈЕ
УМРО?
БИО
САМ
ТОЛИКО
ТУЖАН
ДА САМ
ЈУРИО
ПЛАНИ-
НОМ И
ПУЦАО
НА
СВЕ
ШТО
СЕ
МРДА...



МОЖДА САМ
НЕКОГ И
УБИО, АЛИ ЗА
СВЕ ЈЕ ГУС-
ТАВ КРИВ?

ПРИЧА СЕ
ДА СТЕ
ЗАО ДУХ?

У
СВА-
НОМ
СТУ-
ЧА-
ЈУ,
АПА-
ЧЕ СТЕ
ЗА-
СТРА-
ШИ-
ЛИ?



ПРОСИТ
ВАМ ЈЕ
УКРАО
ДОКУМЕН-
ТА, А
ОВО НИ-
ЈЕ ПРВИ
ПУТ ДА
ТРАГА
ЗА ЗЛА-
ТОМ?

КО ЗНА
КОЛИКО
ЈЕ ПРОШ-
ЛО ОД
ТАД, ДОК
ГА ИЗНЕНА-
ДА НИСАМ
СРЕО?

ТАЈ
ОЛОШ
ЈЕ
ПРАЧ-
КАО
И УБИ-
ЈАО?

ПРОСИТ УМЕ ТАКО ДА
ОБРТАТИ ЛУДЕ,
ТЕ ЗАМАЈО
И ЈА ДА НА-
СТРА-
ДАМ?



А И
ЗАТО
ШТО НИ-
ЈЕ ТАЧ-
НО
ЗНАО
ГДЕ
СЕ
НА-
ЛА-
ЗИ?

ХАЏЕЛ НИЈЕ УС-
ЛЕО ДА ОТКРИЈЕ
РУДНИК, ШТО ЗБОГ
ИНДИЈАНАЦА, ПУС-
ТИЊЕ, ИСЦРПЉЕ-
НОСТИ...

САД ФЕ УТИРА-
ТИ ПОТРАКО И ИСПАШ-
ТАТИ ЗА СВЕ ОВЕ
ГОДИНЕ?



ГДЕ
ЈЕ
ТА
КИ-
ВА?

У ТОМ ТРЕ-
НУТКУ...



ТАМО
ВОДЕ
ТРА-
ГОВИ...



И БЛУ-
БЕРИ ЈЕ
ТУ... САД КУ
ИХ СРЕДИ-
ТИ... СВЕ
ОДЈЕД-
НОМ...



БЛОКИРАЛИ
СУ ВРАТА ДА
БИ МОГЛИ
ДА ИЗИДУ...
ОСИМ...



... АКО
НИЈЕ
КЛОПКА...
САД
МЕ ЧЕ-
КАЈУ
И ХОБЕ
ДА
МИ
ОТМУ
ЗЛА-
ТО...



НЕКУ ДА
РИЗИ-
КУЈЕМ?



МАЛО КАСНИ-
ЈЕ...

ЖАО
МИ ЈЕ
НОЖА,
АЛИ
ОВАКО
НЕБЕ МО-
БИ ДА
МРД-
НУ...



ГДЕ БЕТЕ?
НЕ ОСТАВЉАЈТЕ
МЕ?

НЕ БОЈТЕ
СЕ, ИДЕМ
ДА ВИДИМ
ШТА ЈЕ С
ПРОСИ-
ТОМ?



НЕ-
БЕШ
МЕ
ВАЉ-
ДА
ОСТА-
ВИ-
ТИ
СА-
МОГ?



ВРАТА
СУ СЕ
ЗАТВОРИ-
ЛА?
КАКО ЈЕ
ТО МОГУ-
БЕ?



КАД БИХ МОГАО
ДА НАБЕШ МЕ-
ХАНИ-
ЗАМ...

ЕЈ,
ЕВО
РЕШАШ-
ЊЕ-
ЊА...



У ЕВРОПИ КУ
МИСЛИТИ НА ВАШУ
АГОНИЈУ И ЧУВАТИ
МОЈЕ ЗЛАТО?

УСПЕО
ЈЕ ДА
ПОБЕД-
НЕ?

ПРОСИТ?



НЕ-
ПОТ-
РЕБНО
ЈЕ ДА
ГУРАМ...
ВРАТА
СЕ ОТВА-
РАЈУ ПРЕ-
МА УНУТ-
РА... ЖИ-
ВИ СТО
ЗАКО-
ПА-
НИ...

УТОРИО
САМ СЕ, А
И БЛУБЕРИ
МЕ БРИНЕ...
С ЊИМ НИКАД
НИСИ НАЧИСТО...

МОРАТ
ОВО
ОДНЕ -
ТИ У
ПОДНОЖ -
ЈЕ...
ИДЕМ
ПО КО -
ЊЕ...



ОВДЕ
БИ САМО
ЕКСПЛОЗИВ
ПОМОГАО...
ТОЖДА
АТАДЕУС
ВЕРНЕР
ИТА
НЕКЕ
ЗАЛИХЕ...

У АГОНИЈИ
ЈЕ ? НЕКЕ ЈОШ
ДУГО?

ЈОШ
И
ТО?



ЧУЈЕ-ТЕ ЛИ МЕ? ГЛОС-ТАВ ЈЕ БЈОКИ-РАО ВРАТА? ИМАТЕ ЛИ БАРУ-ТА?

У ПОДЗЕМНОЈ ПРОСТОРИ-
ЈИ...

БРУУУУМММММ!

ПОПЛЕДАЈ-
ТЕ? ОДРОН!

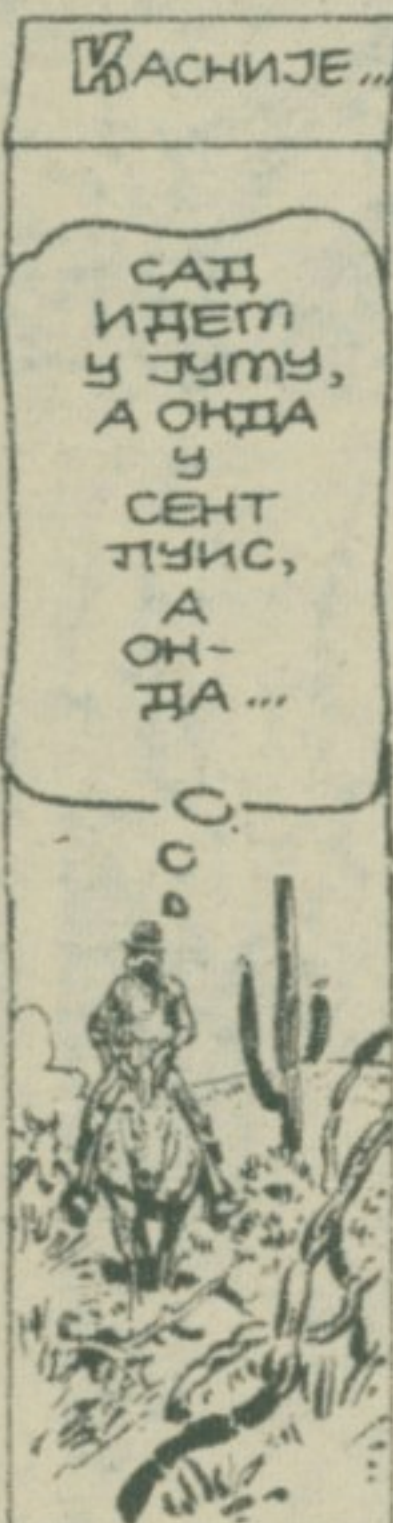
НЕБО
ПУЦА?
ЗЕМЉА
СЕ ТРЕ-
СЕ?
ОВО ЈЕ
КРАЈ!

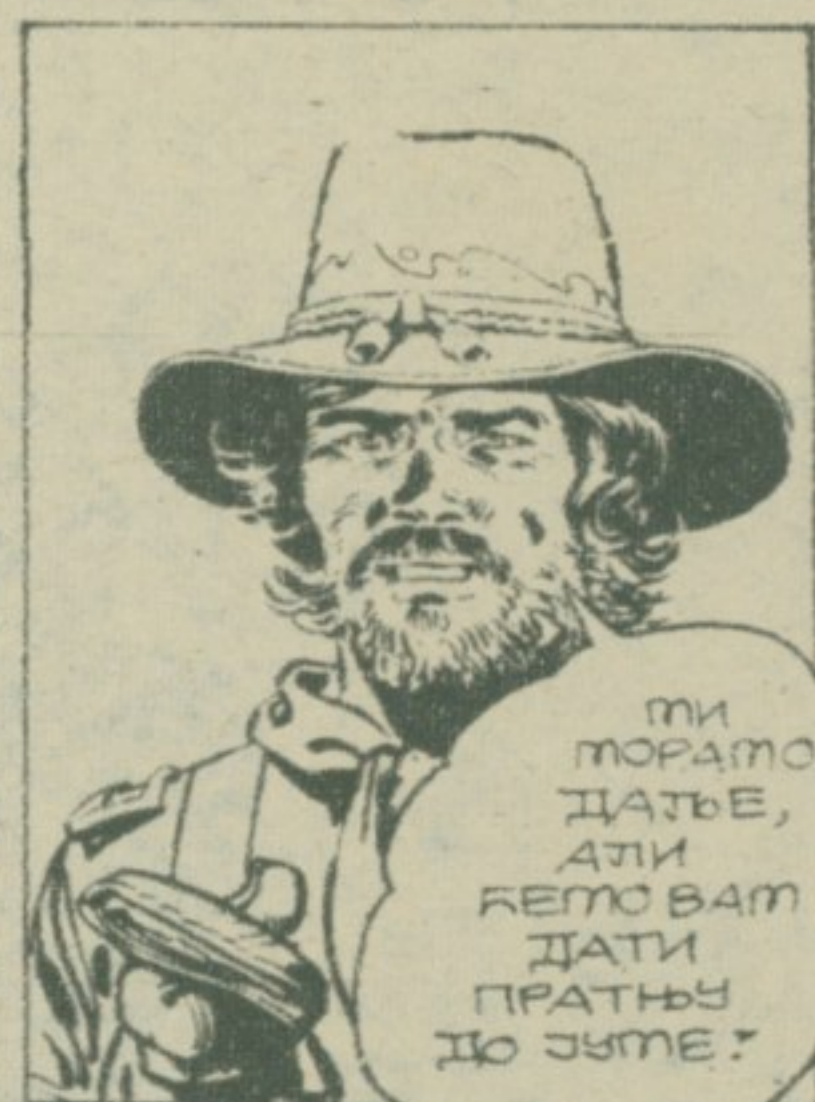
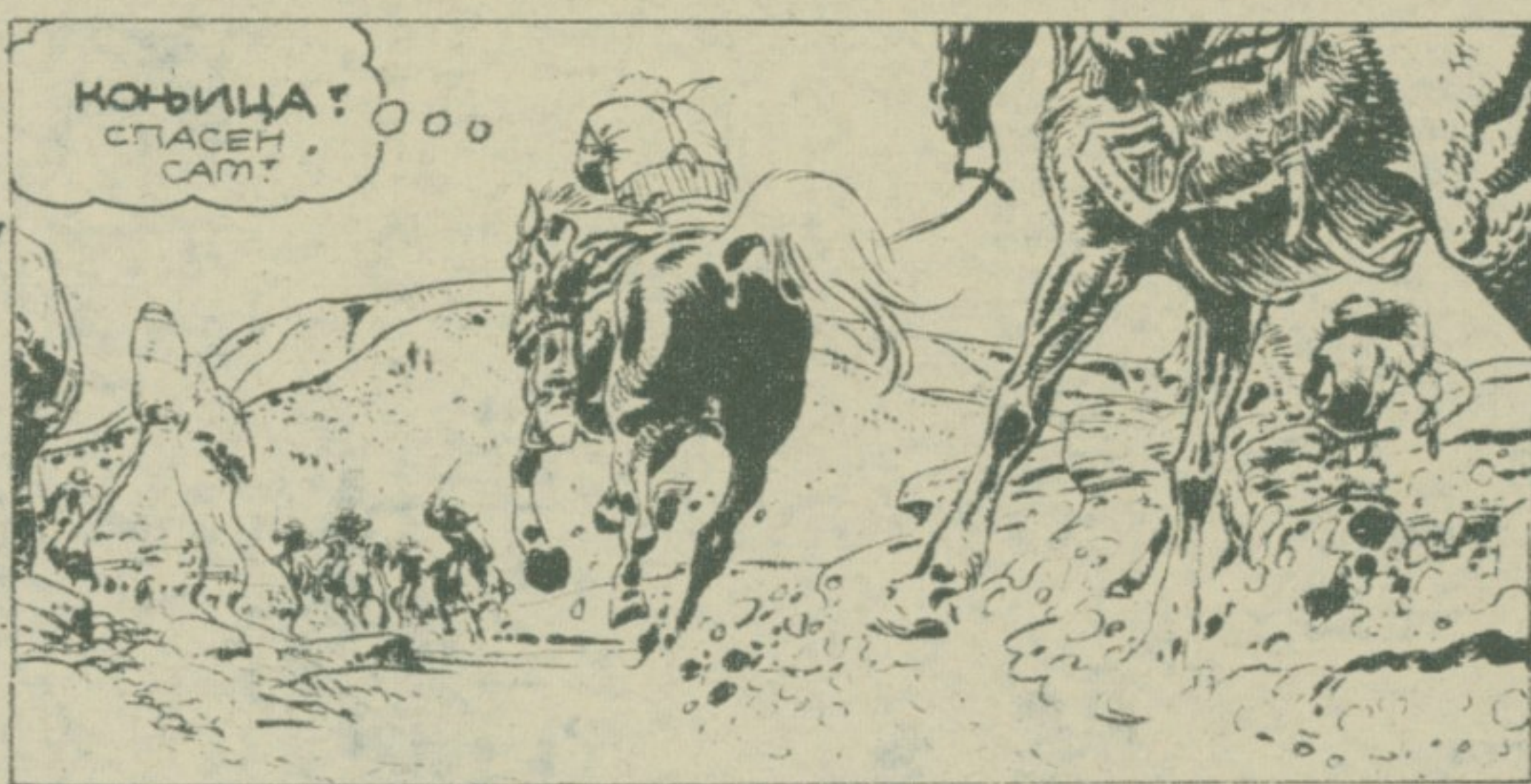
СТИРИ
РА-
ЦИМ?
ОВО
ЈЕ
ПРО-
СИТ-
ОВО
ДЕТО!

ВАЉЕДА
 ИЛИ ЈЕ
 ДОСТА?
 НИКО
 ВИШЕ
 НЕКЕ
 ЧУТИ
 ЗА НИХ!
 А ЈА
 САМ
 БОГАТ!
 БОГАТ!

ПОШЕДА НАБЕЖИМ ОПРЕДМ...

43





ТРИ НЕДЕЉЕ КАСНИЈЕ, У ЊУ ОРЛЕ-
АНСУ...





ГОТОВО ЦЕО ГРАД
ЈЕ ИСПРА-
БАО ПРОСИ-
ТА...

ШТЕТА
ШТО
ИДЕМ,
АЛИ
ОВДЕ ЈЕ
СУВИШЕ
ОПАСНО...
У ЕВРО-
ПИ МЕ СЕ
НИКО
ВИШЕ НЕ
СЕГА...

ЗБО-
ГОМ,
ПРИЈА-
ТЕЉИ?

БА-
ЦА
ЗЛАТ-
НИ-
КЕ?



ДОБРО
ДОШЛИ
НА БРОД?
САМО
СТО
ЈОШ
ВАС
ЧЕКА-
ЛИ?

ХВА-
ЛА
ВАМ?



САД
МЕ
ЧЕ-
КА
ЖИ-
ВОТ?
ЛОНДОН,
ПАРИЗ,
БЕЧ?

ИЗНЕНАДА...

НЕ ТАКО НАГ-
ЛО, ПРОСИ-
ТЕ?

!?!?



ЖИВИ
СТЕ?

ПОЖ-
ДА ТИ
СПЕТА
ОРТА-
КУ?

СТИГЛИ
СМО НА
ВРЕМЕ?
ХТЕО
СИ ДА ОДЕШ
НЕИЗМИ-
РЕНИХ
РАЧУНА?



АЛИ...
КА-
КО?

РУД-
НИК ЈЕ
ИМАО И
ДРУГИ
ИЗЛАЗ?
ПОСЛЕ
СТО
НАИШ-
ЛИ НА
КОЊИЧУ
КОЈА
ТЕ ЈЕ
СПАСЛА?
А ОНДА
ЗА ТОБОМ?
НИЈЕ
БИЛО
ТЕШКО,
ТРАГ ЈЕ
БИО
ЗЛАТАН?



УОСТАЛОМ,
И САМ СИ ПРИ-
ЧАО О СВО-
ЈИМ ПЛА-
НОВИМА?

ЧУЈ,
ОФИЦИ-
РУ? ЈА
САМ
БОГАТ?
СТРАШ-
НО БО-
ГАТ?



ПУСТИ МЕ
ДА ЗБРИШЕМ
И ЕВО ТИ
СВЕ
ЗЛАТО?

ЈЕДИНО ШТО ЈЕ СИ-
ГУРНО, ТО ЈЕ ДА ТЕ ЧЕ-
КА КОНО-
ПАН?

НЕМОГУЌЕ!
ОНО ПРИПА-
ДА ПОРО-
ДИЦАМА
КОЈЕ СИ
УПРО-
ПАС-
ТИО?

САМО ХРАБ-
РО, ОРТАКУ?
ХАЈДЕ, СКЛА-
ЊАЈТЕ СЕ
С ПУТА?



ВИДИШ ОВО,
КЛИЊО? ТО ЈЕ СУ-
ВО ЗЛАТО?

КРАЈ

ВЕЛИКИ СКАНДАЛИ У ИСТОРИЈИ

НИСАМ УБИО СИНА

БИЛО ЈЕ ТЕШКО ПОВЕРОВАТИ ДА ЈЕ У ПУНОЈ КУЋИ, У ПОТПУНО МРАЧНОЈ ПРОСТОРИЈИ ЈЕДАН ЧОВЕК РЕШЕН НА САМОУБИСТВО ТОЛИКО БРИЖЉИВ ДА СА СЕБЕ СКИНЕ САО И ПРСУК И СТАВИ КРАВАТУ КОЈУ ИНАЧЕ НЕ НОСИ.

Тринаестог октобра 1761, око пола десет увече, становници улице Филатје у Тулузу зачули су у кући у којој су становали Каласови јауке, кукњаву и дозивање у помоћ. Неколико минута касније стара служавка је отворила врата с улице и повикала.

— Убијен је! Убијен!
Суседи су одмах истрчали и окупили се испред врата да би сазнали шта се догодило. Још у шоку, Каласови су објавили да је њихов најстарији син Марк Антоан нађен крвав

у магацину који се налазио одмах иза њихове радње. Каласови су у том тренутку тврдили да су починиоци дошли споља.

Марка Антоана су нашли

изашао из куће, није било ни трагова обијања нити крађе. Гомила је почела да жамори да убице нису могле да уђу споља. Један од суседа је одлучио да потражи дежурног капитула који је истовремено био и полицијски комесар и истражни судија. Тога дана дежурни је био Давид од Бодригеза. Он је одмах извршио увиђај и испитао породицу Калас. Њихови одговори и држање учинили су му се сумњиви. Имао је утисак да му понављају добро научену лекцију и покушавају нешто да сакрију.

Да би расветлио тајну, Бодригез је позвао три лекара вештака, а када су они прегледали леш, повео је све Каласове и једног њиховог пријатеља, који се у том тренутку затекао у њиховој кући, на даље испитивање у општину. Њихове одговоре бележио је Бодригезов секретар. Међутим, Каласови су и ту приказали догађај на потпуно исти начин.

Приликом тог саслушања

су у Тулузу и имали шесторо деце: четири сина и две кћери. Калас је био богат трговац платном и другим тканинама. У тренутку драме Калас је имао шездесет три године, а у кући су се налазила само његова два сина: Марк Антоан и Пјер. Трећи син Луј је још лет година раније, са само двадесет година напустио родитељску кућу да би прешао у католичку веру, једину признату у то време. У ствари отерао га је стари Калас кад је чуо за преобраћање. А онда је пет година касније и најстарији син одлучио да крене стопама свога брата. За полицијског комесара Родригеза био је то добар мотив да отац у бесу и очајању убије свог сина.

Четрнаестог октобра три лекара вештака доставила су свој извештај у коме је стајало да је смрт наступила услед вешања и да се Марк Антоан или сам обесио или је то неко други учинио. Сутрадан је почело друго испитивање и тада

Филозоф слободе

Саветник великих, заштитник сиромашних и потлачених, ерудита и човек од пера, Волтер (1694—1778) пуних шездесет година борио се да Европу извуче из црквеног мрачњаштва и институција које су рушиле слободу. С успехом се борио против неправде, привилегија и религијског фанатизма, па се и читава та епоха назива доба Волтера. Волтер није захтевао силу за остваривање циљева, већ реформе и мирне промене. „Слобода“, говорио је он, „подразумева само поштовање закона“. Осим што је био најчитанији писац свог времена, био је и успешан историчар и филозоф.

Волтер је живео у доба владавине Луја XIV која је трајала пуне 72 године. Већ у 21. јасно је дао до знања да не подноси режим који не дозвољава слободу речи и намеће обавезе и таксе свима само не племићима и свештеницима. Због тога је више пута био прогнан из земље, а годину дана је провео и у злогласној тамници Бастиљи.

Док је студирао права, Волтер је написао своју прву трагедију „Едип“ која је пуна скривених напада на тиранију и фанатизам. Управо овим делом желео је да се прослави као писац. Тако је и било. Следе филозофски романи Задиг, Микромегас, Кандид, епопеје Андријада, Девица Орлеанска, историјска дела Век Луја XIV, Историја Карла XII, трагедије Брут, Цезар, комедије Сењорско право, Нанина и др. а радио је и као сарадник чувене Енциклопедије.

У Енглеској, где је три године живео у изгнанству, прихватили су га као највећег француског писца, а био је први од њих који је добро научио енглески и преводио Шекспира.

Афером Калас Волтер је желео да покаже снагу јавног мишљења. Било је и других сличних афера у Француској и Волтер је наставио да се бори и успео да доведе до корених промена у правосудном систему Француске.

Само једанаест година после Волтерове смрти француска револуција је разбила Бастиљу а с њом и режим против кога се он читавог живота борио. На његовом гробу је написано: „Научио нас је да будемо слободни“.



како лежи наузнак, у потпуној помрчини. На себи је имао само панталоне, кошуљу, чарапе и ципеле. Његов капут и прслук стајали су пажљиво склопљени на столу. Око врата је још имао кравату иако је обично није носио.

Ко је то учинио?

Убрзо се појавио помоћни лекар Горс који је с леша скинуо црну кравату и открио око врата две кржаве бразде у полукругу — несумњив знак да је Марк Антоан задављен.

— Ко је то могао да учини? — викао је очајни отац.

Нико од суседа није видео да је неко ушао или

неко је поменуо да је Марк Антоан желео да постане адвокат, али да је то било немогуће јер су Каласови били протестанти (у то време прогањани и лишени свих права). Марк Антоан је изгледа одлучио да промени веру како би могао да се бави позивом који је волео.

И у глави Давида од Бодригеза одмах се родила сумња да је стари Калас удавио свог сина кад је сазнао за његову жељу. Полицијски комесар је одлучио да оптужи читаву породицу Калас за убиство.

Сви мењају исказ

Жан Калас и његова супруга Ана Роза живели

су оптужени одједном изменили своје изјаве.

— Ми смо лагали — говорили су Каласови — да спасемо част породице и избегнемо да се с лешом Марка Антоана поступа на сраман начин. Али, права је истина да је несрећник који је био мрачан и меланхоличан и коме ништа није полазило за руком у животно живео заокупљен мислима о смрти и обесио се. Ми смо га нашли обешеног.

Несрећа је била у томе што су Каласови порицали сопствене исказе по савету својих адвоката. Поред тога, Давид од Бодригеза је лошао до закључка да је немогуће да је Марк извршио самоубиство. Он је тврдио да је врло тешко

поверовати да је у пуној кући и у потпуној помрчини један човек решен на самоубиство толико брижљив да са себе скине сако и прслук и уредно их положи на сто, па чак и да стави кравату коју иначе не носи. За Бодригеза су све то били докази који су говорили против Каласових, пре свега против Жана Каласа. Он је пред о-

остале оптужене, али је прогнао Каласовог сина Пјера што је касније чувени француски филозоф и писац Волтер користио у одбрану Каласових говорени:

— Зашто су га прогнали ако је невин? И зашто су га прогнали ако је крив?

Међутим, ова пресуда и извршење страшне казне нису изазвали никакве

Калас згодну прилику да свом силином крене против религиозног фанатизма и парламента. Још истог дана када га је посетио трговац Одибер, написао је писмо кардиналу Де Бернису да у Тулузу сви причају да је Жан Калас невин и да су се чак три суца побунула против пресуде.

Волтер је наставио да пише свим познатим и утицајним људима Француске. „Тулуске судије су бациле на точак најневинијег човека на свету“, стајало је у тим његовим писмима. Никад од Вартоломејске ноћи ништа није толико обешчестило човека. Вичите и нека сви вичу!

Он је овај свој поклич довикивао свим својим присним пријатељима на које је могао да рачуна. Једном другом приликом је написао: „Ја се уздам само у јавно мњење. Само јавно мишљење може да задобије правду“.

Подршка из целог света

Волтер је, између осталог, образовао у Женеви један саветодавни комитет чији је задатак био да пронађе потребна документа из афере Калас. Поред тога, у договору са Каласовим сином Доном написао је брошуре и расправе у одбрану Каласа, које је потписао именом овог младића.

Људи су се дивили Волтеровој племенитости и поклич „Вичите и нека сви вичу!“ већ је уродио плодом. Гласови у народу су се подизали и почели да узбуђују власт. И целом Европом одјекнуло је Волтеров глас. Фридрих из Пруске, руска царица Катарина II, али и владари из других земаља скупљали су добровољне прилоге и слали их Волтеру да би му помогли да рехабилитује Каласа, јер је ова кампања скупо стајала. Требао је платити истражни материјал који је добављен из Тулуза, путне трошкове сведоцима који су брзнили Каласа, отпочети редован поступак код краљевског савета и прештампати у много примерака расправе о Каласу којима је преплављена Француска али и Европа.

Првог марта 1762. састао се краљевски савет и оценио жалбу као основану. Најзад 9. марта 1765. три године после оптуде, Жана Каласа је свечано рехабилитовао парламент у Паризу. Волтер је плакао од радости кад је чуо за победу.

Али, Волтерова борба за Каласа имала је и једну неочекивану жртву. Полицијски комесар Давид од Бодригеза, који је пао у немилост и био разрешен дужности, извршио је самоубиство.

С. И.

НАЈБОГАТИЈИ ПРИВАТНИ ДЕТЕКТИВ



Од четрнаест аутомобила које има Бил (лево) се најсигурније осећа у блиндираном „кадилаку“. Заштита му није потребна само на улици: ни у кревет никада не леже док под јастук не стави кратку машинку.

ХИЉАДУ ДОЛАРА НА ДАН

Рањаван је три пута, али мафија нинада не одустаје: Бил Дир зна да се налази на листама бар десет плаћених убица широм САД.

Зове се Бил Дир и кажу да је најбогатији приватни детектив на листама бар десет плаћених убица широм САД. Биће да је баш тако: прихватио посао само ако се странка сложи с његовим првим условом — хиљаду долара на дан. Има три приватна авиона, „ергелу“ од четрнаест аутомобила (највише воли један опромни хиперблиндиран „кадилак“) и вилу у отменом предграђу Даласа у Тексасу у коју је сместио свој приватни арсенал.

Задовољан је? Да, али бити Џејмс Бонд у стварности није забавно као на филму. Био је рањаван три пута: једном су га поштено изболи ножевима, једном изрешетали мечама, једном му пререзали грло. Догодило му се још нешто што Џејмсу Бонду са филма није: једном је провео седам и по сати у пртљажнику неких кола како би снимио разговор опасност убице.

О послу не воли да прича. Професионалне тајне, каже. Испричаће тек понеку анегдоту, као рецимо ону везану за случај четрнаестогодишње кћерке „једног сенатора с јута“ која је побегла од куће. Траг га је одвео у Калифорнију, међу хипике. Морао је да изгледа баш као они — дакле, избледеле фармер-

ке и мајица, што изгужваница и старија то боље, дугачка коса, брада. Ипак је погрешно: ујутро се по навици попрокао с неколико капи колонијске воде. Мала и глупа грешка, али довољно да га одмах провале.

Девојчицу је ипак успео да нађе и врати родитељима.

Бил зна да се налази на листама бар десет плаћених убица широм САД. Вила у којој живи зато је права тврђава: врата која се аутоматски отварају и затварају уз помоћ даљинског управљача, ТВ камере на сваком кораку... У спаваћој соби, испод јастука, кратка машинка марке „томсон“ од које се никада не одваја.

Тренутно ради на случају Дина Мила, богатог пословног човека који је пре две године нађен мртав са два метка калибра 32 у глави. До сада је Бил предао ФБИ седам особа које су умешане у овај злочин, али се још није докопао главног кривца. Тврди да је на добром путу. А када и њега ухвати, породица убијеног ће му, нема сумње, исплатити суму од којих би се многима завртелo у глави. То ће бити хонорар. Трошкови путовања и остали издаци обрачунавају се засебно.

М. И.

купљеним судским аџем у Тулузу 28. фебруара 1762. донео одлуку да су оптужени криви.

Стари Калас је као главни кривац осуђен на смрт и одлучено је да буде разапет на точку за мучење. Парламент је веровао да ће Жан Калас признати злочин пре извршења смртне казне, али он је издахнуо у највећим мукама тврдећи до последњег тренутка да је невин и то с таквом храброшћу и чврстином да је испунио дивљење и поштовање своје најогорченије тужиоце. Зато је парламент у Тулузу 18. марта ослободио

потресе ни узбуђења изван Тулуза. Ни сам Волтер није слутио да ће три године провести да би рехабилитовао овог протестанта.

Вичите и нека сви вичу!

Крајем марта Волтера је посетио трговац Доминик Одибер из Тулуза и испричао му Каласову трагедију, његово погубљење, јуначку смрт и саопштио му своје дубоко уверење да је Калас невин и да је парламент у Тулузу најкрволочнији у читавој Француској.

Волтер, који је читав свој живот посветио борби против религије и свих институција које руше слободу, видео је у случају

Прозор је подсећао на илустрацију из неког средњовековног рукописа: узбуђени алхемичар прозничаво сипа прокључале хемикалије из епрувете у реторту.

Хоће ли се остварити прастари сан првих експериментатора у области хемије? Да ли ће се хемикалије на чудесан начин искристалисати у легендарни „камен мудраца“, тајанствени елемент који обичне метале претвара у чисто злато? Или је човек у подруму варалица чији су псеудонаучни огледи навели похлепне за златом да у њега уложи своје не баш мале иметке?

Нино није приметио

Иследници су пажљиво гледали како чепресет

ковнице новца у Минхену: Францу Таузенду судило се због преваре.

Оптужба је била једноставна: својом причом о брзом богаћењу због производње злата из обичних метала Таузенд је одљачкао стотине наивних инвеститора међу којима је било и неколико најистакнутијих немачких индустријалаца. На тај начин Таузенд је брзо и лако згрнуо гомилу новца у вредности од преко пет милијарди старих динара!

Нико од присутних није запазио да је златна куглица коју им је „научник“ победоносно потурио под нос врло слична оној којом је Таузенд пре пет година кренуо позлаћеном стазом ка баснословном богатству.

Таузенд, тај син сиромашног лимара из Баварске, годинама је био опседнут оним сумњивим

успео да прода свој „чудотворни“ лак од којег је, по његовом тврђењу, обична виолина добијала звук Стравинијусове, догодило се нешто што је променило ток живота Франца Таузенда. Био је то кратак, али за њега врло примамљив оглас у једним баварским новинама: „Неколико стотина хиљада марака на располагању за улагање у здрав и велик посао по могућности у вези са производњом хемикалија. Понуде на број 400“.

Иза броја 400 стајао је двадесет једногодишњи студент права, пустилов Рудолф Рајнхарт који се богатства домогао на врло једноставан начин: побегао је са кћерком богатог земљопоседника. Како тај новац није зарадио радом, Рајнхарт је био спреман да га улаже у

грејани студент права кренуо је затим на пут кроз Немачку у потрези за новим улагачима. Таузендова упутства су била врло јасна: најважније је, за почетак, заинтересовати неко „велико име“ да би грандисни пројекат производње злата добио на тежини. То „велико име“ несумњиво би улило поверење и другим инвеститорима.

Прва личност којој су се обратили био је нико други до председник државе Паул фон Хинденбург који је предлог одмах одбио. Али, резултат је био супротан кад се упорни Рајнхарт обратио председниковој десној руци, угледном генералу Ериху фон Лудендорфу. Иако још није имао ни 60 година, славни ратник је већ био подетињом. Његово одушевање за екцентричне и бесмислене

стручњака, послао је да присуствује једном Таузендовом експерименту. Тај је глатко насео Таузендовим триковима највероватније зато што је и сам желео да верује у њих.

Нагнут над епрувете као чаробњак Таузенд је улио мешавину оловног хлорида и калијум-хидроксида у реторту у којој је већ било калијума, соде, парафина и живе. То је неколико пута грејао и хладио, док се на дну реторте није појавио чврст талог, а затим га разбио и показао запањеном посетиоцу зрнце злата на врху пинцете. Међутим, Лудендорфов опунмоћеник у свом узбуђењу није приметио кад је Таузенд то исто зрно племенитог жутог метала вешто преместио из свог

ЗЛАТО ИЗ РУКАВА

АЛХЕМИЧАР
У 20. ВЕКУ

ФРАНЦУ ТАУЗЕНДУ
НИЈЕ ПОВЕРОВАЛА
САМО ЊЕГОВА ЖЕНА
ВЕЋ И НАЈБОГАТИЈИ
НЕМАЧКИ ИНДУСТРИЈАЛЦИ, МЕЂУ ЊИМА
И ГЕНЕРАЛ ЕРИХ ФОН
ЛУДЕНДОРФ, ДЕСНА
РУКА ПРЕДСЕДНИКА
ДРЖАВЕ.



петогодишњи Франц Таузенд (чије презиме на немачком значи „Хиљада“) достиже у свом експерименту онај тако узбудљиви врхунац. Хемијски раствор у реторти полако се охладио, а кад се разбистрио посматрачи су на дну јасно видели тежак талог сличан олову.

Таузенд је, не скривајући радост због успеха, разбио сви метални кристал и пружио длан према иследницима: на њему је сјајало зрнце чистог злата тешко десетак грама. Дакле, тајанствени алхемичар учинио је оно што је обећао. Догађај се одиграо не у средњем веку пред инквизицијом већ 3. октобра 1929. а експеримент је, у присуству полицијских службеника, банкарских чиновника и адвоката, изведен у подруму баварске Државне

подручјем хемије у којем се наука лако претвара у мистику. Наравно, његови упорни огледи нису донели никакве резултате. Прогоњен мишљу да се елементи могу мењати по вољи покушавао је да глину претвори у калај, а кухињску со у морфијум!

Спасоносни оглас у новинама

На подстицај своје лудо заљубљене жене, која је искрено веровала у његове експерименте, објавио је и расправу, пуну бесмислица, под насловом „180 елемената, њихове атомске тежине и положај у хармонично-периодичном саставу“. Али, свако „откриће“ завршавало се разочарањем: његове покушаје нико није схватао озбиљно. Ипак, године 1924, пошто није

ризичне и узбудљиве подухвате. Таузендово уверавање да неограничене количине злата само чекају да их неко покупи, уродило је плодом.

Тешко је одредити тренутак кад је Таузенд прекорачио границу између маште и преваре. Можда је то било онда кад је схватио да мора да призна неуспех. Сада му је изненада понуђена новчана подршка о којој је одувек сањао, али требало је да произведе — злато! Тада је овај занесеник престао да вара себе и окренуо се варању других. Не слутећи кога има пред собом лакоумни Рајнхарт одушевио се за заједнички посао. Одмах је Таузенду исплатио већи износ пара који је промућурни „проналазач“ истог часа употребио као капару за куповину ништа мање него дворца у живописном Тиролу. За-

подухвате било је често предмет шале у свим немачким друштвеним круговима.

Екселенцијо, успело је!

Лудендорф се увелико занимао за натприродно и окултно. Чак се упуштао и у издавачке акције из те области: уређивао је часопис у којем је за све проблеме света оптуживао неку „тајну међународну заверу“. Само годину дана пре тога, 1923, он је подржао Хитлера у неуспелој минхенској побуни.

Очи старог генерала блеснуле су кад је чуо за могућност неограничене производње злата, али се ипак сетио да најпре тражи доказ. Неког свог пријатеља, „научног

рукава у реторту у току последње фазе хлађења!

Сведок је као без главе отрчао до првог телефона и позвао Фон Лудендорфа:

— Екселенцијо! — муцао је. — Успело је! Тај човек заиста прави злато!

Од тог тренутка ред инвеститора пред Таузендовим дворцем у Тиролу само је растао — новац је почео да притиче као бујица. Лудендорфово поверење у Таузенда, било је дозвољна гаранција и за најсумњивије. Стотине хиљада марака слило се у Таузендов хемијски „златни рудник“. Неки немачки истакнути индустријалци и пословни људи насели су као деца јер је њихова похлепа за златом била јача од сваког нормалног опреза.

У страху да се подухвату не придружи превише људи, инвеститори су радили у потпуној тајности. Нису се усуђивали да пошаљу ни хемијске стручњаке који би проверили Таузендове гадње што је, разуме се, ишло наруку „проналазачу камена мудрости“.

Из дана у дан Таузендови планови постајали су све дрскији. Основао је пословно предузеће „Друштво 164“ за производњу злата. У највећој тајности подигнуте су у Бремену и Франкфурту — фабрике.

— Производићу најмање 20 килограма злата дневно — тврдио је Франц Таузенд.

примами нове улагаче. Успео је да илустрира неколико хиљада марака издајући „гаранције у злату“ којима је јамчио да ће готовину претворити у злато, а оно ће се чувати у Таузендовој банци.

У то време Таузенда је у његовом дворцу посетио професор. Алберт Сустини из Торина, који је дшао по налогу Карла Бичија, подсекретара у Министарству иностраних послова италијанског диктатора Бенита Мусолинија.

У својој забринутости за послове Таузенд је био потпуно заборавио Итали-

Оглед је, дакле, текао по већ устаљеном реду све док Таузенд није покушао да у реторту убаци оно зрице злата. Истог тренутка Сустини је хитро устао:

— Ви сте обичан преварант! — викнуо је бесно. — Враћам се у Италију и обавестићу своје претпостављене да се никако не упуштају ни у какве послове с вама!

Непријатна епизода први пут је пољуљала Таузендово самопоуздање. Кренуо је на очајничко путовање кроз Немачку и Италију, покушавајући да пронађе нове наивчине.

залудни. Браћа су се на крају обратила баварској државној полицији.

Тајна налив-пера

Таузенд се у то време налазио у Аустрији где му се догодило да буде умешан у неку саобраћајну несрећу. И док га је аустријска полиција саслушавала, стигла је

скупи само неколико сведока. На крају је све записало од тог да ли ће Таузенд бити у стању да са дна реторте заиста извади злато.

Сада долази на ред сцена с почетка ове приче. Са зрнцием злата на длану које је ликујући показивао иследницима, изгледало је да ће Франц Таузенд ипак оборити наводе оптужбе. Посматрачи су били више него збуњени, а штампа је следећег јутра писала о „чуду“.

„Испуњен је древни сан човечанства“, одушевљавао се један новинар. „Злато! Милиони људи су због њега положили животе у бесконачним ратовима. Њиме се мере све материјалне вредности наше цивилизације. А сада ће један човек све то променити тако да ће се злато производити као свака друга индустријска роба. Ко ће порећи да он то не може да учини?“

„Неко“ се ипак нашао: био је то полицијски службеник који је изјавио пред судом како је приметио да је Таузенд доказно зрице убацио у епрувету из налив-пера којим је правио забелешке за време демонстрација.

Ипак, још је било много сведока спремних да дају изјаву у прилог оптуженом.

— Хапшење хер Таузенда је жалосна грешка — изјавио је један службеник компаније „Друштво 164“. — Хер Таузенд је одлежао 18 месеци у затвору, а за то време могао је Немачкој да осигура велике златне резерве!

Како се суђење отезало, Таузенд је почео да мисли да време ипак ради за њега, и поред незгоде са налив-пером. Међутим, претпоследњег дана суђења његов свет се потпуно срушио: у судницу је ушетао, као последњи сведок оптужбе, сумњачи професор Сустини. Тиме је све било готово. У фебруару 1931. године четрдесет седмогодишњи Франц Таузенд осуђен је на три године робије због преваре. Новине су забележиле да је изгледао бар двадесет година старији него што је стварно био. Казну је издржао, али је од 1938. опет иза решетака због измамљивања новца тајним обећањима. Годину дана после тог умро је у затвору.

А сви они индустријалци који су тако издашно улагали у његово „Друштво 164“ већ су одушевљено поздрављали новог „чудотворца“ очекујући да их он води у „златно доба“. Адолф Хитлер постајао је све моћнији.

И. Л



Прошла је 1926, стигла 1927. година, а Таузенд је од злата и даље имао само оно зрице које је преварило инвеститоре.

Ви сте преварант!

Први се охладио онај ко се први и одушевио: нестални и нестрпљиви генерал Лудендорф, који је почетком 1927. продао своје деснице. За њим су се, као на почетку, повели и други већи улагачи. Таузенд је неко време успевао да исплаћује улоге из свог великог фонда, али су захтеви ускоро постали превелики. Био је присиљен да

јане. Наиме, пре неколико месеци он је италијанској влади послао допис у којем је понудио на продају „тајну“ производње злата. Како се није слазвао нико, он је већ размислио да од тог посла неће бити ништа. Сада се изненада појави професор Сустини да проучи поступак.

Таузенд се понадао да ће све своје проблеме пребацити на леђа лаковерних Италијана. Пред Сустинијем је мирно и рутински изводио свој толико пута поновљени експеримент. Али, овог пута пред њим је био истински стручњак, и то — врло сумњичав.

Скупљеним парама куповао је некретнине, међу њима још један дворца који је уписао на име своје жене.

Док је Таузенд био у потрази за новим парама, Ханс и Алберт Мајнхолд почели су да озбиљно сумњају у „гаранције у злату“. Јер, та два пензионисана бизнисмена уложила су голему омоту пара у Таузендов „златни рудник“. Сви њихови захтеви да прегледају своје златне депозите, уз настојање да им се испоручи бар мања количина тог злата, били су у-

вест да је у Баварској против њега покренута истрага због преваре. ОDMAH је пребачен у Минхен и затворен док се не испитају невероватни послови „алхемичара двадесетог века“.

Међутим, варалици је помогла тајност којом су инвеститори обавили цели подухват. Најпознатије личности Немачке нису ни помислиле да се на суђењу појаве као сведоци како не би постали предмет јавног посмеха. Оптужба је успела да

НЕЗАПАМЋЕН УСПЕХ ГРУПЕ МЕН ЕТ ВОРК

АУСТРАЛИЈСКО ИЗНЕНАЂЕЊЕ

Д о пре шест месеци мали број људи чуо је за групу **Мен Ет Ворк** (Men At Work), аустралијски састав који иначе постоји још од 1979. године и који је у домовини имао доста успеха. Међутим, тек после објављивања плоче „Посао као обично“ („Business As Usual“), њихова каријера кренула је вртоглавим успоном.

Прво је албум стигао на америчку топ листу и после десетак недеља нашао се на самом врху: **прво место** на листи најпродаванијих ЛП плоча ланашњи је сан многих група и певача који сањају да освоје Америку. Али, није се све на томе завршило.

Сингл „Доле испод“ успео је (опет) да дође до првог места у Америци, што је својеврстан рекорд јер имати и сингл и ЛП на самом врху — доказ је огромне подршке публике.

Док су се многи чудили и питали ко су ти **Мен Ет Ворк**, они су и у Енглеској направили прави русвај: и албум и сингл стигли су и овде до првог места чиме се сам највећих светских група мало ко може похвалити.

У међувремену њихове плоче су почеле одлично да се продају широм Европе, па се рачуна да је до сада у целом свету продато преко шест милиона њихових албума и преко пет милиона синглова! И код нас је, нарочито на радио-станицама и по дискотекама, песма „Доле испод“ постала велики хит: надајмо се само да ће нека од наших диско кућа бити хитра и објавити плоче ове изузетне групе.

Групу **Мен Ет Ворк** чине: Рон Страјкерт, Грег Хем, Џон Рис, Џери Спејсер и Колин Хеј. Сви су родом из Мелбурна где су и почели своју каријеру. Како сами кажу „надају се да је ово само старт једне успешне каријере“ и да ће, верују „публику забављати још много сезона“...



ПЕСМА НЕДЕЉЕ
ДОЛЕ ИСПОД
(DOWN UNDER)
Пева: Група МЕН ЕТ ВОРК
(MEN AT WORK)

Travelling in a fried out
combie

On a hippy trail, head
full of zombie
I met a strange lady
She made me nervous
She took me in and gave
me breakfast
And she said

Do you come from the
land down under?
Where women glow and
men plunder
Can't you hear, can't you
hear the thunder
You better run you
better take cover

Bying bread from a man
in Brussels
He was six foot four
and full of muscles
I said do you speak my
language
He just smiled and gave
me a vegemite sandwich
He said

I come from a land down
under
Where beer does flow
and men chunder
Can't you hear, can't you
hear the thunder
You better run, you
better take cover

Lying in a den in
Bombay
With a slick jaw and
not much to say
I see to the man are you
trying to tempt me
Because I come from the
land of plenty
And he said oh
I come from a land down
under...



ЗВЕЗДАНА ИМИТАЦИЈА ЖИВОТА

Недавно се појавила прва ЛП плоча загребачке групе **Звезде** под називом „Имитација живота“. Са укупно 11 песама овај квинтет који је основао и води Ренато Мате-си, „одметник“ из састава Патрола, истиче озбиљну кандидатуру за освајање лепих позиција на нашој сцени током 1983. године. Судећи по песмама „имитација“ би лако могла да постане „права“ слика живота.

НОВИ ЉУБМЦИ ЕНГЛЕСКЕ ПУБЛИКЕ



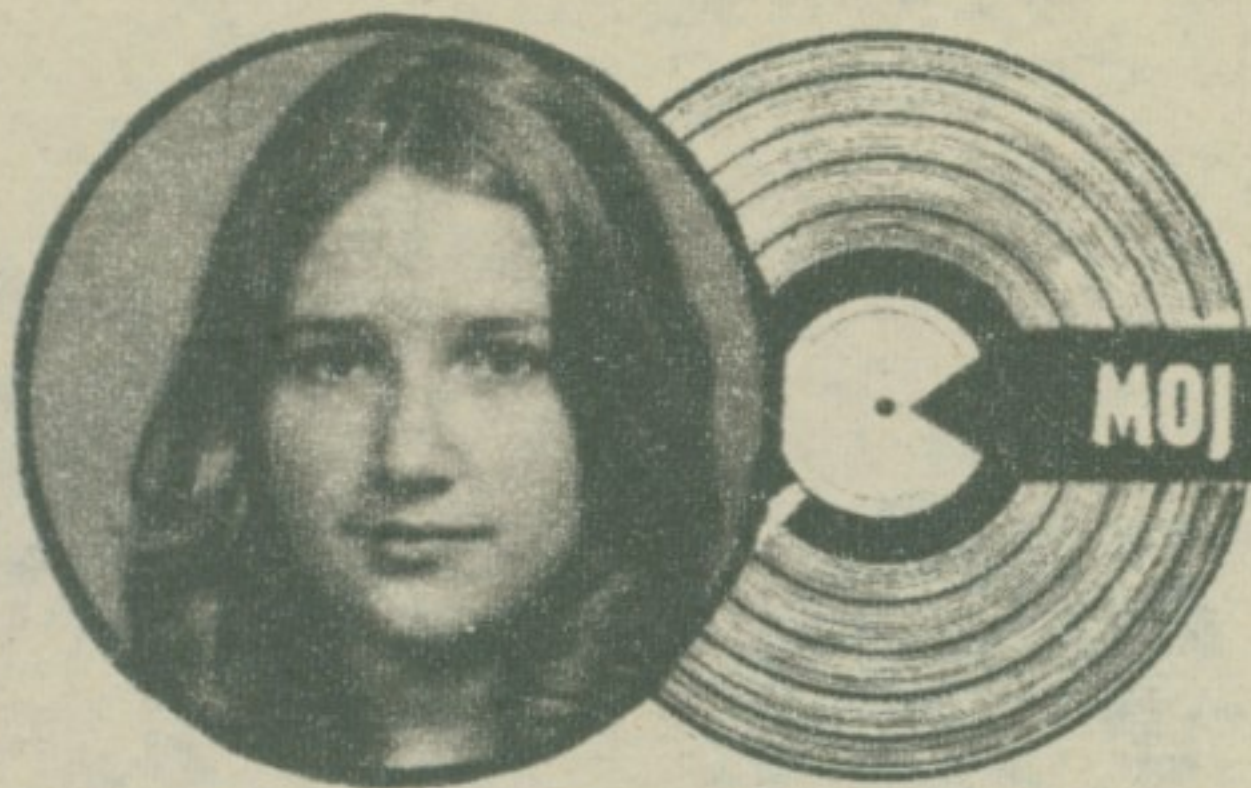
КАЈАГУГУ!

Рокерска петорка чудног имена **Кајагугу** (KajaGoo-Goo) постала је у Енглеској преконоћ омиљени састав многих тинејџерки који су овај млади састав већ прогласили за „најлепши у овој години“. Без обзира на овакву подршку **Кајагугу** не морају да брину: њихов први хит „Сувише стидљива“ стигао је до самог врха енглеске топ листе што доказује да је бенд решен да, поред лепоте, докаже и своје музичке способности.

БЕРЗА ПЛОЧА

Продајем следеће ЛП плоче: »Double Trouble« — Гилан (200), »Ace Of Spades« — Motorhead (100), »Point Of Entry« — Цудаст Прист (100), »Van Halen II« — Ван Хален (100), »Diver Down« — Ван Хален (100), »Let There Be Rock« — AC/DC (100), »Number Of The Beast« — Ajron Меден (140), »Whatever You Want« — Статус Кво (100), »Back In Black« — AC/DC (100) и албум „Лош и млад“

групе Булевар (100). Све су плоче добро очуване. Такође купујем »Stormbringers«, »Machine Head« и »In Rock« све плоче су од групе Дип Парпл, »Rainbow Rising« и »On The Stages« групе Реин-бој, »Waiting For The Sun« групе Дорс, »Love Hunter« и »Live... in The Hart Of The City« групе Бајтснџ, »Pearl« и »In Concert од Џенис Џоплин, »I«, »II« и »In Trought The Out Door«



МОЈ ИЗБОР

Зовем се Валерија Цингели, имам тринаест година и живим у Новом Саду. Дуго читам „Политикин забавник“, а највише ми се допада „Хит страна“. Овога пута шаљем вам свој избор најомиљенијих песама.

ДОМАЋЕ:

1. ОБИЧНА ЛУБАВНА ПЈЕСМА — Аеродром
2. СРЕЋНЕ НОГЕ — Контраритам
3. ЗОНА СУМРАНА — Филм
4. НЕНОЗОИН — Идоли
5. НЕ ВЕРУЈ У ИДОЛЕ — Пилоти

СТРАНЕ:

1. NEVER AGAIN — Classix Nouveaux
2. MOON OVER MOSCOW — Visage
3. MUSCLE BOUND — Spandau Ballet
4. CANTON — Japan
5. TAINTED LOVE — Soft Cell

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ



Колин Хеј (Men At Work): „Дуго су одбијали да објаве наш албум „Business As Usual“ у САД с образложењем да на њему нема комерцијалне песме која би заинтересовала купце. Плоча је прво морала да достигне три платинска тиража у Канади да

би се диско кућа CBS одобрљиво и наш албум „прпустила“ на огромно америчко тржиште. Сада је јасно да се нису преварили што су дали зелено светло, али да су страшно погрешили у погледу процене да наша плоча не носи хитове“.

До сада је „спорна“ плоча само у САД провела преко три месеца на првом месту парадe албума!

НОВИ АЛБУМИ И НОВЕ ФАЦЕ

D'BOYS

Први домаћи електро-танцем, београдски двојац D'Boys у року од годину дана постигао је готово све оно што многе свдашње групе не успевају током



целe каријере! Радећи под Џокијевим геслом „Муњевито, само муњевито!“ они су ниоткуда доспели до жиже интересовања за десетак месеци!

Основани случајно прошлог пролећа да би употпунили програм отварања изложбе Игора Кордеја, D'Boys (Пеђа, гитара и

глас и Мицко, ритам машина) су из необавезности убрзо постали спонтана хепенинг атракција београдских журева, малих музичких догађаја и видео сеанси. У неколико месеци израстају у изузетно мобилну групу радо се одазивајући на сваки позив. Постава се употпуњавала и ширила у зависности од прилике где се концерт дешавао. Док су их колеге гледале са потцењивањем а штампа (углавном) прећуткивала, они су ширили круг поклоника док песма „Ми смо D'Boys“ постаје прави алтернативни хит.

Пошто нису успели да реализују свој први независни ЛП (три песме су снимили, омот штампан!) прихватају понуду зајемачке куће „Југотон“. Током јануара у Сплиту уз помоћ Жељка Јапe Бродарића комплетирају материјал за први албум. Плоча „Ајд“ се зезамо“ са музиком која добро обједињује Пеђино носталгично зајимљање за звук шездесетих и Мишково окренутост ка авангарди, изазвала је велико интересовање. Први тираж је зачас распродат. У време када многа позната и реномирана имена кубуре са продајом плоча, ево једног пријатног изненађења. Укратко, D'Boys или зезање на озбиљан начин.

Снимио: З. Трбовић

РОК ДАТУМ ● РОК ДАТУМ ● РОК ДАТУМ ● РОК ДАТУМ

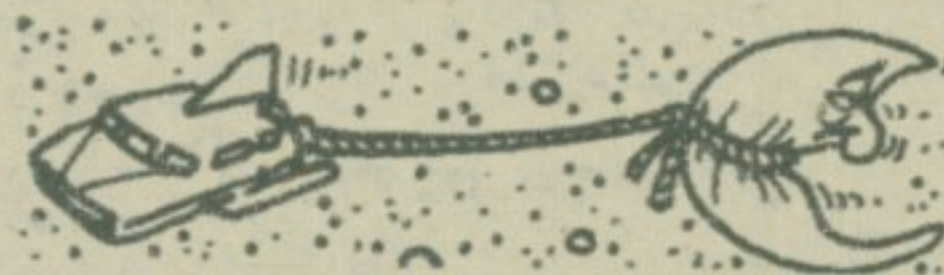
25. МАРТ 1980.



Тачно седам година после објављивања албум „Тамна страна Месеца“ (»Dark Side Of the Moon«) групе Пинк Флојд оборио је рекорд у дужини боравака на нај-



гледнијој светској топ листи, оној коју објављује амерички недељник Billboard. Баш на дан 25. марта навршиле су се 303 недеље континуитета плоче „Тамна страна Месеца“ и тако је „тучен“ рекорд



Керол Кинг и њене плоче „Таписерија“ која је успела да се одржи на листи 302 недеље, од априла 71. до јануара 77.



групе Лед Цепелин и »The Best of Jimi Hendrix«. У обзир долазе само очуване плоче.

Горан Бркић,
Трг XII војвођанске
Бригаде 12
26300 Вршац

Продајем очуване плоче по повољним ценама: »Wall« групе Пинк Флојд (250), »In The

Beginning« групе Битлс (250), »Beatles 1962-1966« (250), »Come And Get It« групе Бајтснџ (190), »Пакет Аранжман« (150), »У име народа« групе Рибља чорба (170), »Покварена машта и прљаве страсти« (170) и »Мртва природа« (170) оба албума Рибље чорбе, »Витанга и принчеца« (170), »Ето, баш хоћу« (170), »Доживјети стоту« (170) све од групе Вижело дугме, Први албум групе Прљаво ка-



залиште (170) и албум „Црно - бијели свијет“ такође Прљавог казалишта (170), „Филм“ групе Филм (170), „Дивље јагоде“ групе Дивље јагоде (190), „Сви марш на плес“ (170), „Старс Он 45 вол. II“ (170), »Greatest Hits« групе АВБА (170) „Мојој мами уместо матурске слике у излогу“ Борја Валашевића (140), „Теби љубави“ Златка Пејаковића (140), „Црни кофер и гитара“ Ми-

кија Јевремовића (140), „7 младих“ — 7 младих (140), „Једна жена чека брод“ Душка Локина (140), „Срео сам љубав из прве пјесме“ и „Срећна крила“ обе по цени од 140 динара, „Вајта 3“ Сеида Мамића Вајте (140) и први албум Здравка Чолића по цени од 140 динара.

Горан Лазаревић
Пролетерских
бригада 3
15300 Лозница

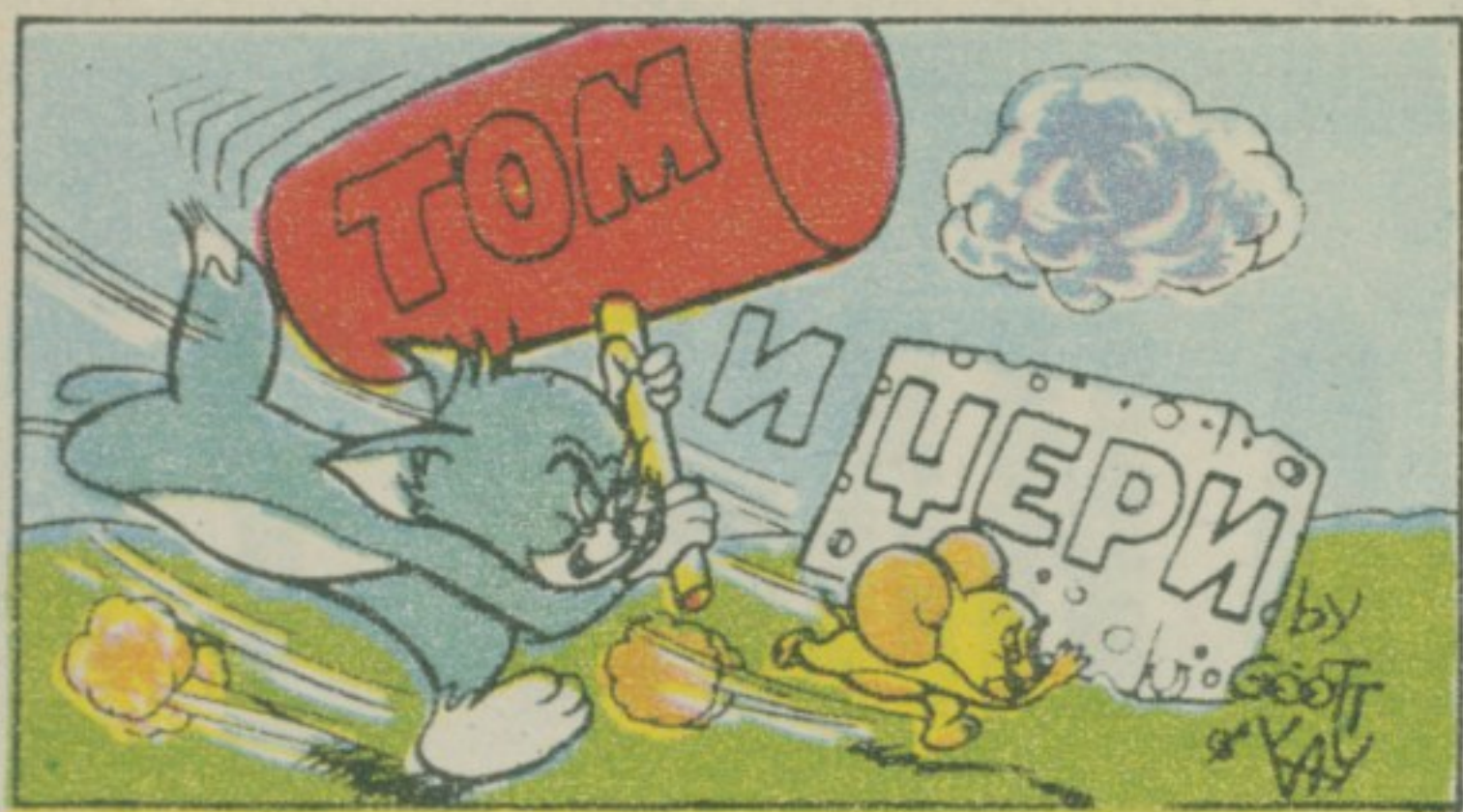
Купујем добро очуване плоче: први и други албум групе Рибља чорба (Кост у грлу, Покварена машта и прљаве страсти). Молио бих све оне који би продали ове плоче да ми се јаве. Цијена по договору.

Денис Хукић,
Бијели бријег II
објект 20
79000 Мостар



БИМ И БУМ





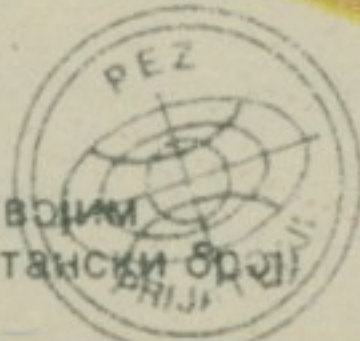
Код **РЕЗ**-а је увек нешто ново!

Ако радо узимаш **РЕЗ** бомбоне
и идиш се **РЕЗ** фи урицама,
пошаљи нам 5 омотница
РЕЗ бомбона, а ми ћемо
ти послати лепо **РЕЗ** књижицу.
Као пријатељ **РЕЗ**-а користићеш
све погодности које ћемо ти
нудити из месеца у месец.
Читај свакој деци
на овом месту о новостима
за пријатеље **РЕЗ**-а.

ХП КОЛИНСКА
ЉУБЉАНА



Омотнице шаљи на адресу:
„РЕЗ ПРИЈАТЕЉ“, 61111 — ЉУБЉАНА, п. п. 8 заједно са твојим
подацима. (Име и презиме, улица, кућни број, место и поштански број)



ИСТИНИТА
ДЕТЕКТИВСКА
ПРИЧА



ОГОВАРАЊА ИЛИ...?

Ближила се поноћ а нико од гостију Станка Алексића није ни помишљао да напусти свадбено весеље. Музика је трештала, домаћин лепо хилебарке на чело бацио, а младици кришом гледали на сат. Нико није приметио кад је у кућу улетео младић из суседног села: мишао је од собе до собе, пробијао се између столова, гурао о људима, пропињао на прсте тражећи погледом Милоја Јовичића. Најзад га је угледао стешњеног између двојице бркајлија.

— Изгоре ти продавница, Милоје! — викнуо је што је јаче могао.

Истог тренутка песма је замрла. Сви погледи управили су се на дошљака. Милоје, ситан педесетогодишњак, пребледео је као крпа.

— Ка... како изгорела? — замуцао је тражећи погледом своју жену.

— Тако, изгорела. До сада смо гасили пожар — одговорио је младић.

— Душанка, идемо! — позвао је Милоје жену и устао.

ИНСПЕКТОР ЈЕ ТРАЖИО СПИСАК

Сви у К. су добро познавали Милоја. У село је дошао пре више од двадесет година и одмах се запослио у продавници. Најпре је радио као продавац а онда постао и пословодња. Људи су га знали као скромног и поштеног. Нико никада није приметио да је „закинуо“ на мери. Упркос томе, када је почео да зида кућу, чуле су се приче да је један део пара узео из касе. Наравно, то нико није смео јавно да каже али се причало и даље. Тако је прича стигла и до ушију инспектора Милоша Прокића који ће заједно са екипом дошао да изврши увиђај.

Пожар који је избио око девет сати увече био је угашен доста брзо. Први су га приметили младићи који су се из кафане враћали кући: узбунили су село, обавестили станицу милиције у суседном месту, позвали ватрогасце. Захваљујући томе ватра се није проширила и на продавницу али је зато изгорела сва роба у магацину.

Када је Милоје стигао у К. ватра је већ давно била угушена и увиђај завршен. Па ипак, већина мештана се још није разишла: стајали су у круту око Милоша и одговарали на његова питања. Ућутали су кад се Ми-

Када је Милоје Јовичић почео да зида кућу, многи су у гоме видели несумњив знан да је почео да краде. Наравно, о томе нису гласно причали.

лоје појавио. Пошто се представио инспектору, узбуђено је упитао:

— Јесте ли нешто открили?

— За сада ништа — одговорио је Милош и замолио га да му каже кад је затворио продавницу.

— Па, као и увек суботом, око четири. Радивоје, мој помоћник, отишао је мало раније. Дете му је болесно па је журио. Пошто сам све услужио, пажљиво сам прегледао и магацин и продав-

техничар је рано ујутру завршио свој део посла и написао извештај о томе. Док га је читао, Милош је правио белешке: утврђено је да на вратима продавнице и магацина нема трагова обијања. Прозори су били добро затворени и на њима такође није било никаквих трагова. На једном је додуше попуцало стакло али до тога је без сумње дошло услед високе температуре изазване ватром. Електричне инсталације су биле ис-



ницу, то усталом сваког дана радим, а онда закључао врата и отишао кући. Није ми јасно како је пожар могао да избије кад сам све проверио?

— То ће показати истрага — био је кратак Милош. Пре него што се вратио у град затражио је од Милоја да му направи описак робе која се налазила у магацину како би могла да се утврди висина штете.

ПЛОЧА ОД ВОСНА

Сутрадан око подне Милош је имао прилично јасну слику о пожару који се догодио претходне ноћи. Криминалистички

правне. Међутим, оно што је привукло инспекторску пажњу био је податак да је у магацину пронађена плоча воска. По мишљењу техничара одговарала је количини 7—8 истопљених свећа.

У међувремену је стигао и Милојев попис робе: био је веома дугачак и Милош, читајући га, никако није могао да се отме утиску да све то није могло да стане у невелики магацин. Зато је поново позвао криминалистичког инспектора. И он је, прочитавши списак сумњичаво завртео главом. Сама по себи наметала се мисао да је Милоје изазвао пожар. Можда је заиста присвајао новац из пазара и сада кад се примакло време пописа уплашио се последица. Тако је вероватно одлучио да подмет-

не пожар. С обзиром да се у време избијања ватре налазио на свадби у другом селу, морао је да има помагача. Само кога? Ко би се добровољно увалио у неприлике? Што је више о томе размишљао, Милош је постајао склони да идеју о помагачу — одбаци. Зато је одлучио да следећег јутра пошаље у К. патролу и позове пословодњу на разговор.

ПОЖАР ЗБОГ МАЊКА

Чим је сутрадан ушао у његову канцеларију, Милоје је још с врата запитао:

— Јесте ли их открили?

— А кога то? — узвратио је питањем Милош.

— Па њих, провалнике!

— Нема потребе да их тражимо јер их није ни било — одговорио је Милош. — Пожар није подметнули провалници него ви.

— Шта вам пада на памет. Ја сам у време кад је ватра избила био на свадби: то може да потврди бар стотину људи. Ви мора да сте чули оне приче по селу и отмах поверовали у њих...

— Нема то никакве везе с причом, него објасните ми то са свећама. Из пописа који сте направили не види се да су у магацину биле и свеће.

— Па, вероватно их је било — збунио се Милоје. — Признаћете и сами да за тако кратко време нисам могао баш свега да се присетим. И ето, кад сте сада поменули свеће, сетим сам се да сам пре неколико дана добио једно паковање.

— Колико је свећа било у њему?

— Не знам тачно. У неким по 50, у другим 100, зависи од произвођача.

— Поставићу вам још само једно питање: у колико сати сте кренули на свадбу?

Милоје се узвртео. Ситне, грашке зноја почеле су да му избијају по челу.

— Не знам тачно али вероватно је било око шест.

— Па, Милоје, онда нема сумње да сте ви подметнули пожар — рекао је Милош попуњавајући налог за притвор.

Знате ли шта је у пословодњом одговору уверило Милоша да је он подметнуо пожар. Да ли сте погодили, проверите на страницама „Мале поште“.

ЛУТКА • ЦЕП

Како да освежите свој стари цемпер? Зашто не бисте на предњем делу направили цеп у облику лутке. За то вам је потребно помало вуне разних боја: розе за лице, жуте или браон за косу. Остале боје треба да су у контрасту са основном цемпера. Шема лутке дата је на црт. 1.

Цртеж увеличајте три или четири пута, прецртајте га на мекши пак-папир, хартију чиодама причврстите за цемпер тамо где хоћете да везете. Сада преко папира профирцајте цртеж концем контрастне боје, што ситније. Када сте означили све обресе по линији, отцепите папир, на цемперу ће остати цртеж од конца. Ово је најсигурнији начин да се слика пренесе на цемпер јер се креда отиरे, а оловка једва види.

Очи извезите првом, нос и уста црвеном, а лице розе вуницом, пуним бодом као на црт. 2. Коса: исеците 10 до 15 кончића вуне за косу дужине 5 до 6 цм и зашијте их као шишке (црт. 3). Косу везите бодом који је приказан у обла-

чићу поред црт. 4. Почните од раздјељка па наниже, а на крају оставите нит вунице да виси од 8 до 10 цм. Када сте направили косу, направите машинице (црт. 5). Извезите затим пуним бодом (исто као лице) руке и ноге, рукаве и ципеле (црт. 6). Ако знате, исхеклајте било какво парче чипке од вунице, а ако не умете, узмите готову, фабричку рађену чипку. Зашијте је по назначеном месту (црт. 7). На ципелама можете провући и пертле као на црт. 7. Исплетите најобичнијим правим бодом правоугаоник димензија које су означене цртицама на црт. 1. Свака коцка је пола центиметра — помножите је са 3 или 4, зависно од величине коју сте одабрали, па ћете добити тражену димензију. То је цеп (црт. 8). Густим бодом пришијте га по означеним цртицама (црт. 9). Готов цеп се види на слици 10.

Ако вам се ова идеја допада а цемпер вам се не навлачи преко главе него заокрљава, можете такав цеп направити на рукаву. У том случају шему на црт. 1 увећајте само два пута.



ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

РОД СЕРЛИНГ

АЛИСИЈА

— Џенсен и Адамс
не смеју да знају
за то. Отвори
поклон тек
кад ми одемо —
шапнуо је
капетан
Корију.

Пустinja под врелим сунцем
треперила је од јаре: жућ-
каста, ужарена равница која
се у даљини завршавала неодре-
ђеном линијом планина. У таквој
средини барака од таласастог ли-
ма личила је на нешто из другог
света. Недалеко од ње био је
паркиран некакав пра стари ауто-
мобил. Изгледао је тако као да ће
се распасти чим се покрене.
Пред браком, у сенци надстреш-

нице, седео је Џемс Кори. Око 40
година, узаног лица, светлоплавих
упалих очију и избледеле косе,
као лан, нешто је пажљиво беле-
жио у дебели свеску.

Прошло је пет година откад су
га искрцали на овај астероид.
Склапање аутомобила испунило
му је доста времена. Вођење
дневника такође му је много по-
могло. То је био један од начина
да се преживи.

Повремено, враћала му се
слика догађаја који су га
довели овамо. Поново је ви-
део беживотно тело своје жене и
лице оног возача који је јурио
као луд. То дивно створење за
секунд је било претворено у без-
обличну крваву масу, док је њен
убица, под дејством алкохола и
онога што се збило, ударио коли-
ма у телеграфски стуб.

Кори који је све то гледао са
прозора свога стана истрчао је на
улицу. Возач се управо извлачио
из олупине, ошамућен. Несвестан
онога што чини, Кори га је шче-
пао за врат и застави рукама, на-
очиглед окупљеног света који је
урлао и покушавао да га отргне
од његове жртве.

Суђење је било кратко. Захва-
љујући олакшавајућим околно-
стима Кори је избегао смртну
казну. Сада је, седећи испред ба-
раке, мислио о томе како је осуда
да проведе 35 година на пустином
астероиду тора од смрти.

Прелистао је странице дневника
између јуна 1990. и августа 1993, а
затим бацио поглед на далеке
планине. Пре три године је кре-
нуо тамо, али се после неколико
часова пешачења срушио од ис-
црпљености.

Сегрегација — тако се звала
ова врста казне. Бити сам, деце-
нијама, на астероиду на који се
космички брод за снабдевање
спушта четири пута годишње.
Иако се задржавао само дванаест
минута, тај брод је за Корија
био инјекција која му је омогућа-
вала да издржи следећа три месе-
ца.

Затворио је дневник и с олак-
шањем помислио да брод ускоро
треба да стигне. Надао се да ће то
и овог пута бити брод капетана
Аленбија који му је увек доно-
сио и понешто ван одређеног сле-
довања. Он му је донео и делове
за онај аутомобил.

Устао је, ушао у бараку, отво-
рио фрижидер и извадио кон-
зерву пива.

Брод је стигао три дана кас-
није. Спустио се уз загу-
шујућу хуку. Из њега су
изашли три човека.

С напором газећи кроз песак
капетан Волтер Аленби је пажљив-
о посматрао Корија који је ста-
јао на прагу бараке. Овакве посе-
те увек су му тешко падале. Ти
несрећници су га очекивали као
месију. Задатак му је био да сврати
на четири астероида, а Коријев
је био последњи.

— Како сте, Аленби? — упитао
је Кори једна истискујући глас из
грла.

— Није лоше, Кори — одгово-
рио је капетан. — Дозволи да ти
представим чланове посаде. Ово је
Адамс, а ово Џенсен... Момци,
пред вама је Џемс Кори.

Она двојица су климнула гла-
вом. То им је био први овакав
лет.

Кори је тражио капетанов по-
глед, покушавао да на његовом
лицу прочита новост коју је жељ-
но очекивао.

Аленби је то приметио.

— Жао ми је, Кори — рекао је.
— Прошли пут сам ти рекао да је
предложено укидање сегрегације,
али... предлог је одбијен. Мож-
да то није коначно...

Кад је проговорио, у Коријевом
гласу више није било ни трунке
узбуђења. Био је једноличан, ута-
шен, као околна пустиња.

— Аленби, хтео бих нешто да
вам кажем. Сваког јутра, кад ус-
танем, кажем себи да је ово пос-
ледњи дан у којем ћу остати
здраве памети. Нисам у стању да
овде проведем ниједан дан више.
Ни један једини дан! Кунем вам
се, Аленби.

Аленби је избегавао његов по-
глед.

— Имамо свеже воде на броду
— рекао је. — Добићеш је. Донео
сам ти и још нешто. Да се сазна
за то, изгубио бих посао.

Ухукао је чувши гласове Адамса
и Џенсена који су се враћали гу-
рајући пред собом метална коли-
ца. На њима су биле залихе хране
и пића, као и једна кутија са цр-
веном етикетом висока готово два
метра.

— Какав је то поклон? — упи-
тао је Кори.

— Немам времена да објашња-
вам. Уосталом, није ни потребно.
Унутра је упутство. — Глас му је
прешао у шапат. — Џенсен и
Адамс не смеју то да знају. От-
вори кутију тек кад ми узлетимо.

Кад је урлик реактора најавио
одлазак брода, Кори је похитао да
створи кутију. Извадио је упут-
ство и почео да чита.

„Постали сте срећни сопственик
робота са обличјем жене. Физи-
олошки и психолошки, то је гото-
во право људско створење, обда-
рено емоцијама, памћењем, опо-
собношћу резоновања, говора. Зо-
ве се Алисија...”

Створење одевено у једноставну
али укусну хаљину имало је дугу
смеђу косу, тамне очи, fine и
правилне црте лица. Запрепало је
очима, отворило уста и прогово-
рило:

— Ја сам Алисија... а ти?

Смешно! Та... та ствар би хте-
ла да разговара с њим. Корија је
одједном обузео бес.

— Одлази! — викнуо је. — Не
требају ми машине које говоре.
Кад се вратим, да те више нисам
видео овде!

Окрнуо се и пошао према ба-
раци.

Према Коријевој рачуници
она је стигла уреду, а сада
је била субота поподне. У
међувремену правило се да је
не види.

Те суботе копао је септичку ја-
му. Наслонио се на дршку ашпо-
ва и руком, несвесно, обрисао ли-
це, мада на њему није било ни
капи зноја. Одавно је престао да
се зноји.

Алисија је пошла према њему
носећи кофу.

— Шта ћеш? — обречну се Ко-
ри.

— Донела сам ти воде.

— Остави је ту и одлази!

— Ако је оставим, утређаће се.

— Шта се то тебе тиче?

— Али... и ја осећам жеђ.

Кори се, први пут, загледао
у њу.

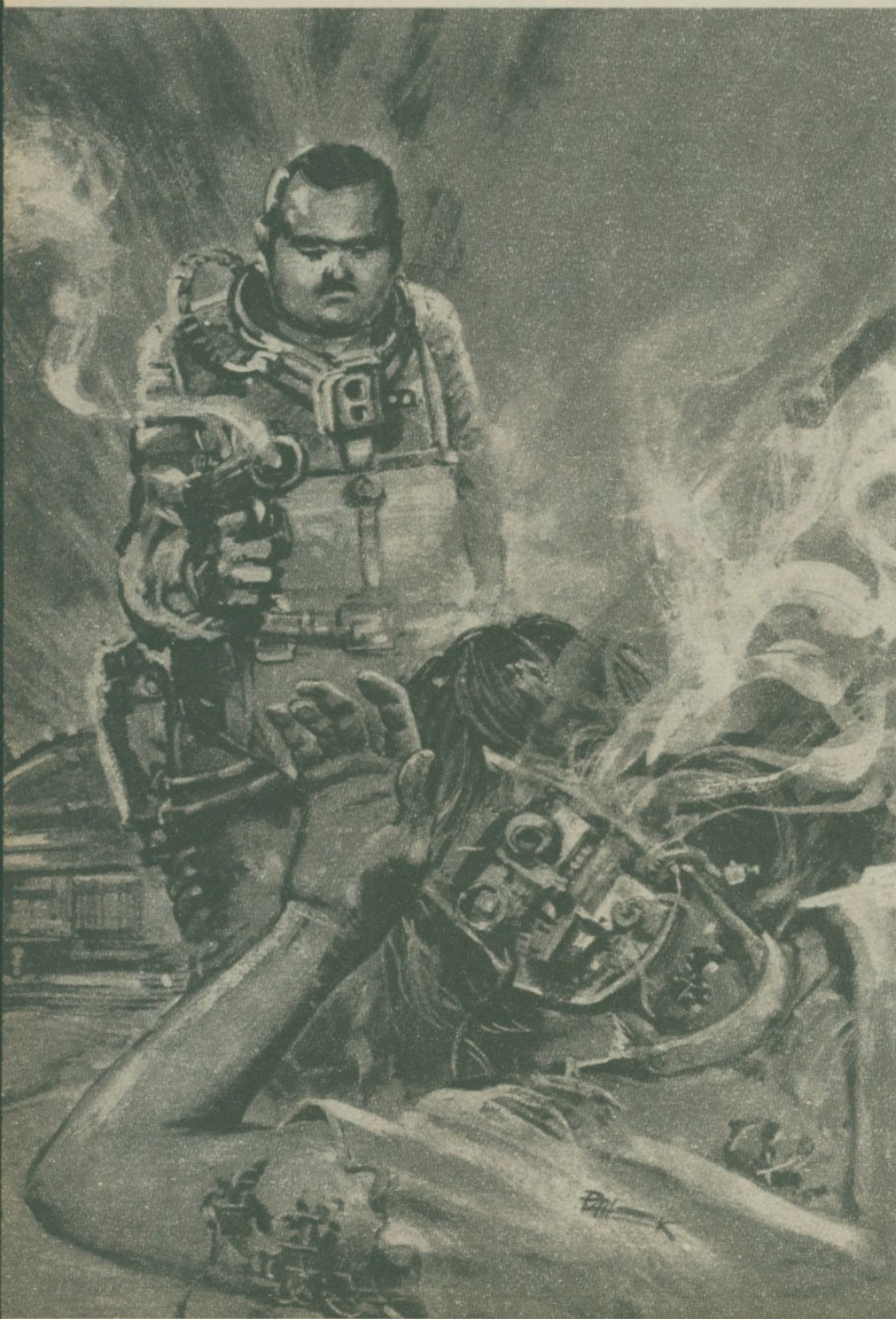
— Шта још осећаш? — упитао
је. — Хладно и топло, претпос-
тављам. А бол?

Алисија је климнула главом.

— Како је то могуће? Зар ти
ниси машина?

— Јесам.

— Кад је тако, зашто немаш и



изглед машине? Зашто су ти дали то лице?

Зграбио ју је за рамена и снажно протресао.

— Ти се измотаваш са мном — викнуо је он љутит и пустио је.

— Није тако — тихо је рекла Алисија. — Стварно ме боли.

Дигла је лице према њему, и тек тад је Кори приметио да су јој очи пуне суза.

Према том лицу лагано је испружио руку која је дрхтала.

— Повредио сам те — рекао је. Алисија је спустила главу.

— Не, није због тога, али... стално ме остављаш саму. И мени је тешка самоћа.

Кори јој је узео руку. Кад је проговорио, глас му је био миран:

— Дођи. Хајдемо у кућу.

Једанаест месеци је прошло. За Корија су то били невероватни месеци. Пустињско пространство имало је за сада неку чудну лепоту.

Крајем дана седео је испред куће и писао дневник.

...Ускоро ће година дана како је Алисија са мном. Сваки пут кад је Аленби стизао са својим бродом држао сам је сакривену у бараци да је други не би видели. И сваки пут сам у Аленбијевим очима могао да прочитам оно питање... питање које и сам постављам: шта осећам према њој...

Прекинуо је писање и ослушнуо. Алисија је певала. Глас јој је био јасан и пријатан. Осмехнуо се и поново узео оловку.

„Мислим да ту нема шта да се анализира. Алисија је са мном, она је део мог живота. Ја је волим. Ништа друго није важно.“

...Време је пролазило. Једне ноћи седели су пред кућом и гледали звезде. Он ју је држао у загрљају.

— Погледај, оно је Ветелгез, а оно су Велика кола. У продужењу две од његових звезда налази се Северњача. Видиш ли је?

Али, она је гледала нешто друго.

— Она звезда тамо... Шта је то, Кори?

Кори је угледао мајушну светлу тачку која је клизила по ноћном небу.

— То није звезда — рекао је. — То је брод.

— Брод? Аленбијев брод? Али, нису прошла три месеца.

— Да... — Кори је био збуњен.

— Не разумем. Усталом, није важно. Ако је Аленби, сутра ујутро знаћемо шта је...

Био је заиста Аленби, са Џенсеном и Адамсом. Слетели су рано и Кори им је пошао у сусрет.

— Носимо ти добре вести — рекао је капетан.

— Укинута је сепрегација?

— Још боље: добио си помиловање. Слободан си. Вратимо те на Земљу.

Кори га је гледао отворених уста.

— Помиловање...

— Ништа вам неће вредети ако се досах не спакујете — рекао је Адамс. — Морамо кренути за петнаест минута. Дозвољено вам је да понесете највише седам килограма пртљага. Све остало оставите овде.

— Седам килограма? — Кори је прснуо у смех. — Какав ја то пртљаг имам? Једну чисту кошуљу, неколико оловака и свеску... то је све.

Док су се приближавали бараци, није престајао да говори... од узбуђења и неизмерне радости коју

је осећао. — Ауто ће, наравно, остати овде, али Алисија и ја никад га нећемо заборавити. И кад се нађемо на Земљи...

Стао је, видећи да су се она тројица зауставила.

— Каква Алисија? — упитао је Адамс.

Кори се осмехнуо.

— Извините, идем да јој кажем да се спреми.

— Кори, чекај — рекао је Аленби.

— Шта вам је, људи? — упитао је Кори. — Шта вас сад брине? Аленби, мислите ли да ћете одговарати због ње?

— Не, Кори. Реч је о нечем другом. Седам килограма...

— Седам? Али, рекао сам вам да немамо ни толико. Алисија и ја...

Једна ужасна мисао прошла му је кроз главу.

— Аленби, не мислите ваљда... Мора бити места за њу! Избаците непотребне ствари из брода.

Аленби га је тужно гледао.

— То смо већ учинили, Кори. Има места за тебе.

Кори га више није слушао. Потрчао је према бараци дозивајући Алисију. Али, кад је ушао, ње није било.

— Кори, пожурите! — чуо се споља Адамсов глас.

Кори је изашао из куће.

— Ако не може Алисија, не идем ни ја — рекао је одлучно. — Како је могу оставити овде. Умрла би...

— Умрла? Ти не знаш шта говориш, Кори. Она је робот, машина.

— Сал је жена! — викнуо је Кори очајнички. — Моја жена!

— Хајдемо, Кори — рекао је Аленби молећиво ухвативши га за руку, али он се отргао и потрчао према једној дужи испред које се изједном указала женска прилика.

— За њим! — узвикнуо је Аленби и појурио и сам.

Кад су стигли, Кори је клечао пред Алисијом и говорио:

— Нећу те оставити, драга. Они то морају схватити...

Аленби је из појаса извадио пиштољ.

— Кори, мораш ме разумети — рекао је преклињућим гласом.

Одјекнуо је пуцањ за којим је следиле тишина. Полако, ужасно полако, Кори се окренуо.

Она је била погођена у лице. Силина експлозије одбацила ју је у страну. Сад је лежала у подножју дуне, непокретна. Тамо где је било лице видео се сплет искривљених жица из којег се дишао пламен дима. Но, из тог хаоса још се чуо глас:

— Кори... жао ми је због нас, Кори...

Аленби је ухватио Корија за руку и пошли су преко врелог песка.

— Замисли да је све ово био ружан сан и да си се сад пробудио — рекао је Аленби кад су стигли до брода. — Ускоро ћеш бити на Земљи, код куће.

— Код куће? — поновио је Кори. — Тамо сам имао жену коју ми је неки пијанац убио. Овде сам имао...

Ућутао је и пустио да га увуку у брод. Док су га везивали за седиште, гледао је преда се не видећи ништа. Тек кад су мотори заурлали, погледао је кроз прозорчић. Видео је бараку. Иза бараке стари аутомобил. А још даље, очи су му остале приковане за мајушну мрљу — шарену женску хаљину на песку...

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

аутор	ПАСТИ ИЗ ЧЕ-ГА	ДЕО БИЉКЕ ИЗНАД ЗЕМЉЕ	СВОЈСТВО ПРЕТО-ВАРЕ-НОГ	ФРАНЦ. КОМПОЗИТОР, ЖАН ФИЛИП	УРТАНИ У УРТА-НОМ ФИЛ-МУ	ВРСТА ШТЕТНИ-КА, КИПА-РИ	БЕЗБОЈ-НА ТЕЧ-НОСТ
лична доку-МЕН-ТА							
ТУБИ-НАЦ							
ГЛАВНИ ЗГОДИ-ТАК (мн.)							
ВРСТА ОРЖА-ЈА							
				ЛЕЧИТИМ-ТЕ У ПИ-РИНЕЗИ-МА			
УЗАНО		МЕСТО КОД ВРШ-ЦА		ВРСТА ГИПСА			
"ТОНА"		ВРСТА ВИШЊЕ					
БАР ПА-ЛО						НАША СКИЗАН-НА, ЗА-ВАД-ЛАН	БОЈА ЛИНА
НАГЛО ИШЧУ-ПА-ТИ	РОМАН ЛАЗОША ЗИПА-ХИЈА						
ГРАД У ХЕРЦЕ-ГОВИНИ							
МЕСТО У НОР-ВЕШ-КОЈ					АНТОН НАТИС ПОЖАЧА-ЊЕ		
НАПОМЕ-НА СА СТРАНЕ У КНИ-ЗИ						ФРАНЦ. ПЕВАЧ ШАРЛ	ХИТРО, ЖУР-НО
ЧУ-ДАН, ОСО-БЕН							
ЗНАК ЗА УРАН		РЕКА У ЕНГЛЕС-КОЈ					
"ТИТ ПЛАУТ"		КАТКА-ДА					
"МЕТАР"			ЧИН, ПО-ЛОЖАЈ				
			ВРСТА ПИНЕ-РАЛА				
				ФИЛОЗОФ ИЗ МИ-ДЛЕТА			
ИЗРАШ-ТАЈ НА МИШИЈ-НОМ ТКИВУ	БЕЗ ВОДЕ	СТЕВАН СРЕТАЊ					
ОСТРВО У ИН-ДОНЕ-ЗИЈИ							НАШ ПЕСНИК ВОЗИ-СПАВ
ВЕЛИКИ НЕ ОДРЕ-БЕНЕ БРО-НОМ ВРЕД-НОШЋУ							
ВЕЛИКА РЕКА У СИБИ-РУ	УЗВИК НЕСТР-ПЉЕ-ЊА				НИШ-ТА (тур.)	"ЛИТАР" ЛИЧНА ЗАПЕ-НИЦА	
ДОБИТИ БОЛ У ОЧИМА ОД ДИ-ТА							
МАЛИ БА-ТАК							

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОВАНО: Прибори, летипас, извист, коначар, Јерида, буриш, ж. Аца, Али, кири, уа, то, Зета, енигмат, разлити, ирваси, о. Оди, у, Флоријан, очитати, Ги, и, Еш, СХ, ТИТ, остарити, киловат, тимати, кицати.

Те зиме дочекао сам први снијег страшно болестан. Лежећи у кревету крај старог шпорета „фијакера“ у ком су крикале јасенове брстине само сам кроз уски прозорски рам могао видјети дио панораме коју сам прижељкивао још од септембра. Врхови Бјелашнице и Илије Бјеласали су од високог снијега који је у сутон под залазећим сунцем попримио блиједољубичасту боју што ће лагано ишчезавати док над залеђеним гребеном Врањака не заигра Вечерњача.

Али, те слике се не сјећам. У међувремену сам негде тоную. Чуо сам гласове које нисам могао разбрати. Ватра, сирће, кукурузно брашно... Нешто неповезано. Очни капци су били претешки. Нисам могао да их отворим. Јављале су се страшне слике, па за њима неке складних и лијепих тонова, па опет нешто страшно. Колико је то трајало не знам... Кад се разбистрило — кућа је била пуна људи. Гледали су ме и ћутали. Нико ни ријечи. Само је напољу оштар вјетар носио брашнасте честице залеђеног праха лијепоћи га за прозор изнад моје главе. Кроз рам се назирала нејасна Мјесечева кугла од кривуља што их је на стаклу остављао растопљени снијег.

— Је ли ти боље? — дрхтав бакин глас стрепио је од одговора.

— Ахххааа! — простењао сам осјећајући тежину у језику. Бака ми стави руку на чело. Климну главом на остале. Устаде и лаганим кораком изађе напоље. Чуо сам како се шкрипава отварају врата на чардаку. Мијешало се то са лавезом сеоских паса и неким, не тако далеким, кевтањем лисице доле у Грабу испод кућа...

Бака се врати носећи двије велике наранџе. Донијела их је из свог старог сандука из кога је као мађионичар увијек знала извући нешто за мене — коцку шећера, прегршт страха, понекад и габду чоколаде. Никад нисам завирио у тај сандук, а имао сам осјећај да је скровиште баке Милице без дна, да се тамо крију најљепше ствари на свијету које дијете може да зажели.

И док се слаткасти сок од наранџе разлијевао по мојим осушеним устима, бака

рече да ће ми сутра из града донијети голуба — великог бијелог голуба. Био сам одушевљен и збуњен. Знао сам да сам им пробио главу причама о томе како Бих желио на имам кавез и у њему бијелог голуба. Али откуда да се бака тога сјети? Да нисам бунцао?

Могуће, јер сам имао температуру 41 са нешто. Шта то значи нисам знао. Само сам негде једном чуо како су у кући на крај села рекли да се са 42 степена умире и да су „дјеца на то отпорнија од старе чељади“.

Ипак, то што је само бака говорила значило је

оним патрљцима, али бескорисно. Узлетјети није могао. Био је заробљен. Баш као и ја у кревету.

Тако је почело друговање двојице заробљених. Дуго ноћу пошто би утрнули трепераву шпиритушу и док је јењавало пуцкетање брстина у оронулом „фијакеру“ миловао сам Бјелка и он као да је схватио да се ради о пријатељству почео би да гукује, потмуло и топло. Кад би ме спопао сан, стављао сам Бјелка на мало проширење у про-

таца добијаш оно за чим остали чезну.

Прољеће је стигло већ почетком марта. По присојним странама прво су се промолиле висибаве. Вода је прољала из пишталина и у танким млазевима клизила низ стране према долини Буковштака. Био сам потпуно здрав са повраћеном снагом. Бјелку је израсло толико перје на крилима да је могао да лети. Научио сам га да на звиждук долети и спусти ми се на раме. Није било бојазни да ће отићи. Спавао је под стрехом. Врзмао се углавном по њивама и лелинама о-

пушница где се сушило месо.

Бјелко је уживао у томе да га бацам високо, а онда би правећи спирале одлијетао високо горе и претварао се у обичну црну тачку. Затим би се стрмоглавио, раширио крила и почео превртати. На само десетак метара изнад земље завршавао би са својим вратоломијама пенући се поново у вис. Нова крила су га одлично служила.

Онда је почео да нестaje. Узалуд сам звиждао, лутао по гајевима, по њивама. Нитдје Бјелка. Случајно

ПОСЛЕДЊИ БЈЕЛКОВ ЛЕТ

Над је висона температура спала, баба-Милица је дала унуну две поморанџе и обећала: — Сутра ћу ти из града донети великог белог голуба!

да ствари са мношћем лоше стоје. Љекара нису звали. У град би се ишло тек кад сви народни лијекови нису помагали. Биле су то шездесете године — па није ни чудо...

Сутрадан сам добио Бјелка. Ухватио га је лично градски млинар у поткровљу млина, на молбу очевог рођака. Сад је све било у реду, али нема кавеза. Рјешење је нађено: Бјелку ће поткунути крила. Двапут су застригле ножице за шишање оваца и Бјелко је остао са два патрљка умјесто лијепих и раскошних крила. Пустили су га у кућу. Махао је

зору. Булио сам се у пич зоре, али је он увијек био будан прије мене. Кључао је мрвице хљеба и вјероватно му је било пријатно с обзиром да је напољу хучала мећава, шибао оштар сјеверац бријући ледине и носећи снијег са окрајака у за-вјетрине.

Својели су отварали најбоље чуване лалице од своје дјеце и доносили ми кексе, чоколаду, љешнике — све оно што се чувало за случај — кад се неко разболи. Зато смо ми дјеца сматрали да у овако јаким преградама и високим температурама није све тако ни црно:

ко кућа. Навикао се и на остале укућане. Ипак, до-лијетао је само на мој звиждук. Једино му је самоћа сметала. Због тога је ваљда био и неопрезан. Једном се у задњи час спасио од великог јастреба кокошара угнијежленог у оближњем храстовом гају који се ваљна некад звао Храстоваче, а данас само Расоваче. С доста страха и без неколико бијелих пера улетио је у кућу. Други пут је за длаку избјегао неком другом него најљепшем сеоском мачку кога нико није видио да је уловио миша, али се зато увијек могао наћи око амбара и

сам једном открио куда се скита. Био је у дубо-долини крај које је процицао поточић, притока Буковштака. У јату си-вих дивљих голубова истицао се својом бјелином и био је лако примје-тљив... Ставио сам четири прста у уста дунувши из све снаге. Звиждук је одлијегао са свих страна и јато се одједном дигло и полетјело на исток.

Таман кад помислих готово је, видјех како се из даљине, дижући се у-вис, према мени враћа једна тачкица.

— Бјелко! Долетјевши изнад дубо-долине Бјелко је раши-

рио крила, лебдећи горе високо као кобац који нешто тражи. Онда се три-четири пута праметнуо држећи крила раширена, а затим их је скупио и попут камена стао да се обрушава према мени. У задњи час је раширио крила поново. Све вријеме док сам лутао околиштем стајао ми је на рамену, повремено слијећући, нешто тражећи — све је то пратило гугутање. Његовом новом доласку сви су се веселили. Можда и више због мене јер неке велике љубави према животињама у селу баш и није било. И не само у селу. Они из града

Ујутро су ме пробудили пуцњи. Излетио сам напоље. Погледах под стреху. Нема га. Није било времена за чекање. Али куда? Босоног сам појурио према оној далекој дубодolini.

— Гдје ћеш бос, несретнице — јурила ме сусједа. — Хоћеш да се разболиш опет, да умреш, несрећо једна... Врати се амо... чујеш ли шта ти говорим? — викала је поустајући у трку за мном јер је знала да сам утекао, да ме у кући нико није видио. Још је до мене допирало њено проклињање и викање, али нисам стао. Пекла ме је

полетје према мени. Пуцњи, пуцњи... пуцњи. Пушке, аутомати... паничан лет није помогао. Све што сам видио у том часу како се из оног облака откида комад по комад и пада, неки су још узалудно лепетали крилима (чини ми се да сам осјећао неке тупе ударе о тло као да су поред мене падали). Одједном из јата увис шикну један он њих. Скочих са стијене и појурих доле.

— Неееее! Не пуцајтее-ееее! — изговарао сам очајно, очију упртих у небо.

Није помогло. Ухваћен у унакрсну ватру аутомата Бјелко је избјегао три хица. Онда се два-три пута преврнуо, раширио крила и лагано запласало као да га бацају таласи вјетра. Очито, ранији пуцњи га нису уплашили. Смјењивале су се брзе ријечи, па онда два пуцња. Суну бијело перје. Два крила остадоше полурасширена док је тијело свом тежином јурило према земљи, а отпало перје лагано лелујало у зраку. Овај пут умјесто да се крила у задњи час рашире чуо се туп удар.

— Што сте ми убили голуба? — било је све што сам успио рећи кад сам оустигао ону двојицу.

— Ми теби дати ноџац за твоја голуп — говорио је мањи човек држећи лијевоном руком Бјелкове ноге, а десном тражећи човчаник.

— Он има доста пара. Узми фино и купи нешто, па се обуй. Види какав си, срам те било — говорио је виши човек, очигито Југословен.

Обојица су имала чудна лица, мени страна, с погледом који је у стању да обезвриједи и најљепше ствари. На образима им је титрало задовољство које имају људи који посједују доста новца и мисле да се њима све може купити...

Мањи човек је бројао новчанице. Пружао ми их је:

— Је ли тоста?

У том часу сам скочио према великом човеку и испргао му Бјелка из руке, плућуо сам према мањем и стао бјежати.

Обливен сузама јурио сам према селу. Ватра у табанима била је још јача. Али, овај пут није било боли, она се преселила у моје дјечје груди.

Тако је погинуо Бјелко.

Било је то оне сезоне кад је одлучено да се озбиљније поразмисли о ловном туризму, особито о странцима који су по ловиштима правили масакр.

Жарко Јањић

Градац,

Љубиње,

(хонорар 2000,00 дина)

СТОЛИЦА ГЛАВУ ЧУВА

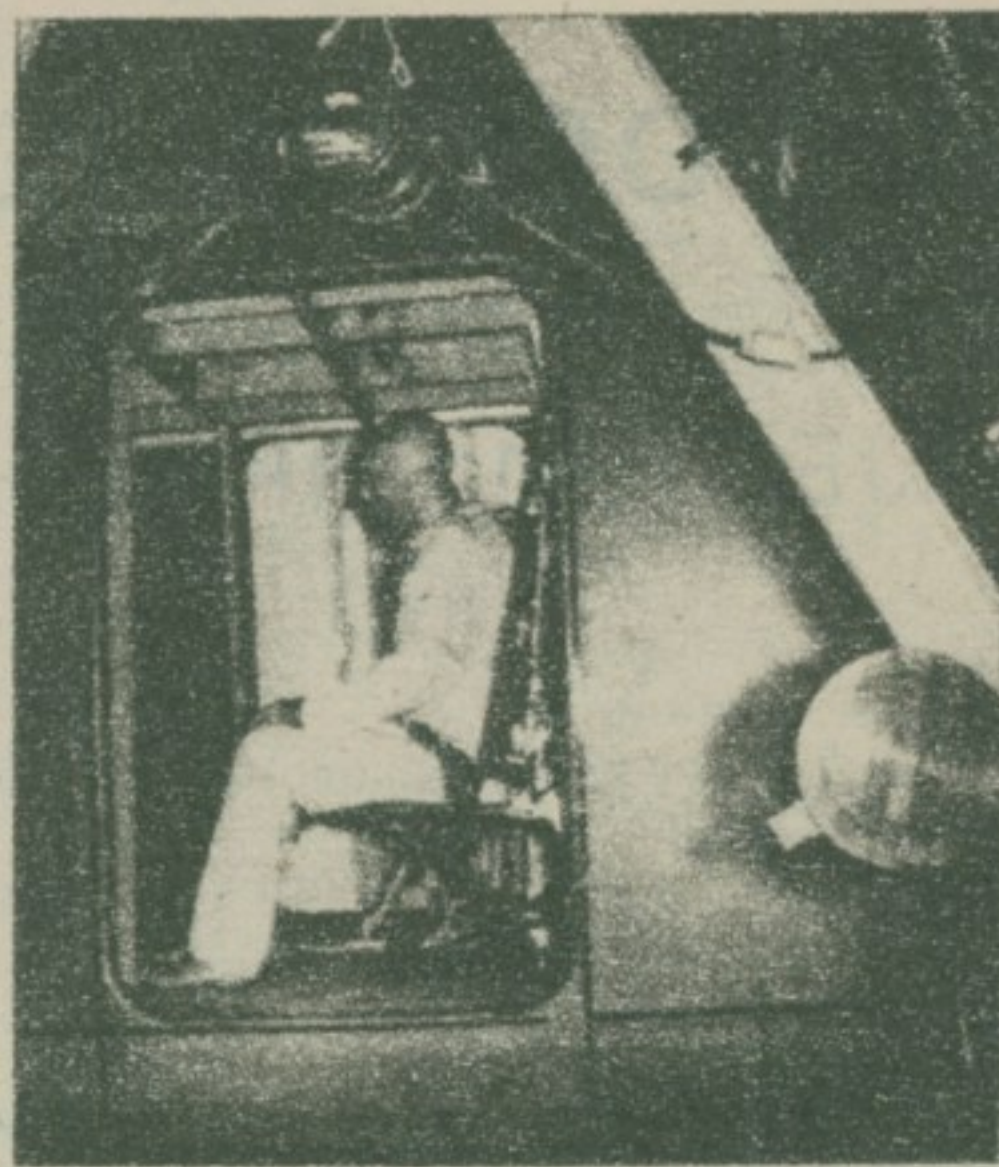
Може ли се авионско седиште конструисати тако да онај ко га заузима остане жив после слободног пада са висине од десетак метара (троспратна зграда, отприлике)?

Такво седиште покушали су да конструишу дизајнери хеликоптера у америчкој армији и они претпостављају да су постигли циљ. Њихова седишта имају нарочит облик, али и специјалне „упијаче енергије“ начињене од графитних цилиндара. Поред тога ова седишта морала би се поставити у кабину на подметаче који такође упијају енергију од удара, а цело седиште заједно са особом на њему затварају се у прозирну заштитну шкољку.

Материјали од којих је све ово начињено представљају, разуме се, тајну. Треба још додати да је и кров изнад главе обликован тако да апсорбује ударе главом од поскакивања до којег долази приликом треска о земљу.

Ова седишта-кабине већ су испробана, са лутком уместо човека. Прво је једна бачена на тврду подлогу са висине (не наводи се колике, али претпостављамо да је била десетак метара пошто су ова седишта првенствено намењена војним хеликоптерима), а затим је друга „лансирана“ брзином од педесетак километара на сат и под углом од двадесет степени тако да се при паду још и котрља.

Као што показују ови снимци седишта-кабине пре и после пада, лутка се готово није ни померила, па се претпоставља да би и човек тако прошао, док су сада неретке повреде кичме, па чак и смртни случајеви чланова хеликоптерских посада. Оно што је још значајније, истраживачи не крију да су охрабрени првим резултатима и да су чихови напори усмерени на конструисање седишта за цивилно ваздухопловство која би на сличном принципу упијала енергију приликом пада.



Специјално седиште и положај човека-лутке пре пада...



... и после пада: с висине од десетак метара „особи“ се готово ништа није догодило.

што су навраћали у село сав су тај живаљ купили килограмима меса, говорили како је месо у граду скупо и тако даље. Наравно, Бјелко није био урачунат у те калкулације, али су зато многе кокошке долазак гостију из града плаћале животом. Тако су пролазили дани. Онда...

Једне ноћи у новембру Бјелко је опет нестао. Изгубио се у предвечерје. Слутно сам да нешто није у реду. Устајао сам ноћу, палио стричеву батерију, загледао под стреху. Пречка је била пушта.

ватра у табанима. Оба палца сам расјекао тачно по средини јагодица. Крв се разлијевала по ногама и мијешала се влажном прашином. Лице ми је било изгребано од грабљивине, осјећао сам да ме нешто гуши у грудима. Свуда су одјекивали пуцњи. Као да је рат.

Дојурио сам на стијену понад дубодолу. Хтио сам да звизнем, али онако задихан не могах. Тутњало ми је у ушима. Ипак, разабрах људски говор, али ријечи не разумијех. Поново ставих прсте у уста. Касно...

Одјекнуше пуцњи. Јато сивих голубова се диже и



Шкозориште

Јављам ти се први пут због тога што имам један проблем. Веома волим да глумим и желела бих да се упишем негде као члан, али уопште не знам где. Чула сам да може у Дому пионира али кад сам

их звала нико се није јавио. Зато бих молила да ми ти одговориш где бих могла да се упишем, напосматњем ти да имам 14 година.
СУНЧИЦА,
Београд

У Дому пионира постоји драмска секција али за децу млађу од

ПЛО

Наш разред, VII₁, желео би да се дописује са палестинским девојчицама и дјечацама. Нано не знамо ниједан други начин да дођемо до адреса, обраћамо ти се с молбом да нам помогнеш.

VII₁ разред
Теслић

Молим те да објавиш адресу Палестинске ослободилачке организације. Написао сам и објавио неколико песама на нашем језику и желео бих да их пошаљем представницима палестинског народа чијој се борби дивим.

ЈОВАН ПОПОВИЋ,
Бранка Перишића 14
Крушевац

Адреса на коју можете да пишете је: Палестинска ослободилачка организација, Брегалничка 9, Београд.

тебе, зато би можда било најбоље да у суботу у 11 сати одеш до Центра за културу Стари град, 7. јула 71 и да се придружиш драмској радионици „Шкозориште“. Ова занимљива група која ради под руководством другарице Љубице Ристић прима децу до 14 година и, поред суботе кад њеном раду могу да присуствују и они који нису стални чланови, састаје се и уторком од 18 часова. „Шкозориште“ се разликује од осталих драмских секција јер не ради класичне представе већ инсистира на индивидуалном раду на драмским играма у којима учесници имају слободу израза, а раде и драмске игре са гледаоцима.

Латински у сјо лекција

Хтео бих да научим латински језик па ме интересује да ли постоје одговарајући уџбеници или приручници?

ЧИТАЛАЦ из Бора

Преписала сам се са другарицама око тога да ли латински језик припада групи индоевропских језика или не. Молим те да пресудити у овом „спору“.

ЗОРАНА ЈОВАНОВИЋ,
Београд

Латинским језиком (припада групи индоевропских језика) говорили су становници града Рима. Име је

ЉБ ЉУБЉАНСКА БАНКА

БРЖЕ ДО ЦИЉА

КОНКУРС ОСНОВНЕ БАНКЕ „ЉУ-БАНКА“ БЕОГРАД МЕЂУШКОЛСКО ТАКМИЧЕЊЕ ЗА НАЈБОЉИ ЛИКОВНИ, ЛИТЕРАРНИ И ФОТОГРАФСКИ РАД

УЧЕШЋЕ

У такмичењу могу учествовати:

1. Ученици основних школа у оквиру школског програма или појединих кружока, секција
2. Ученици средњих школа у оквиру школског програма или кружока, разредних заједница

ТЕМА

Избор теме је слободан, што значи да је учесници такмичења бирају сами. У својим литерарним, ликовним и фотографским прилозима аутори треба да размишљају у првом реду о себи и о свему што их окружује: о ономе што их радује; шта им се допада и шта им се посебно не допада.

ВРСТЕ РАДОВА

Ликовна дела:

- Произвољан материјал и техника (слика, графика, пластика)

Литерарна дела:

- проза (састав, басна, хумореска)
- песме
- краћи драмски призори

Фотографска дела:

- фотографија (18 24 цм)
- дијапозитив (6 6 цм)

ПОДАЦИ О УЧЕСНИКУ

- име и презиме аутора, година рођења и разред.
- име место и адреса основне школе.
- име и презиме учитеља или наставника
- разред или кружок у оквиру којег је рад израђен.

НАГРАДЕ

Жири прегледа све благовремено приспеле радове. Најбоље оцењени радови из наведених области се награђују. О.Б. „Љу-банка“ доделиће 3 награде. Појединачна награда састоји се од плакета и новчаног износа од 3.000 – динара. Награда ће се доделити разредној заједници, кружоку или секцији из које потиче аутор. Радови се не враћају.

РОК И АДРЕСА

Радове треба доставити најкасније до 1. маја 1983. године на адресу:
О.Б. „Љу-банка“ Београд
Служба за развој пословних делатности, Чика Љубина 8, 11102 Београд. П. факс 513



За једну добро очувану страну разгледницу дајем пет маркица. Небојша Јагер, 23000 Зрењанин, 4. јула 12/22.

Молим све читаоце Забавника који поседују неки текст, фотографију, постер и све друго у вези са Мерилин Монро да ми се јаве. У замену нудим постере, маркице, заставице, значке... Владо Луковић, 31230 Ариље, Мираша Глишића 29/14х

За трип „300 симфонија“, о Алану Форду дајем 10 различитих стрипова, такође о Алану Форду. Ненад Миловановић, 11076 Нови Београд, Јурија Гатарина 77/17.с

За „Супер стрип“ број 37 стриповани роман Златне серије „Загоров трик“, број 631, нудим размену. Андреја Шидан, 41410 Вел. Горица, Ђуке Васића 25.

добито по Латинима, племену у италијанској провинцији Лацијуму којој је Рим и припадао. Латински језик, понеки га називају и „римским језиком“, заснован је на строгим граматичким правилима: многе речи „позајмио“ је из других италијанских језика, етруског, галског и понајвише — грчког. Од Грка је, посредством Етрураца, преузео и писмо.

Упоредо са књижевним латинским језиком на ком је написана врло богата литература развијао се и такозвани вулгарни латински, језик пука. Управо из њега временом су се развили романски језици: италијански, шпански,



француски, румунски. Јачањем политичке моћи Рима ширио се и латински језик: никакво чудо што се вековима одржао, додуше у средњем и новом веку као језик науке и књижевности.

Познавање латинског језика пружа могућност читања дела римске књижевности и увид у историју римске државе која је, без икакве сумње, оставила снажан печат на развој наше цивили-



ЗАБАВА — РАЗОНОДА — ЗНАЊЕ

НАУЧИТЕ БРИЦ, ПРЕФЕРАНС, КАНАСТУ, ПОКЕР ПАСИЈАНС, ХЕКС, ХАЛМУ, ХАШАМИ ШОГИ, КОНО И ЈОШ 25 УЗБУДЉИВИХ РАТНИХ И ЛОГИЧКИХ ИГАРА И ВЕШТИНА СВИХ НАРОДА СВЕТА ЗАБАВИТЕ ДРУШТВО ЕФЕКТИМ МАФИОНИЧАРСКИМ ТРИКОВИМА (ГЛАВА КОЈА ГОВОРИ, ЧАРОБНИ ОРМАР И ЈОШ ПРЕКО 50 ТРИКОВА СА КАРТАМА БРОЈЕВИМА И ШИБИЦАМА И 16 ПРВОРАЗРЕДНИХ ОПТИЧКИХ ИЛУЗИЈА — ТАЈНИ ВЕЛИКИХ МАФИОНИЧАРА РАЗОНОДИТЕ СЕ РЕШАВАЈУЋИ ПРЕКО 150 ОРИГИНАЛНИХ ЕНИГМАТСКИХ ПРОБЛЕМА (ЛАВИРИНТИ, БРЗАЛИЦЕ, ЗАГОНЕТНЕ ПРИЧЕ, ГЛАВОЛОНИ) 200 слика и цртежа.

30% попуст у књигама:
• ЕНЦИКЛОПЕДИЈА ЕНИГМАТИКЕ • 101 ПРОБЛЕМ
• МАФИОНИЧАРСКИ ТРИКОВИ • ДРУШТВЕНЕ ИГРЕ
Свака књига 150 дин. Две књиге 260 дин.
Три књиге 350 дин. ЧЕТИРИ књиге САМО 420 ДИН.
Наручите на адресу: ЗАБАВА, ФАХ 50,11070 БЕОГРАД.
Шаљемо одмах, плаћате кад примите.

ДЕТЕКТИВСКЕ ПРИЧЕ

РЕШЕЊЕ

По процени криминалистичког техничара плоча воска је указивала на то да је истопљено седам-осам свећа. Милош је то повезао са временом које је протекло од тренутка када је пословоћа напустио продавницу, па до момента кад је ватра откривена. Током истраге утврђено је да је Милоше спојио неколико свећа у једну дугачку коју је запалио пре него што је изишао. Поставио је на картонску кутију и око ње набацао новинску хартију. Свећа је догорела тек после четири и по часа и тада је њен пламен запалио папир. Да се ватра распламса није требало дуго чекати, а све то време Милоше је имао „обезбеђен“ алиби.

лизације. У савлађивању овог језика помоћи ће ти уџбеник „Латински језик“ који су припремиле Љиљана Вулићевић и Мирјана Мискарели. У њему ћеш, поред избора текстова римских писаца, наћи и потребна граматичка објашњења и речник. Као подстрек ће ти можда послужити пример немачког филозофа и математичара Готфрида Вилхелма Лајбница који је са само осам година

научио латински и то без речника и граматике! Он је, наиме, једног дана пронашао у очевом антикваријату Ливијеву „Римску историју“ и Калвискусову хронологију „Тезаурус“ и пожелео да их прочита. Како да то учини брзо се досетио: упоређивао их је са одговарајућом немачком хронологијом. Тако је не само дошао до нових знања већ и научио латински.

ЧУВАЈТЕ СЕ ЗОРАНА!

Неколико читалаца јавило нам се с ошорчењем. И на ствар буде још занимљивија реч је о оним који су добили награду на ликовном конкурс „Нацртајте Пинокија“. Пишу да су „преварени уз помоћ „Политикиног забавника“. Заиста зачуђујуће. Међутим, врло брзо смо испитали ствар и установили о чему је заправо реч.

Извесни Зоран Петровић из Зајечара, Улица Бориса Кидрича 7/3, прочитао је у нашем листу имена и адресе добитника награда на ликовном конкурс „Нацртајте Пинокија“ па је на неке од тих адреса, тачан број не знамо, прошло неколико значака уз откупнину од 100 динара. Мислећи да су добили пакет са наградом, читаоци су уручили поштару „потребних“ 100 динара, чулећи се због чега откупнине.

Међутим, кад су отворили пошторку, имали су два за виде: две значке (100 динара за две значке!) и писмо извучено на шапирографу с објашњењем да је Зоран Петровић колекционар и да очекује да му се пошаљу значке, привесци и слично. „Ако Вам значке не одговарају, врати их одмах. Нема проблема. Вашу адресу добио сам од Забавника“, стоји у том умноженом писму.

Зоран Петровић је врло ружно обмануо наше читаоце. Прво, није добио адресе од редакције „Политикиног забавника“, он их је преписао из бројева у којима су објављивана имена добитника награде „Нацртајте Пинокија“ и злоупотребио. Друго, кад је наш читалац Сакиб Салама из Бањалуке, Улице Махмута Бушатлије 73, вратио значке и, нормално, навео откупнину од 100 динара, писмо му је враћено с напоменом „обавештен — није подигао пошторку“.

О манифетлудима овог „колекционара“ обавестили смо и Секретаријат унутрашњих послова у Зајечару.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Директор НО „ПОЛИТИКА“
Драган Марковић

Први број Политикиног забавника
изашао је 28. фебруара 1939. године

Главни и одговорни уредник
Раде Шошкић

Одговорни уредник
Вера Смиљанић

Ликовно-графички уредник
Александар Мартиновић

Издавачки савет:

Владимир Антић, Добривоје Арсић, Ариф Бозаџи, др Радослав Ђокић (заменик председника), др Радомир Животић, Зорица Ивановић, Љуби-сав Лилић, Каћа Милетић, Брани-слава Митровић, Мирјана Моравче-вић, Раденко Павловић, Ружица Пе-тровић, Радомир Ристић, Снежана Стаменковић, Јелисавета Суруџић (председник), Зорица Теран, Све-тлана Шухартовић. Чланови савета из редакције: Владимир Гајтовић, Светлана Ивановић, Александар Мартиновић, Вера Смиљанић, Раде Шошкић.

Редакција:

Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић-Стојковић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашо-вић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уре-дник стрипа), Петар Милатовић, Ве-сна Милић, Ненад Мирковић, Зора Меденица, Нада Невајдић, Вито Не-дељковић, Биљана Орловић, Љубо-мир Патрновић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Весна Софреновић, Недељка Сташић, Миленко Тодоро-вић и Милош Томић.

Секретаријат:

Јованка Војводић, Олгица Стаме-новић, Даринка Тодоровић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА“ — ООУР Издања за младе „ПОЛИ-ТИКИН ЗАБАВНИК“, Македонска 29, 11001 Београд, Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фото-графије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за кул-туру СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 20 динара.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Тромесечна 220,00 динара, полуго-дишња 440,00 динара и годишња 880,00 динара.

ПРЕТПЛАТА
ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Тромесечна 440,00 динара, полуго-дишња 880,00 динара и годишња 1.760,00 динара.

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29728 уз обавезну на-знаку НО „Политика“ ООУР „Прода-ја“ — претплата на лист „ПОЛИТИ-КИН ЗАБАВНИК“.

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО У
СТРАНОЈ ВАЛУТИ
ГОДИШЊА:

САД	\$ 65.—
СР НЕМАЧКА	DM 115.—
ШВАЈЦАРСКА	Sfr. 107.—
ФРАНЦУСКА	Ffr. 267.—
ШВЕДСКА	Skr. 271.—

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НО „Политика“ код „ИНВЕСТ БАНКЕ“ — Београд, број 60811-620-63-257300-00054, уз обаве-зну назнаку ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“.

